

• ABANA • ADALAR • AKÇAY • ALTINOVA • AMASRA • ANTAKYA • ANTALYA • AVANOS • AYDIN • BALÇOVA • BANDIRMA • BUHARKENT • BURDUR • BURSA • ÇANKAYA • DENİZLİ • DERİNCE
• DİDİM • GEBZE • GÖLCÜK • ISPARTA • İSTANBUL • İZMİR • İZMİT • KADIKÖY • KADIRLI • KAHRAMANMARAŞ • KARŞIYAKA • KIRIKKALE • KIRŞEHİR • KOCAELİ • MARDİN • MUDANYA
• MUĞLA • NİLÜFER • ODUNPAZARI • ORDU • OSMANCIK • OSMANGAZİ • PENDİK • SERDİVAN • SULTANHİSAR • TARSUS • TEPEBAŞI • TRABZON • URLA • ÜRGÜP • YALOVA • YENİPAZAR

Sağlıklı Şehir Planlaması ve Kentsel Tasarım

'Türkiye Kent Sağlık Göstergeleri' yayınlandı

81 ildeki 75 göstergenin rakamlarla yorumlandığı 'Türkiye Kent Sağlık Göstergeleri' kitabı tanıtıldı.

SKB yeni hizmet binasına taşındı

SKB, hizmetlerini Ördekli Kültür Merkezi yanındaki kendi binasında gerçekleştirecek.

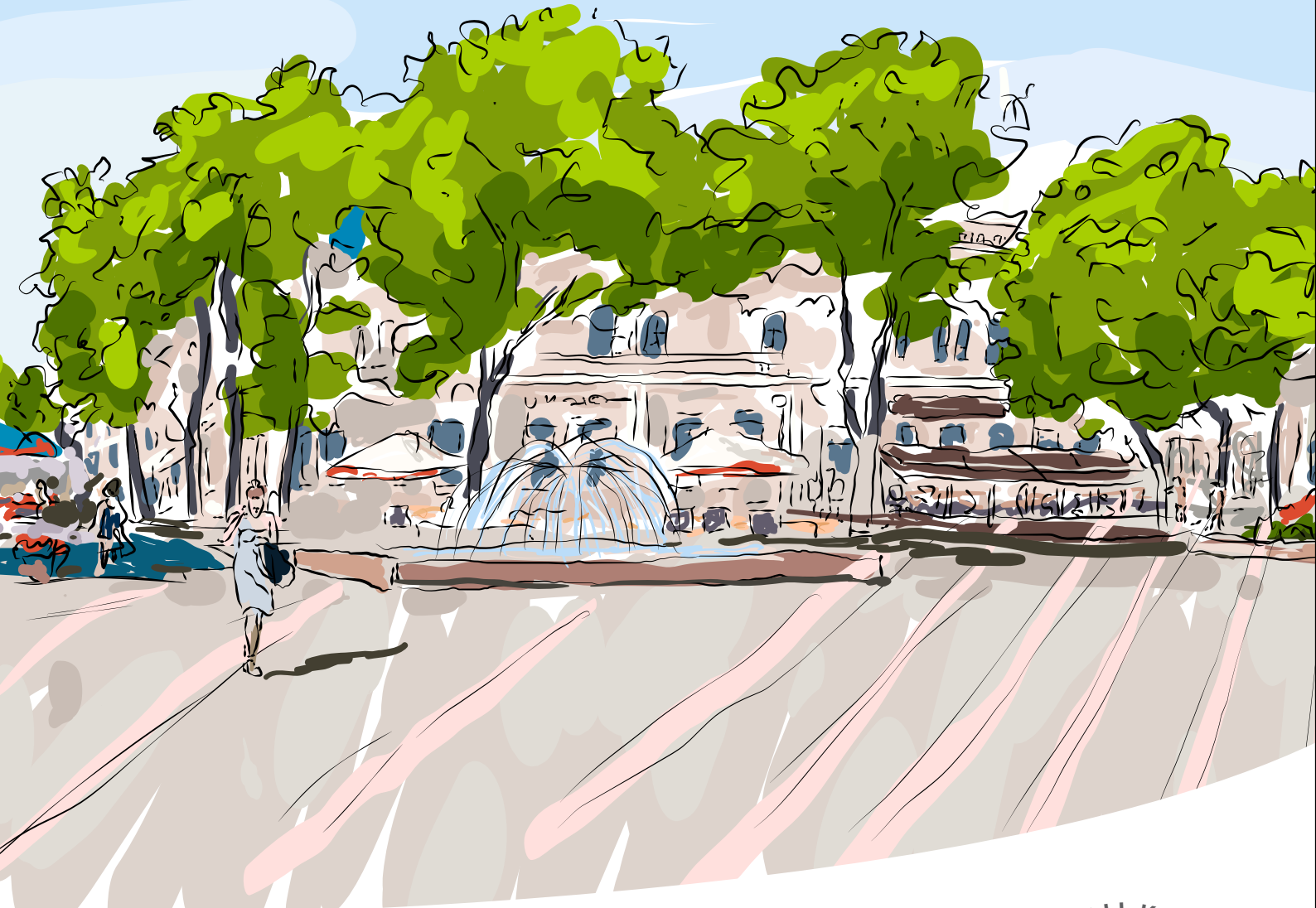
Kadıköy uluslararası foruma ev sahipliği yaptı

AB üyesi belediye başkanlarının kurduğu Covenant of Mayors'un toplantısı, Kadıköy'de gerçekleştirildi.

"Odunpazarı'nda yaşam kalitesini artırıyoruz"

Başkan Burhan Sakallı, vatandaşlarının yaşam kalitesini artırmak için yaptıkları projeleri anlattı.

SAĞLIKLI BİR ŞEHİR, GELECEĞİNİ KURGULAR

Şehirlere sağlıklı dokunuş

www.skb.org.tr

2005

Recep ALTEPE

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı
Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı

Sağlıklı Şehir Planlaması kentsel hayatı yaşanabilir kılıyor

Değerli okurlar,

14. sayısını da sizlerle paylaşma mutluluğu duyduğumuz Kentli Dergisi, 2005 yılından bu yana sağlıklı kentlerde sağlıklı nesiller oluşturulması için var gücüyle çalışan Birliğimizin 9 yıllık birikiminin ve çabaların yansımasıdır. Yeni sayımızda, değerli uzmanlarımızın yorumları ve kentlerimizden güzel örneklerle "Sağlıklı Şehir Planlama ve Tasarım" konusunu sizler için değerlendirdik.

Sağlıklı Şehirler Projesi'nin önemle üzerinde durduğu "Sağlıklı Şehir Planlama" şehirlerin işleyiş şekilleri üzerinde etkili olmakla birlikte, kent sorunlarını belirtmede ve hayat kalitesini artırmada anahtar bir role sahiptir.

Sağlıklı yaşam tarzı, konut kalitesi, iş olanakları, erişilebilirlik, beslenme, güvenlik, hava ve su kalitesi, eşitlik, iklimsel denge ve verimli toprakların korunması gibi insan sağlığını etkileyen tüm hususlar sağlıklı şehir planlamasının kapsamında değerlendirilmektedir.

Kent merkezine uzakta bulunan yeşil alan, rekreasyon ve spor alanları, ancak yakında kurulan organize sanayi bölgeleri, engelli uyumlu olmayan yapılaşmalar, düzenli katı atık depolama alanlarının olmaması gibi koşullar kent yaşamını olumsuz etkilemektedir. Sağlıklı şehir planlaması tüm bu olumsuzlukları gidermenin, toplum hayatını yaşanabilir kılmak için yöntemlerini sunmaktadır.

Daha çekici, güvenli ve kullanışlı çevrelerin yaratılarak insanların işyerlerine, marketlere, okullara ve diğer lokal yerlere yürüyerek veya bisiklet ile gitmeleri teşvik edilmeli, gelişme planlarında yeterli dinlenme imkanları yaratılmalı ve bunlar toplum içinde eşit dağıtılarak erişimi uygun bir şekilde sağlanmalıdır. Bununla birlikte yeterli barınma alanları, sağlık, eğitim ve dinlenme alanları gibi toplumsal kullanım için uygun yerler planlanmalıdır.

"Sağlıklı Şehir Planlama" prensip ve uygulamalarını benimseyen şehirlerimiz kent hayatını önemli derecede rahatlatan uygulamalarla, başta engelli vatandaşlarımız olmak üzere herkesin ihtiyacını karşılayan, sürdürülebilir ve sağlıklı yaşamı destekleyen kentler oluşturmaktadırlar.

Hizmet üretirken "Her işin başı sağlık" anlayışı ile kentlerimiz için her zaman sağlıklı adımlar atmaktayız.

Sağlıklı günler dileğiyle.

kentli

dergisi

İmtiyaz Sahibi

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği adına,
Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı ve SKB Başkanı
Recep ALTEPE

Yayın Direktörü (Sorumlu)

A. Nalan FIDAN

Genel Yayın Yönetmeni

Gonca YERLİYURT

Yayına Hazırlayanlar

Melike SUCU, Ercüment YILMAZ,
Murat AR, Mine LAYIÇ

Katkıda Bulunanlar

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Bursa Büyükşehir Belediyesi,
İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İzmir Büyükşehir Belediyesi,
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Burdur Belediyesi,
Denizli Belediyesi, Isparta Belediyesi, Kırşehir Belediyesi,
Ordu Belediyesi, Abana Belediyesi, Adalar Belediyesi,
Antakya Belediyesi, Derince Belediyesi, Çankaya Belediyesi,
Gebze Belediyesi, Kadıköy Belediyesi, Kadirli Belediyesi,
Karşıyaka Belediyesi, Nilüfer Belediyesi, Odunpazarı Belediyesi,
Osmangazi Belediyesi, Pendik Belediyesi, Tepebaşı Belediyesi

Editör

Seyit ERSÖZ

Grafik Tasarım

Talha BIYIK

Danışma Kurulu

Erdem SAKER, Prof. Dr. Handan TÜRKÖĞLU,
Prof. Dr. Nilüfer AKINCITÜRK, Prof. Dr. Barış MATER,
Prof. Dr. Cengiz GİRİTLİOĞLU, Prof. Dr. Hasan ERTÜRK,
Doç. Dr. Emel İRGİL, Doç. Dr. Ertuğrul AKSOY,
Prof. Dr. Ali Fuat AYDIN, Yrd. Doç. Dr. Arzu Başaran UYSAL, Yrd.
Doç. Dr. Alpaslan TÜRKKAN, Mehmet Ali MERİÇ

Yapım

Bursa Kiraz Halkla İlişkiler Ltd. Şti.
Kükürtlü Mah. Cevizli Sok. No: 1/6 Osmangazi / Bursa
Tel: 0224 232 20 40 • www.kiraziletisim.com

Baskı

Akmat A.Ş.
Organize Sanayi Bölgesi AOS Bulvarı 2. Sok. No: 11 Nilüfer/
Bursa

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği

Tayakadın Mah. Doyuran Sok. No: 13 Osmangazi/Bursa
0224 235 23 99
www.skb.org.tr • skb@bursa.bel.tr

Yıl 5 • Sayı 14 • Ocak - Şubat - Mart 2014

Yerel, süreli yayın.

ISSN 2146-0566

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği resmi yayın organı olan
Kentli Dergisi basın meslek ilkelerine uymayı taahhüt eder.
Dergimizde yer alan yazı ve makaleler kaynak gösterilerek
yayınlanabilir. Makalelerin sorumluluğu yazarına aittir.
Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'nin ücretsiz yayınıdır.
Üç ayda bir yayınlanır.

YENİDEN KULLANALIM, GERİ DÖNÜŞTÜRELİM

Çevreye yapabileceğiniz en kolay katkı, okunmuş dergi ve
gazetelerin geri dönüştürülmesidir. Sağlıklı Kentler Birliği,
Kentli Dergisi okurlarını ağaç kesimlerini azaltmak için kendi
yakın çevrelerinde de geri dönüşümü teşvik etmeye çağırıyor.

'Türkiye Kent Sağlık Göstergeleri' tüm yerel yönetimlere ışık tutacak

SKB tarafından hazırlanan ve 81 ildeki 75 göstergenin
rakamlarla değerlendirildiği 'Türkiye Kent Sağlık
Göstergeleri' kitabı kamuoyuna tanıtıldı.

08

Sağlıklı Şehir Planlaması ve Kentsel Tasarım

DSÖ 6. Faz ana tema çalışmalarında yer alan
"Sağlıklı Şehir Planlaması ve Kentsel Tasarım"
başlığı altında yapılması gerekenleri inceledik.

20

Bursa İpekböceği ile dünya kenti yolunda

Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin, Türkiye'nin
ilk yerli tramvayı ile başlattığı yolculu
seferlere vatandaşların yoğun ilgisi var.

24

İstanbul 'akıllı otobüs' dönemini başlattı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Beylikdüzü'nde hizmet
verecek olan 100 modern İETT otobüsünü hizmete aldı.

27

İzmirli'lerin denizle ilişkisi güçleniyor

İzmir, iki büyük projeye yeniden "deniz kenti"
kimliğine kavuşuyor. "Büyük Körfez Projesi" ile
"İzmirdeniz Projesi" eş zamanlı olarak ilerliyor.

28

"Sağlıklı şehirleşmeyi de her zaman göz önünde bulundurduk"

Karşıyaka Belediye Başkanı Cevat Durak,
hayata geçirdiği projelerle sağlıklı şehirleşme
hedefine emin adımlarla ilerliyor.

30

Bu sayıda

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği hizmet binasına taşındı	10
Sağlıklı Çevre-Tasarım Kongresi'ne SKB kurumsal destek verdi	12
SKB uygulamaları Türkiye ve Güney Kore'yi buluşturdu	13
6. Faz sağıktaki eşitsizliği azaltıp katılımcı yönetişimi iyileştirecek	14
Antakya Belediyesi bir 'engelli aracı şarj dolom istasyonu' daha kurdu	16
Antalya'da sokaklar artık daha güvenli	16
Çevre bilinci için 'atıklarla yolculuk'	17
Ordu'da 'Mavi Bayrak' heyecanı yaşanıyor	17
"Isparta'yı 'engelsiz' bir şehir yaptık"	18
Kocaeli'nde sahillere kirlilikten kurtuluyor	18
Ezine Çayı İslah Projesi yakında başlıyor	19
Burdur'da 'Sağlıklı Kent' ünvanını aldı	19
Çankaya'da 'atık odası' oluşturuldu	19
Bursa İpekböceği ile dünya kenti yolunda	24
Bursa Büyükşehir Belediyesi Yunuseli (Alman) Kanalı'nı ıslah ediyor	25
"Yılın her günü engellilerimiz için çalışmalar yapıyoruz"	26
İstanbul 'akıllı otobüs' dönemini başlattı	27
İzmirli'lerin denizle ilişkisi güçleniyor	28
"Sağlıklı şehirleşmeyi de her zaman göz önünde bulundurduk"	30
Burdur'da Sağlıklı Adımlar Projesi	33
Denizli Belediyesi'nin iki projesi GEKA'dan hibe kazandı	34
Denizli'de tıbbi atıklara en modern bertaraf tesisi	35
'Yeşil Bant' Kırşehir'in prestiji olacak	36
Derince'ye modern kent meydanı	37
Gebze'ye Bilim ve Sanat Merkezi	38
Kadıköy'de karbon salınımı 2020'de yüzde 20 azaltılacak	39
"Adalar sadece sayfiye yeri değil"	40
Kadirli gelişimini sürdürüyor	43
"Kaçak yapılaşmaya izin yok"	44
Panorama Bursa 1326 Müzesi Bursa'ya artı değer katacak	45
Kirazlı'ya modern bir hizmet binası ve meydan	46
Pendik'te okullar geleceğe hayat veriyor	47
Kimsezi çocuklara ev ortamı	47
"Odunpazarı'nda yaşam kalitesini hızla artırıyoruz"	48
Tepebaşı Sağlıklı Kent Gelişim Planı tanıtıldı	51
İnsan Odaklı Kentsel Tasarım Yaklaşımları	52

A. Nalan FİDAN

Yüksek Şehir Plancısı
Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü

İnsan Odaklı Yaklaşım...

Yeni yılın ilk sayısından herkese merhaba. Yoğun geçen bir yılın ardından tüm kurumlarda olduğu gibi bizler de bir yandan geçtiğimiz yıl neler yaptığımıza bakarken bir taraftan da önümüzdeki yılın çalışma planını oluşturmaya çalışıyoruz.

Kuruluşunun 9. Yılında önemli bir çalışmayı tamamlayan Sağlıklı Kentler Birliği Türkiye Kent Sağlık Göstergeleri kitabını Birliğin yeni hizmet binasının açılışında gerçekleştirdiği basın toplantısı ile tanıttı. Bakanlıklara, kurumlara, belediyelere, üniversitelere, sivil toplum kuruluşlarına, sağlık müdürlüklerine ulaştırılan çalışmanın temini konusunda talepler almaya devam ediyoruz. Yeni basımına başladığımız çalışmada yer alan göstergelerin yerel ve merkezi politikalara yön vermesi ve kentlerin "Sağlıklı Kent" olma yolunda desteklenmesine katkı koyacağını düşünüyorum.

Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Projesi 5. Fazın tamamlanmasıyla 6. Faz süreci başladı. 6. Faz süreci boyunca diğer fazlarda olduğu gibi Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağına üye belediyelerin belirlenen konular ve temalar üzerinde çalışmalar yapması beklenmektedir.

6. Faz sürecinde üzerinde çalışılması gereken konulardan biri, şehirlerde eşitsizliklerin azaltılması için yönetimlerin insanlara erişim yöntemlerini geliştirmeleri yönündedir. İletişimin ve erişilebilirliğin güçlendiği günümüz toplumlarında mekânsal uygulamaların önemi yadsınamaz. İnsan odaklı planlama anlayışı ve bu

anlayışı destekleyen kentsel tasarım uygulamalarının hayatı kolaylaştırması yönündeki uygulamalara yer vermek açısından bu ay kapak konusunu 'Sağlıklı şehir planlaması ve kentsel tasarım' konusu olarak belirledik. Konu insan olunca yapılan iyi uygulamaların yanında toplumsal ve kültürel farklılıklar ve alışkanlıklardan kaynaklanan yanlış uygulamaları da bu sayımızdan itibaren 'insan odaklı yaklaşım' bölümünde sizlerle paylaşacağız.

Bugüne kadar sağlıklı kentler hareketini Dünya Sağlık Örgütü'nün ön görmüş olduğu çalışmalar doğrultusunda uygulamaya çalışmıştık. Güney Kore Sağlıklı Kentler Birliği'nin ülkemizi ve Birliğimizi ziyaret etmesiyle Batı Pasifik Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağı ile Avrupa Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağı'nın birbirini tanıması, yapılarını ve faaliyetlerini öğrenmesi anlamında farklı bir deneyim oldu. Bu buluşma sağlıklı şehirler hareketinin küresel bir hareket olduğunu ve dünyanın farklı bölgelerinde de olsa birbirine yakın uygulamalarla hayat bulduğunu gösterdi.

Sağlıklı Şehirler Projesi 5. Faz çalışmaları süresince Birliğimizin çalışmalarına destek olan üye belediyelerimizin belediye başkanlarına ve meclis üyelerine buradan bir kez daha teşekkürlerimizi ileterek 6. Faz çalışmalarında da bu birlikteliğin ve desteğin sürmesini temenni ederiz.

Yeni yılın herkes için sağlık, mutluluk ve huzur getirmesi dilekleriyle.

Sağlıkla kalın.

Sağlıklı şehir, sağlıklı insan gibidir

Mutludur	Hevesi vardır
Huzurludur	Gücü vardır
Planları vardır	Bilinci vardır
Güvencedir	Heyecanları vardır
Sever	Bakımlıdır
Sevildiğini hisseder	Temizdir
Sorumluluklarını bilir	Güler yüzlüdür
Haklarını bilir	Saygılıdır
Çalışır	Koşar
Üretir	Yürür
Paylaşır	Fark yaratır
Katılımcıdır	Ruhunu ve bedenini besler
Yüreklidir	Değer bilir
Geçmişine sahip çıkar	Değeri bilinsin ister
Geleceğini kurgular	Sevgiyle beslenir
Hedefi vardır	Saygıyla büyür

2005

'Türkiye Kent Sağlık Göstergeleri' tüm yerel yönetimlere ışık tutacak

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği tarafından hazırlanan ve 81 ildeki demografi, eğitim, sağlık, çevre, ulaşım gibi 75 göstergenin rakamlarla değerlendirildiği 'Türkiye Kent Sağlık Göstergeleri' kitabı kamuoyuna tanıtıldı.

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe, Birliğin kuruluşundan bu yana geçen sekiz yıllık süreçte, yerel yönetimlerin aldıkları kararların insan sağlığı üzerinde belirleyici olduğunu gösterecek pek çok çalışmayı hayata geçirdiklerini söyledi.

Şehirlerin doktorları yerel yöneticilerdir...

Ördekli Kültür Merkezi'nde düzenlenen kitap tanıtım toplantısında konuşan Recep Altepe, Sağlıklı Kentler Birliği olarak 2005 yılında yola çıkarken en önemli hedeflerinin; insan sağlığını korumak ve geliştirmek, insanların en yüksek sağlık seviyesine ulaşmasını mümkün kılacak ortamların oluşturulmasını sağlamak olduğunu kaydetti.

Aradan geçen sekiz yıllık süreçte yerel yönetimlerin aldıkları kararların insan sağlığı üzerinde belirleyici olduğunu gösterecek pek çok çalışma yaptıklarını ifade eden Başkan Altepe, "Şehirler tıpkı insanlar gibi yaşayan, nefes alan, gelişen, sağlıklı ve sağlıklı olmayan canlı organizmalardır. İnsan sağlığı; ekonomiden çevreye, şehir planlamasından sosyal hizmetlere, yaşam koşullarından eğitime, spor imkanlarından toplu ulaşım kadar hemen hemen her alanın toplu bir sonucudur. Bu yüzden de hep söylediğimiz gibi şehirlerin doktorları yerel yöneticilerdir. Yerel yönetimler, şehirleri sağlıklı kılmak içindir. Bu nedenle de her şeyden önce mevcut duruma tam anlamıyla hakim olmak zorundadırlar" dedi.

Planlama için önemli bir kaynak

Birlik olarak, Türkiye Kent Sağlık Göstergeleri kitabı ile önemli bir çalışmayı daha hayata geçirdiklerinin altını çizen Başkan Altepe, "Kent ve

kentli sağlığını etkileyen 75 gösterge oluşturarak 81 ilimizden ilgili verileri bir araya getirdik. Elde ettiğimiz verileri, Uludağ Üniversitesi Halk Sağlığı uzmanları analiz etti ve yorumladı. Daha sonra bunları Bursa Büyükşehir Belediyesi Coğrafi Bilgi Sistemleri'nin altyapısı kullanılarak son derece kolay anlaşılabilir haritalar halinde tasarladık. Elde ettiğimiz sonuç sağlıkla ilişkili her sektörün kolaylıkla yararlanabileceğini düşündüğümüz ve kentlerimizin 75 göstergenin her birindeki durumunu ortaya koyan bir çalışma oldu. Kent Sağlık Göster-

geleri çalışması kanıtlara dayanan ve değerli halk sağlığı uzmanlarımızın yorumlarını içeren, ister uzman olsun, ister olmasın konuya ilgi duyan herkesin anlamlı sonuçlar çıkarabileceği ve hizmetlerini, stratejilerini planlamak için kullanabileceği değerli bir kaynak... Katkı koyan, başta Uludağ Üniversitemizin değerli akademisyenleri olmak üzere herkese teşekkür ediyorum" diye konuştu.

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Danışmanı ve Uludağ Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Emel İrgil ise, çalışma kap-

Çalışmada demografi, eğitim, sosyo-ekonomik durum, sağlık ve sağlık hizmetleri, çevre, ulaşım, kültür ve sanat gibi 107 gösterge değerlendirildi, 75 gösterge de haritalandı.

samında demografi, eğitim, sosyo-ekonomik durum, sağlık ve sağlık hizmetleri, çevre, ulaşım, kültür ve sanat gibi 107 göstergenin yeniden değerlendirildiğini, 75 göstergenin de haritalandığını belirtti. İrgil, söz konusu kitabın, kent sağlığına ilişkin yapılacak tüm çalışmalara önemli bir kaynak teşkil edeceğini de söyledi.

Tanıtım toplantısının ardından Başkan Recep Altepe, Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'nin çalışmalarına katkı koyan üye belediyelerin başkan ve meclis üyelerine teşekkür plaketi verdi.

Gölcük Belediye Başkanı
Mehmet Ellibeş

Osmangazi Belediye Başkanı
Mustafa Dündar

Bursa Büyükşehir Belediyesi
Meclisi Üyesi Celal Demir

Bursa Büyükşehir Belediyesi
Meclisi Üyesi Recep Demirhan

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği hizmet binasına taşındı

Başkanlığını Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe'nin yaptığı Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, 2005 yılındaki kuruluşundan bu yana ilk kez kendi binasına kavuştu.

Çalışmalarını bugüne kadar Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin hizmet birimleri içinde yürüten Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, 8 yıl sonra kendine ait hizmet binasına kavuştu. Tarihi ve Kültürel Mirası ayağa kaldırma çalışmalarının yanı sıra sivil mimarlık örneği yapıları da koruma altına alan Büyükşehir Belediyesi, Ördekli Kültür Merkezi yanında bulunan harabe haldeki sivil mimarlık örneği yapıyı da restore ettikten sonra Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Başkanlık Binası olarak hizmete açtı.

Açılış töreni; Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe'nin yanı sıra Birlik üyesi çok sayıda belediyenin başkan ve meclis üyelerinin de katılımıyla yapıldı.

Sivil mimarlık örneği

Yeni Birlik binası Bursa şehir merkezinde iş ve sosyal hayatın yoğun olduğu bir bölgede bulunuyor. Yapının doğusunda sergi, söyleşi ve konser gibi pek çok etkinliğin yapılmakta olduğu Ördekli Hamamı var.

Yapı sahibi Fatma Baran'ın adıyla anılan tarihi bina 1491 envanter numarasıyla sivil mimarlık örneği olarak tescil edilmiş ve 2013 yılında Bursa Büyükşehir Belediyesince rekonstrüksiyonu yapılmıştır. Ahşap karkas sistemde iki katlı olarak inşa edilmiş

olan yapının inşa edilmiş olduğu tarih ile ilgili net bir bilgi bulunmamaktadır. Fakat yapının plan organizasyonu, malzeme ve yapısal özellikleri göz önünde bulundurulduğunda ahşap yapının 19. yy sonlarında inşa edilmiş olduğu düşünülmektedir. Aile evi olarak inşa edilerek uzun yıllar bu işlevi sürdüren yapı, zaman içerisinde kullanılmaz hale gelmiştir.

İlk encümen toplantısı yapıldı

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, yeni binasında ilk encümen toplantısını yaptı. Toplantıda, 2014 yılı çalışma programı ve Dünya Sağlık Örgütü 6. Faz- Sağlık 2020 stratejisi doğrultusunda yapılması gerekenler konuşuldu.

Sağlıklı Çevre-Tasarım Kongresi'ne SKB kurumsal destek verdi

İnsanların ve sağlıklı yaşamın devamını sağlayabilmek amacıyla sürekli gündemde bulunan çevre sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm arayışlarına yönelik olarak Uludağ Üniversitesi Mimarlık Fakültesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi işbirliğinde tarafından 12-13 Aralık 2013 tarihlerinde "Sağlıklı Çevre-Sağlıklı Tasarım" başlıklı kongre düzenlendi. Sağlıklı Kentler Birliği tarafından kurumsal destek verilen kongrede şehircilik, doğal çevre/tarihi çevre, teknoloji, sürdürülebilirlik, ekolojik tasarım, açık alanlar, yapı fiziği ve yapı elemanları başlıklarında oturumlar gerçekleştirildi.

Kongrenin şehircilik temalı ilk oturumuna Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü Nalan FİDAN "Kent ve Sağlık" başlıklı sunumu ile katıldı. Sunumunda FİDAN, dünyada yaşanan şehirleşme trendi, hızlı kentleşmenin insan sağ-

lığı üzerindeki etkileri, Dünya Sağlık Örgütü tarafından bu soruna çözüm olarak başlatılan ve küresel bir harekete dönüşerek geliştirilen sağlıklı şehirler projesini katılımcılarla paylaştı.

2014-2018 yılları arasında 6. Fazına başlanacak olan Sağlıklı Şehirler Projesinin Türkiye ayağının Bursa Büyükşehir Belediyesi önderliğinde başlatıldığını ifade eden FİDAN, Sağlıklı Kentler Birliği'nin kuruluşu, üye sayısı, üyelerin kapsadığı nüfus ve Birliğin faaliyet alanlarını anlattı.

Sunumun son bölümünde Sağlıklı Kentler Birliği ile Uludağ Üniversitesi Tıp fakültesi Halk Sağlığı Bölümü işbirliğinde hazırlanan Türkiye'de Kent Sağlık Göstergeleri çalışmasına yer verildi. FİDAN çalışmanın amacının Türkiye'de kent sağlığını izleyebilmek için göstergelerin oluşturulması, veri toplanması ve toplanan verilerin

haritalara işlenerek iller ve bölgeler arasındaki farkların, eşitsizliklerin tespit edilmesi şeklinde özetledi. İllerin ve belediyelerin, planlamalarını yaparken bu sağlık göstergelerini kullanmalarını ve değerlendirmelerin yerel ve merkezi politikalara yön vererek "Sağlıklı Kent" olma yolunda katkı sunmasını beklediklerini ifade ederek Nalan FİDAN sunumunu tamamladı.

Kongre boyunca tasarım yaklaşımlarının engelli ve fiziksel mekan ilişkisindeki rolü, Van depreminin mimari çevreye etkileri, mimari tasarımda doğal çevre faktörü, sağlıklı kentsel mekanlar için kentsel tasarımın önemi, geleneksel malzemelerin çağdaş kullanımı, binaların biçimlenmesinde ekolojik etkenli yaklaşımlar, tasarımda sürdürülebilirlik kavramı, enerji etkin mimari tasarım ve kentsel açık alanlarda engelli kullanıcılara yönelik çevre tasarım konuları farklı üniversitelerden akademisyenler tarafından sunuldu.

SKB Müdürü Nalan Fidan ve Uludağ Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Öğretim Görevlisi Doç. Dr. Arzu ÇAHANTİMUR

SKB uygulamaları Türkiye ve Güney Kore'yi buluşturdu

Güney Kore Sağlıklı Kentler Birliği'nin başkanlığını yürüten Wonju şehrinin temsilcileri, bilgi ve tecrübe alışverişinde bulunmak amacıyla Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Başkanlığı ile Bursa Büyükşehir Belediyesi'ni ziyaret etti.

Altı Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Bölge Ofisi'nde yürütülen küresel 'Sağlıklı Kentler Hareketi'nin iki farklı bölgesi olan 'Batı Pasifik Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağı' ile 'Avrupa Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağı' üyelerini buluşturan ziyarette Koreli yetkililere, Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü Nalan Fidan ev sahipliği yaptı.

'Sağlıklı Şehirler Projesi' alanında yapılan çalışmalar paylaşıldı...

Karşılıklı bilgi alışverişi, Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'nin sunumuyla başladı. Güney Kore Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü Jong-Gyun Ko ile beraberindekilere, 'Sağlıklı Şehirler Hareketi'ni yaygınlaştırmak amacıyla Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'nin yürüttüğü faaliyetler ile Birliğin hedef ve stratejileri, üye kentlerin sağlıklı şehir uygulamalarıyla birlikte aktarıldı. Toplantı kapsamında; Türkiye Sağlıklı Kentler

Birliği'nin kurulmasına öncülük eden Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin 'Sağlıklı Şehirler Projesi' alanında yaptığı çalışmalar da paylaşıldı.

Toplantı akışında; Güney Kore Sağlıklı Kentler Birliği'nin 2013-2014 Dönem Başkanı Wonju'nun, hem Birlik olarak yürüttüğü çalışmalar, hem de kurucu üye sıfatıyla sağlıklı şehirler projesinde edindiği tecrübeler paylaşıldı. 2004 yılında kurulan ve 76 aktif üyesi bulunan Güney Kore Sağlıklı Kentler Birliği'nin daha güçlü hale gelmesi gerektiğine vurgu yapan yetkililer, bunun için kapasite geliştirme çalışmaları yürüttüklerini ifade ettiler.

Farklı bölge ve sektörlerden 23 akademisyenin danışmanlığını yaptığı Kore Sağlıklı Kentler Birliği yetkilileri

üye şehirlerinin yapmış olduğu iyi uygulamalardan örnekler sundular.

Uygulamalar dünyanın hemen her yerinde ortak...

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü Nalan Fidan, toplantı sonunda yaptığı konuşmada, küresel bir hareket olan sağlıklı şehirler projesinin, dünyanın hemen her bölgesinde birbirine yakın uygulamalarla hayat bulduğunu belirterek, bilgi paylaşımından duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

Güney Kore Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü Jong-Gyun, Ko ise, Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği ekibine hem paylaştığı bilgiler hem de misafirperverliği için teşekkür etti.

6. Faz sağılıktaki eşitsizliği azaltıp katılımcı yönetişimi iyileştirecek

Avrupa'daki şehirlere sağık, esenlik ve eşitlik konularında iham veren, bilgi sunan, aktif-canlı bir süreç ve platform oluşturan Avrupa Sağıklı Şehirler Ağı 6. Faz'ı (2014-2018); herkesin sağılığının geliştirilmesi ve sağılıktaki eşitsizliklerin azaltılması ve sağık alanında liderlik ve katılımcı yönetişimin iyileştirilmesi ana hedefleri çerçevesinde oluşturuldu.

Dünya Sağık Örgütü Avrupa Sağıklı Şehirler Ağı 6. Faz'ı; Avrupa'nın sağık ve esenlik ile ilişkili yeni politikası ve stratejisi olan Sağık 2020'nin hedeflerine uyumlu olarak belirlendi. Sağık 2020; sağıklı şehirlerin değerlerini ve ilkelerini destekliyor ve sağıklı şehirlerin hem stratejik hem de uygulamaya dönüş çalışmalarını daha güçlü hale getirme potansiyeli taşıyor.

Sağık 2020'nin 53 üye devlet tarafından kabul edilmesi, yerelde uygulanması için destekleyici ve cesaretlendirici bir ortam oluşturuyor. Bunlarla birlikte en önemlisi; Sağık 2020'nin yerel yönetimlerin sağığın geliştirilmesindeki önemli

rolünü kabul etmesi, özellikle de devletin ve toplumun tüm katmanlarının dahil edildiği bir yaklaşıma odaklanmış olmasıdır. Sağık 2020 genel anlamda; sağık hakkı, eşitlik, esenlik ve tüm politikalarda sağık alanlarına odaklanıyor ve yeni kanıtlar ile şu dört temel üzerine inşa edilmiş bir çerçeve sunuyor:

- Yaşam seyri
- Hastalıklardan kaynaklanan büyük sorunlara karşı eylemler
- İnsan odaklı ve güçlü sağık, bakım ve halk sağığı sistemleri
- Dayanıklı toplum ve destekleyici ortamlar.

6. Faz'ın ana konuları

Sağık 2020'nin iki stratejik hedefi 6. Faz'ın çatısını oluşturuyor.

- Herkesin sağığının geliştirilmesi ve sağık alanındaki eşitsizliklerin azaltılması
- Sağık alanında liderlik ve katılımcı yönetişimin iyileştirilmesi

Bu iki stratejik hedef; 6. Faz'da eşitlik, sağığın sosyal belirleyicileri, sağığın yönetişimi ve tüm politikalarda sağığın geliştirilmesi üzerine yapacağı çalışmaların çatısını oluşturuyor. 6. Faz'ın yeni bir teması; 'sağık diplomasisi' olacak ve şehirlerin ulusal-uluslararası düzeyde çalışmasına yönelik yeni fırsatları barındıracak. Sağık 2020 ve sağık yönetişimi üzerindeki araştırmalar bu konuların uygulanmasına yönelik rehberlik sunacak.

Ana Temalar

Tema 1: Yaşam seyri ve insanların güçlendirilmesi

Yaşam seyri boyunca iyi sağığın ve sosyal belirleyicilerinin desteklenmesi daha yüksek bir yaşam beklentisine, esenliğe ve yaşam memnuniyetine yol açıyor. Bu sayede de önemli ekonomik, sosyal ve bireysel faydalar kazanılıyor.

Şehirlerdeki değişen demografi, yeni yaklaşımlara öncelik veren, etkin bir yaşam seyri stratejisini gerektiriyor. Sağık alanındaki eşitsizliklerle ve sosyal belirleyicileri ile mücadelede yaşam seyri içindeki temel aşamalara odaklanılabilir: Ana-çocuk sağığı; çocuklar ve gençler; sağıklı erişkinler ve sağıklı yaşlı vatandaşlar... Yaşam seyri içinde ele alınacak sağıkla ilgili diğer alanlar arasında; Roman vatandaşlar ve cinsiyet ayrımcılığı bulunuyor.

Şehirlerin özellikle çocukluktan yaşlılığa kadar ve hassas koşullar altındaki vatandaşların sağığını geliştiren ve hastalıkları önleyen yeni yaklaşımları uygulamaya dikkat etmesi önemlidir.

Tema 2: Avrupa Bölgesinde büyük sağık sorunları ile mücadele

Bulaşıcı olan ve olmayan hastalıklarla mücadele için etkin-kapsamlı

stratejiler gerekiyor. Bu alandaki mücadelede hedefe yönelik ve koordinasyon altında yürütülen halk sağığı çalışmalarının ve sağık hizmetlerinin etkisi büyüktür. Bu alanda en büyük etkiyi eşitliği artırmak, sağığın sosyal belirleyicileri üzerinde çalışmak ve kötü koşulların şehirlerdeki dengesiz dağılımını engellemek sunacaktır. Devlet, kamu sektörü, sivil toplum ve özel sektör (yönetimin tüm katmanları) kötü koşulların önlenmesi ve kontrol edilmesi konusunda önemli rollere sahiptir.

Şehirler yerelde eylemlerin başlatılması ve güçlü politik liderliğin sunulması ve toplumun ve yönetimin tüm katmanlarıyla işin içerisinde yer almasını sağlaması konusunda önemli bir rol üstlenebilir.

Yapılabilecekler arasında; ortak hedef ve amaçlardan oluşan politik çerçevelerin oluşturulması, genel bilgilendirme sistemlerinin oluşturulması, projelerin geniş paydaş kitleleriyle birlikte uygulanması, medyanın kullanılması, paydaşlarla ortak planlama ve öncelik belirleme çalışmalarının yürütülmesi yer almaktadır.

Şehirlerin ana önceliği; hastalıkların önlenmesi için bütüncül bir yaklaşımın oluşturulması, daha fazla eşitlik için etkin müdahalelerin yapılmasıdır.

Tema 3: İnsan odaklı sağık sistemlerinin ve halk sağığı kapasitesinin güçlendirilmesi

Yüksek kaliteli bakım hizmetleri ve iyi sağık sonuçlarını elde etmek için mali olarak desteklenen, amaca uygun, insan odaklı ve kanıt temelli sağık sistemlerine ihtiyaç vardır. Sağık ve sosyal hizmetlerle ilgili reformlarda en önemli zorluk, bu hizmetleri insanların ihtiyaç-beklentilerine uygun bir şekilde adapte etmek ve daha iyi sonuçlar elde edilmesini sağlamaktır.

Halk sağığı yapısı ve alanı genellikle yerel yönetimlerin sorumluluk alanlarıyla ilişkilidir. Halk sağığının güçlendirilmesi, Avrupa'nın ana önceliklerinden ve Sağık 2020'nin temel uygulama alanlarından birisidir. 6. Faz'da şehirler; sağık ve sosyal hizmet sistemlerinin güçlendirilmesi için önemli rol oynayabilir, uygun fonlama, yönetmelikler-teşvik mekanizmalarıyla ve ortaklıklar kurarak insanlara erişim yöntemlerini geliştirebilir.

Tema 4: Dayanıklı bir toplum ve destekleyici ortamların oluşturulması

İnsanların sağıklı bir yaşam sürmesi; doğdukları, büyüdükları, çalıştıkları ve yaşlandıkları ortamlarla çok yakından ilgilidir. Güçlü ve dayanıklı toplumlar, zorlu durumlara daha iyi cevap verebilir, ekonomik, sosyal ve çevresel değişimlere hazırlanabilir, kriz ve zorluklarla daha iyi mücadele edebilir.

Hızla değişen kentsel ortamın sistematik olarak değerlendirilmesi ve gerekli müdahalelerin yapılması hayati öneme sahiptir. Şehirlerde doğru sosyal, ekonomik ve çevresel düzenlemeler daha güçlü topluluklar yaratır ve şehir yaşamında daha sağıklı sonuçlar elde edilmesini ve insanların en yüksek sağık seviyesine ulaşmasına imkan sağlar.

Bu düzenlemeler arasında; 'sosyal dışlanmanın engellenmesi', 'sağıklı ve aktif yaşamın desteklenmesi', 'çocuklar ve yaşlılar için güvenlik-çevresel sorunların giderilmesi', 'çalışma koşullarının iyileştirilmesi', 'iklim değişikliğinin sonuçlarıyla mücadele için hazırlıkların yapılması', 'hizmetlere erişimin artırılması' ve 'vatandaşlar için katılımcı yaklaşımların kullanılması' yer alır.

Antakya Belediyesi bir 'engelli aracı şarj dolum istasyonu' daha kurdu

Engelli vatandaşların daha huzurlu ve sağlıklı bir yaşam sürmesi amacıyla çalışmalarını olanca hızıyla sürdüren ve bu anlamda önemli hizmetler gerçekleştiren Antakya Belediyesi, 'engelli aracı şarj dolum istasyonunun' ikincisini, Belediye Parkı içinde bulunan Türkiye Sakatlar Derneği Antakya Şubesi'nin önüne yerleştirdi.

Engelli bireylerin her zaman yanında olduklarını belirten Antakya Belediye Başkanı Doç. Dr. Lütfü Savaş, "Engelli-

lerimizin sorunlarını biliyor ve bu sorunları çözmek için elimizden gelen çabayı gösteriyoruz. Onların yaşamını kolaylaştıracak ve toplum içinde daha rahat yaşamalarına imkan verecek olan hizmetlerimizi birbiri ardına hayata geçiriyoruz. Bu anlamda, 'engelli aracı şarj dolum istasyonunun'

ikincisini de kurduk. Engellilerimiz bu dolum istasyonu sayesinde araçlarını en verimli şekilde şarj edebilecek" dedi.

'Engelli aracı şarj dolum istasyonunun' ilki de kısa süre önce Antakya Arkeoloji Müzesi yanındaki alanda kurulmuştu.

Antalya'da sokaklar artık daha güvenli

Antalya Büyükşehir Belediyesi, sahiplenilmesi yasak olan Pitbull ve benzeri cinsi saldırgan köpekleri toplayarak, Sahipsiz Hayvan Bakım Evi'nde eğitiyor. Uzman eğitmenler

eşliğinde sabah ve akşam gezdirilen köpeklerle temel itaat eğitimi veriliyor.

Antalya Büyükşehir Belediyesi yetkilileri, "Bu cins köpekler agresif oldukları için bakım merkezimizde de ayrı ayrı kulübelerde tutuluyor. Görevli arkadaşlarımız köpekleri her gün gezdiriyor. Böylelikle temel itaat eğitimi almaları için daha uygun hale geliyorlar. Şu an barınağımızda tehlikeli ırk sınıfına giren 54 köpek var. İçlerinde arama ve kurtarma eğitimi alanlar da var. Bu köpekleri sahiplendiremediğimiz için mecburen Belediyemizin bakım merkezinde tutmak zorundayız" dedi.

Çevre bilinci için 'atıklarla yolculuk'

Çevre yatırımlarıyla geleceğin sağlıklı kentini yeniden inşa eden Bursa Büyükşehir Belediyesi, yeni neslin çevre konusunda daha bilinçli olması amacıyla farklı sosyal projelere imza atıyor.

Uludağ Üniversitesi işbirliğinde Büyükşehir Belediyesi Çocuk Merkezi'nde eğitim gören çocukların katılımıyla yürütülen 'Atıklarımızla Yolculuk Projesi', TÜBİTAK Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları programınca kabul edilen 78 proje arasında tek büyükşehir belediyesi projesi olma özelliği taşıyor.

Toplamda 60 çocuğun katıldığı eğitim çalışmalarında her grupta 18 ayrı etkinlik gerçekleştiriliyor. Ekim ayında başlayan ve Temmuz 2014'te sonlanacak proje kapsamında deneyler, drama etkinlikleri, saha gezileri, gözlem faaliyetleri ve atölye çalışmalarıyla çocukların görerek, tartışarak ve uygulayarak atıkların nasıl oluştuğu ve bertaraf edildiği konusunda bilinçlenmeleri sağlanıyor.

Hamitler Katı Atık Depolama Sahası, Geri Dönüşüm-Atıksu ve İçme Suyu Arıtma Tesislerini gezen çocukların, sistemin işleyişini bizzat yerinde gördüklerini kaydeden Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanı Bahattin Kuşoğlu, proje kapsamında; 'geri kazanımı öğreniyoruz', 'çevre dostu oyuncak yapıyoruz', 'çevre dostları tanıştırıyor', 'yeşil TV', 'çevre şarkımız' ve 'çevre dostu olmak kolay mı?' gibi etkinliklerle çocukların projeye aktif olarak katılımının sağlandığını ifade etti.

Ordu'da 'Mavi Bayrak' heyecanı yaşanıyor

Türkiye Çevre Eğitim Vakfı (TÜRÇEV) tarafından verilen "Mavi Bayrak" için ön çalışmalarını tamamlayan Ordu Belediyesi, yakın zamanda gerekli tüm koşulları sağlayarak hedefine ulaşmayı planlıyor.

Çevre konusunda yoğun bir hizmet programı gerçekleştiren Ordu Belediyesi'nin en önemli altyapı yatırımlarından olan "Derin Deniz Deşarjı" projesinin 2010 yılından bu yana sorunsuz çalıştığını anımsatan Başkan Seyit Torun, proje kapsamında atık su arıtma tesisinde de inşaat çalışmalarının tüm hızıyla devam ettiğini anlattı.

"Avrupa Birliği, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Belediyemiz koordinasyonunda yürütülen atık su arıtma tesisi projesinin tamamlanmasıyla birlikte Ordu'nun önümüzdeki 50 yıllık geleceği için çözüm oluşturulacak" diyen Başkan Torun, kıyısının güzelliğiyle dikkat çeken, 'Karadeniz'in İncisi' kentin, söz konusu projeye birlikte çevre anlamında yeni önemli gelişmeleri de yaşamaya başladığını ifade etti.

Karadeniz'de ilk ve tek olacak "Mavi Bayrak" için tüm detay çalışmaların tamamlanmak üzere olduğunu söyleyen Ordu Belediye Başkanı Seyit Torun, "Derin Deniz Deşarjı" ile başlayan çevre atağının atık su arıtma tesisinin tamamlanmasıyla taçlanacağını da sözlerine ekledi.

“Isparta’yı engelsiz bir şehir yaptık”

Isparta Belediye Başkanı Yusuf Ziya Günaydın, “engelsiz” bir kent için gerekli tüm projeleri yapmaya devam ettiklerini söyledi. “Isparta Belediyesi olarak engelli vatandaşlarımızla sadece bir gün değil yılın 365 günü birlikte olmayı tercih ettik” diyen Başkan Günaydın, engellilerin cadde ve sokaklarda rahatça hareket edebilmesi için gerekli cihaz-ikazları yerleştirdiklerine dikkat çekti. Günaydın, “Yürüme engelli vatandaşlarımız için kavşaklarda gerekli

düzenlemeleri yaparak onların kaldırımları çok daha rahat kullanabilmesine imkan sağladık. Ayrıca şehrimizde, engelli vatandaşlarımızın da istifade edebilmesi için, toplu ulaşım araçlarında yenilemeye gittik. Isparta’da bulunan toplu ulaşım araçlarımız engelli vatandaşlarımızın da rahatlıkla kullanabileceği şekilde tasarlandı. Bu ve buna benzer diğer çalışmalarımızla, deyim yerindeyse Isparta’yı büyük ölçüde ‘engelsiz’ bir şehir yaptık” dedi.

Burdur da ‘Sağlıklı Kent’ ünvanını aldı

Burdur’un, Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği’ne (TSKB) üye olmak için yaptığı başvuru kabul edildi.

Burdur Valisi Nurettin Yılmaz, kentin sağlık açısından önemli bir noktaya geldiğini belirterek, Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği’ne üye olmakla tanıtım açısından da önemli bir adım atıldığını işaret etti. Yılmaz, “Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği’ne üye olmakla sağlık alanında hem Türkiye’de hem de dünya çapında örgütlenmiş olduk. Çevre, kent ve sağlıkla ilgili konularda iddialı olduğunuzu kanıtladığınızda dünyada

önemli bir konuma gelebiliyorsunuz” dedi.

Burdur İl Sağlık Müdürü Sırrı Şenbayram da kentin; söz konusu üyelikle sağlık alanında pek çok kazanım sağlayacağını vurguladı. Şenbayram, “Yaşanabilir kentler için, sağlık ve sağlığı ilgilendiren tüm kentsel-çevresel konularda eşitsizlikleri azaltmak, kent yoksulluğuyla mücadele etmek amacıyla Birliğe üye belediyeler arasında işbirliği ve deneyim alışverişi yapılabilecek. Birliğe üye olmak, kent sağlığının uluslararası boyutta ol-

duğunu gösteren ciddi bir referans niteliğindedir. Bu referans; ‘kent sağlığı’ temalı birçok proje ve hibe programında Burdur’un önünü açacak” diye konuştu.

Kocaeli’nde sahiller kirlilikten kurtuluyor

gerçekleştiren Kurum, sahil bölgeleri olan; Kerpe, Kefken, Kumcağız, Mithatpaşa, Kovanağzı, Kurtyeri ve Cebeci ile köylerindeki atık suları arıtacak olan ‘Cebeci İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesis’ini de hizmete açtı.

Pembe Kayalıklar bölgesinde 30 dönüm alan üzerinde inşa edilen tesis, 30 yıl hizmet vermek üzere her biri 3.000 m3/gün kapasiteli paralel üç üniteden oluşuyor. Yaklaşık 60 bin nüfusa göre projelendirilen arıtma tesisinin kapasitesi, ihtiyaç duyulması halinde daha da artırılabilir.

Kocaeli’nin turizm merkezi Kandıra’da, sahil bölgesinin atık sularını arıtmak ve Karadeniz ile çevresindeki kirlenmenin önüne geçmek amacıyla yapılan ‘Cebeci İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesis’i hizmete girdi.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSU) Genel Müdürlüğü, Karadeniz’in kirlilikten arındırılması için Kandıra bölgesinde iki adet atık su arıtma tesisi inşa etti.

‘Kandıra Merkez İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesis’inin açılışını Eylül 2013’te

Ezine Çayı Islah Projesi yakında başlıyor

Abana Belediye Başkanı Rıdvan Oyar, ‘Ezine Çayı Islah Projesi’nin çok yakında başlayacağını açıkladı. Ezine Çayı’nın çevre düzenlemesinin yapılması için Devlet Su İşleri (DSİ) 23. Bölge Müdürlüğü tarafından hazırlanan projenin yeniden ihale edildiğini belirten Başkan Oyar, ihaleyi kazanan yüklenici firmanın en kısa zamanda gerekli işlemleri tamamlayarak uygulamaya geçeceğini vurguladı. Başkan Rıdvan Oyar, “Proje kapsamında kenarına ahşap köprüler ve yürüyüş yolları yapılacak olan Ezine Çayı, oldukça güzel bir görünüme kavuşacak” dedi.

Çankaya’da ‘atık odası’ oluşturuldu

Çankayalıların tam desteğiyle, ‘Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Ayrı Toplanması Projesi’ kapsamında, bir yıl dolmadan 7 bin kilogram elektronik-elektrikli eşyanın geri dönüşüme gitmesini sağlayan Çankaya Belediyesi, hizmet binası içinde ‘Atık Odası’ oluşturdu. Evsel atıkların yanı sıra tıbbi atıkların da kaynaktan ayrılmasını amaçlayan söz konusu oda ile geri dönüşümün hızlı şekilde gerçekleştirilmesi amaçlanıyor.

Sağlıklı şehir planlaması ve kentsel tasarım

Dünya Sağlık Örgütü 6. Faz ana tema çalışmalarında yer alan “Sağlıklı Şehir Planlaması ve Kentsel Tasarım” başlığı altında; sağlıklı bir şehir yaşayanlarına ‘sağlığı destekleyen fiziksel ve yapısal çevre, rekreasyon, esenlik, güvenlik, sosyal ilişkiler, kolay ulaşım, kimlik ve aidiyet ile tüm ihtiyaçlara erişim’ konu ediliyor.

Dünya Sağlık Örgütü 6. Faz ana tema çalışmalarında yer alan “Sağlıklı Şehir Planlaması ve Tasarım” günümüz kentlerinde üzerinde önemle durulması gereken konulardan birisi olarak karşımıza çıkıyor. Kentlerde sanayileşmenin etkisiyle kırsaldan kente gelen göçle yaşanan nüfus büyümesi ve nüfus yapısındaki değişim sağlığı etkileyen kentsel sorunlar olarak belirmiş, kent sağlığı ve buna bağlı olarak sağlıklı şehir planlaması gibi düşüncelerin ön plana çıkmasına sebep olmuştur.

Birleşmiş Milletler’in “Dünya Kentleşme Beklentileri:2003 Revizyonu”[12]raporunda ve Dünya Bankası’nın 2009’da yayınladığı “Dünya Gelişme Göstergeleri” raporunda[15] kentli nüfustaki hızla artışa dikkat çekilerek kentlerde yaşayan insan sayısının, kırsal alanda yaşayan insan sayısını geçerek %50 bariyerini aşacağı vurgulan-

mıştır. Son yayınlanan raporlar da günümüzde kentleşmenin hızlanarak artan bir eğilimde olduğunu göstermektedir. 2025 yılında dünyada kentli nüfus oranının %75’leri bulacağı hesaplanmıştır[13]. Dünyada kentli nüfustaki bu hızlı artışa ülkemiz de dahil olmuş ve yaklaşık 60 yıllık bir sürede hızlı bir kentleşme olgusu yaşanmıştır. 2009 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi’ne göre Türkiye’de nüfusun %75’inin kentlerde yaşadığı görülmüştür[11].

Sağlıklı Şehirler Projesi

Ekonomik ve toplumsal yaşamın her yönünde yeryüzünde önemli çalışmalara imza atmış Birleşmiş Milletlere bağlı olan ve toplum sağlığıyla ilgili uluslararası çalışmalar yapan Dünya Sağlık Örgütü hızlı kentleşmenin insan sağlığı üzerinde yarattığı etkilere yönelik olarak 1987 yılında “Sağ-

lıklı Şehirler Projesi” ni başlatmıştır. Şehirde yaşayan ve çalışan insanların fiziki, psikolojik ve çevresel refahlarını geliştirmeyi amaçlayan uzun dönemli bir kalkınma projesi olan “Sağlıklı Şehirler Projesi” nin 6. Faz ana tema çalışmalarında fiziksel ve yapay çevrenin sağlıklı yaşamı ve insan sağlığını etkilediği belirtilerek sağlıklı şehir planlaması ve tasarım konusunun önemine dikkat çekilmiştir.

Yerel yöneticileri halk sağlığı lideri olarak tanımlayan Dünya Sağlık Ö-

ğütünün yaklaşımına göre şehirde yaşayanların sağlığını olumlu yönde etkileyecek bir yapı kurmak ve gelişimlerini sağlamak olarak özetlenebilecek sağlıklı şehir planlaması kavramı sağlığı destekleyen fiziksel ve yapısal çevre, rekreasyon, esenlik, güvenlik, sosyal ilişkiler, ulaşım, kimlik ve aidiyet gibi birçok konuyu içermektedir[6].

Sağlıklı kentsel tasarım kavramı ise sosyal çevrenin zenginleşmesi, bisiklet kullanımını ve yürümeyi desteklemek, güvenli, erişilebilir, konforlu ve aktif çevreler yaratmak yerel yönetimlerin hassasiyetle ele alması gereken faaliyetler olarak ele alınmaktadır.

Bireysel değil kent sağlığı ön planda tutuluyor

Sağlık ile ilgili konular, şehir planlaması sürecinde devreye giren bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. Özellikle son 30 yılda bireysel sağlıktan çok ‘Kent Sağlığı’ ve ‘Kent-

lilerin Sağlığı’ gibi düşüncelerin ön plana çıkmasıyla planların yapılırken insan sağlığını da göz önünde bulunduranın ve şehir planlama faaliyetleriyle sağlık konularını birlikte ele almanın önemine dikkat çekilmektedir.

Günümüzde en çok tartışılan ve sağlığı etkileyen kentsel sorunlar olarak

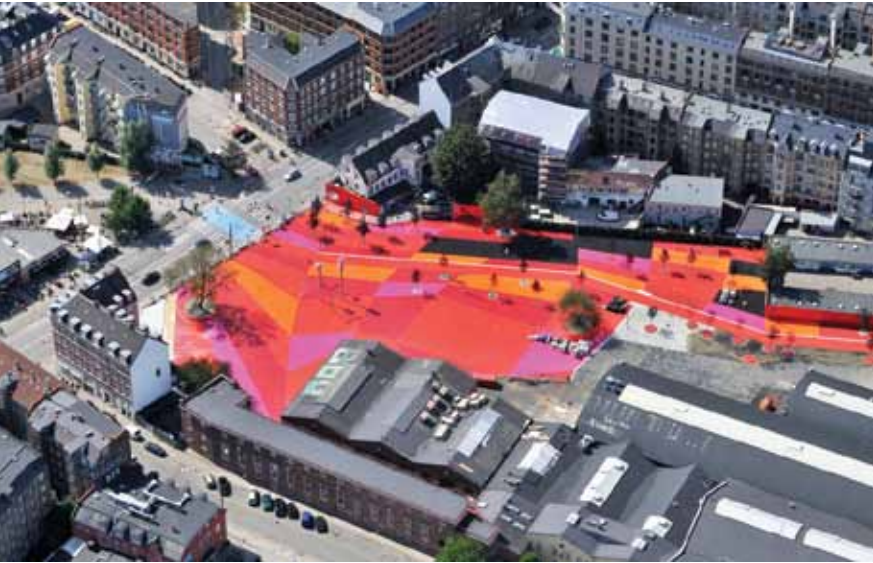
nüfus büyümesi, nüfus yoğunluğu, hassas nüfus, sosyo-ekonomik statü/fakirlik, afet tehditleri, suç, madde kullanımı, sağlık hizmetlerine erişim, çevre, sağlık ve sosyal servis ağı, gelir eşitsizliği ve uluslararası eşitsizlikler görülmektedir. Buna bağlı olarak kent nüfusunun sağlığı; tıp bilimleri, yardımcı tıp, sosyal işler, kamu sağlığı, şehir planlama, sosyal bilimler, yasalar ve daha birçok disiplini içeren bir başlık altında toplanmaktadır [14].

Tanımı ilk defa Hancock ve Duhl [5] tarafından yapılmış olan sağlıklı kentler yaratabilmek için, özellikle kentsel planlama ile sağlık arasında, disiplinler arası bir çalışma yapmak önemlidir[1]. Bu yaklaşımı elde edebilme noktasında ise planlama disiplini içinde; 'Politika Entegrasyonu', 'Altyapı Yönetimi', 'Çevre ve Kentsel Planların Entegrasyonu', 'Ulaşım ve Kentsel Planların Entegrasyonu', 'Kentsel Planlarda Açık Alan Sağlanması' ve 'Çok Fonksiyonlu Arazi Kullanımı' gibi bazı kavramsal değişimler yapılması gerekmektedir [16].

Çevre kirliliği, kentsel planlamanın çıkış noktalarından

Çevre kirliliği ile sağlık arasında yadsınamaz bir ilişki olmasından dolayı kentsel planlamanın ortaya çıkış nedenlerinden biri de çevre kirliliğidir. Hava ve gürültü kirliliği, temiz su ve su sanitasyon sistemlerinin yetersizliği, yiyeceklerin-hammaddelerinin yetiştiği toprağın kirliliği doğrudan sağlığı etkileyen konuların başında gelmektedir.

Superkilen, Kopenhag

Günümüzde gelişmekte olan ülkelerde sağlığı etkileyen sorunların başında hava kirliliği bulunmaktadır. Kentlerdeki ulaşım, kullanılan yakıtların kalitesizliği, sanayi sektörünün enerji ihtiyacı bu kirliliğe sebep olmaktadır. Gürültü ve hava kirliliğinin önlenmesi, özellikle çocukları tehdit etmesinin önüne geçilmesi ve kentsel tasarımda hem sosyal çevreyi, hem de aktiviteyi destekleyen konforlu çevreler yaratılması da bütünün parçaları olarak nitelendirilebilir[2].

Kentsel alanlarda yüksek trafik ve yapılaşmış çevre yoğunluğu nedeniyle hava kirliliğinden kaynaklı sağlık sorunları da artış göstermektedir. Bu da kentsel planlamanın dengese sorunlarından birini gösteriyor. Daha yoğun tasarlanmış alanlar kişi başına düşen yolculuk sayısını azaltıyor. Fakat aynı zamanda bu alanlara doğru ulaşım talebi artıyor, bu da kendi trafik yoğunluğunu yaratarak hava kirliliğini artırıcı bir sebep oluyor[10].

Yeşil alanlar da sağlıkta önemli rol oynuyor

Konut çevrelerini tasarlarken ya da planlarken, yeni gelişme alanlarında sağlığı ön plana almak, kentsel yenileme ya da dönüşüm süreçlerinde, yine sağlıklı kentsel çevreleri yaratmak temel konu olarak ön plana çıkmaktadır. Bu noktada yeşil alanlar da sağlıkta çok önemli bir rol oynamaktadır. Söz konusu süreçte, yeşil alanlara erişilebilirlik ve fiziksel aktiviteyi artırmanın yanı sıra insan sağlığını tehdit etmeyen ulaşım sistemlerinin desteklenmesi, ayrıca iklimsel değişimin göz önüne alınması, kamu sağlığı ve acil durumlar için direncin artırılması da sağlıklı kentlerde olmazsa-olmaz unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kentsel tasarım, sağlık hizmetlerine erişimi etkiliyor

Kentsel tasarım; mekansal planlama, sosyal dışlanma ve sağlık eşitsizliğini doğrudan etkilemektedir. Arazi kullanımı, ulaşım, konut ve ekonomik planlama kararları ise, insanların nerede yaşayacağını ve yaşadıkları yerin sosyal-çevresel statüsünü belirlemektedir [4].

Topluluk halinde yaşam duygusal ve fiziksel kazanımlar elde edilmesini sağladığı gibi insanların çeşitli organizasyon ve aktivitelerle,

toplantılara katılması, yardımseverlik ve empati duygusunun oluşmasına neden olmaktadır. Bu durum insanları psikolojik olarak da rahatlatmaktadır. Yüksek yoğunluklu alanlarda, karışık alansal kullanımı, insanlar arasındaki sosyal iletişimi artırmasının yanı sıra günlük fiziksel aktivitelerini yapmalarına da imkan sağlamaktadır[9].

Yapılan araştırmalar; karışık alansal kullanım şeklinde planlanan komşuluk birimlerinde kullanıcıların, yaya ulaşımı ve bisiklet kullanımında artış olduğunu saptamıştır. Bu bağlamda, kullanıcıların günlük fiziksel aktivite ihtiyaçları karşılanmakta ve sağlık konusunda pozitif bir çıkarım elde edilmesi kaçınılmaz olmaktadır.

Kentsel alana uygulanan simgeler veya kamusal binalar da insan sağlığını etkileyebilmektedir [7]. Görsel elemanlar; kullanıcıların ulaşmaya çalıştığı yere yaklaştığını veya uzaklaştığını hissettirirken, aynı zamanda rahatlık ve huzur verebilmektedir[8].

Kentsel tasarım; kullanıcıların sağlık hizmetlerine erişimini de etkileyebilmektedir. Temel sağlık hizmetlerine

ulaşabilmek, kullanıcıların sağlığı açısından oldukça önem arz etmektedir[3]. Başka bir ifadeyle, sağlık hizmetlerine kolay ulaşım, bir sorun anında kullanıcıya çabuk müdahalenin yanı sıra psikolojik bir rahatlama da sağlayabilmektedir.

Yapılan çalışmalar; sosyal statü, konut seçimi ve sağlık durumu arasında da birçok bağlantı olduğuna işaret etmektedir. Bina yapı cinsinin yanı sıra, dış mekana ulaşılabilirlik, yeşil alan manzarası ve ulaşılabilirliği, konut içindeki doğal ışık ve ventilasyon da insan sağlığını doğrudan etkileyen unsurlar olarak değerlendirilmektedir.

Şehir planlaması; kent sağlığını belirleyen etmenlerden biri olan fiziksel çevreyi kontrol etmektedir. Fiziksel çevre, sosyal çevreyi yaratacağından şehir planlaması; 'Kent Sağlığı', 'Kentli Sağlığı' ve 'Sağlıklı Kentler' vizyonunun sağlanabilmesi için altyapıyı oluşturacak ve sağlamlaştıracak elzem bir disiplindir.

Türkiye'de "sağlıklı kent" bilinci; sayıları hızla artan başarılı çalışmalar ve bunların insan-çevre sağlığı üzerindeki olumlu etkileri görüldükçe yaygınlaşıyor. Dolayısıyla her platformda; Dünya Sağlık Örgütü Kent Sağlığı Merkezi Başkanı Agis Tsouros'un, "Şehirlerin asıl doktorları belediye başkanlarıdır" sözü referans olarak gösterilip, yerel yönetimlerin insan ve çevre odaklı hizmet çitasını daha da yükseğe çıkarması beklenmektedir.

Kaynaklar

1. Barton H., Tsourou C, *Healthy Urban Planning*, World Health Organization Regional Office for Europe, 2000
2. Barton H., *Land use planning and health and well-being*. WHO collaborating Centre for Healthy Urban Environments. Bristol, Birleşik Krallık, 2009
3. Canon R., 2008. *The Social Determinants of Health: SACOSS Information Paper*. South Australian Council of Social Service. Unley, Avustralya.
4. Edip Dinçer, *Sağlıklı Kentler Birliği Tepebaşı Konferansı Sunumu*, 2011 Eskişehir
5. Hancock T., Duhl L., *Promoting Health in the Urban Context*. FADL Publishers, Copenhagen, Denmark. 1988
6. Handan Türkoğlu, *Sağlıklı Kentler Birliği Tepebaşı Konferansı Sunumu*, 2011 Eskişehir
7. Jackson L.E., *The relationship of urban design to human health and condition*. Landscape and Urban Planning. 64(2003):191-200
8. Kaplan R., Kaplan S., 1989. *The Experience of Nature: A Psychological Perspective*. Cambridge University Press, New York.
9. Kunstler J.H., *Home from Nowhere: Remaking our Everyday World for the Twenty-first Century*. Simon and Schuster, New York. 1996
10. Royal Commission on Environmental Pollution. *Twenty Sixth Report: The Urban Environment*. HMSO, London. 2007
11. Tulik, 2010
12. United Nations, *World Urbanization Prospects: The 2003 Revision*. 2004
13. [13]United Nations, *World Urbanization Prospects: The 2011 Revision*. New York 2012
14. Vlahov D., Gibble E., Freudenberg N., Galea S., *Cities and Health: History, Approaches and Key Questions*.
15. *Academic Medicine*. 79(12):1133-1138, 2004.
16. Worldbank., "Urban Population (% of Total)." *World Development Report* 2010.
17. World Health Organization., 1999. *Towards a new planning process: A guide to reorienting urban planning towards Local Agenda 21*. Regional Office for Europe. Copenhagen, Denmark.
18. Prof. Dr. Cengiz Giritlioğlu, *Sağlıklı Kentler Birliği Sağlıklı Şehirler Proje Eğitimi*, 2013 Bursa

Bursa İpekböceği ile dünya kenti yolunda

Bursa'nın kendi araçlarını üreterek Türkiye'ye örnek olduğunu ifade eden Altepe, "Dönem başında 'Artık tedariklerimizi yurt içinden yapacağız, Türkiye kendi araçlarını üretecek, Bursa da bu konuda örnek olacak' demiştik. Bu söylediğimizi gerçekleştirdik" diye konuştu.

Sıra diğer hatlarda...

İpekböceği'ni kullanan yolcular; Kent Meydanı'ndan Heykel'e kadar Stadyum Meydanı'nı, Altıparmak Caddesi'ni, Çatalfırın'ı ve Ulucami'yi görebiliyor, Bursa surlarını, Bali Bey Hanı'nı, tarihi Belediye ve Valilik binalarını, Bursa'nın sil baştan düzenlenmiş caddelerini izleyebiliyor.

Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin, bir asrı aşkın süredir kentin gündeminde yer alan şehir içi elektrikli tramvay hattında, Türkiye'nin ilk yerli tramvayı ile başladığı yolculu seferlere vatandaşların yoğun ilgisi var. Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe, "Bursalılar, dünya kentlerinin tercih nedeni olan, hava kalitesini artıran ve konforu yaşıtan, uluslararası standartların da üzerindeki bu araçları kullanmanın keyfine vardı" dedi.

Mevcut T-1 hattının devamı olan T-2 ve T-3 hatlarıyla ilgili bilgiler de veren Başkan Altepe, Terminal, Yıldırım ve Çekirge hatlarının da en kısa zamanda devreye alınacağını müjdeledi. Tramvay hatları tamamlandığında kentin tüm caddelerinin metroyla bütünleşeceğini, modern ulaşım sistemlerinin tamamıyla Bursa'yı kuşatacağını belirten Altepe, "İşte o zaman Bursa, gerçek anlamda bir dünya kenti, marka kent olacak" diye konuştu.

Teleferikte test sürüşleri başladı...

Öte yandan; Bursa'nın simgesi teleferik, yenilenen yüzüyle test sürüşlerine başladı. Teferrüç istasyonunda teleferiğin ilk test sürüşünü Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe gerçekleştirdi. Altepe, "Bursalılara verdiğimiz söz tuttuk ve bu yıl içinde yenilenen teleferiği yılbaşına kadar hizmete sunmayı hedefliyoruz" dedi.

Toplamda 8,84 kilometre ile dünyanın en uzun hatlı teleferiklerinden birini Bursa'ya kazandıran sistemle, Teferrüç-Oteller Bölgesi arası 22 dakikaya indiriliyor.

Bursa Büyükşehir Belediyesi Yunuseli (Alman) Kanalı'nı ıslah ediyor

Bursa Büyükşehir Belediyesi; Nilüfer Çayı'nın bir kolu olan ve yaklaşık 90 yıl önce sel baskınlarının önlenmesi amacıyla yapılan Alman Kanalı'nı ıslah ederek ayrıcalıklı bir rekreasyon alanı haline getirecek çalışmaların startını verdi. Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe, ıslah, çevre düzenlemesi ve bağlantı yolları ile toplamda 20 milyon TL'yi bulacak yatırımın bölgeye prestij katacağını söyledi.

Amaç; daha sağlıklı bir kent...

Bursa'nın daha sağlıklı ve yaşanabilir bir kent olması amacıyla üst yapının yanında BUSKİ kanalı ile altyapı çalışmalarına da büyük ağırlık verdiklerini dile getiren Altepe, içme suyu, kanalizasyon, yağmur suyu ve dere ıslahı gibi çalışmalar için BUSKİ'nin yılda 250 milyon TL'lik yatırım yaptığını hatırlattı.

Bir dönemde BUSKİ'nin çevre yatırımları için harcadığı kaynağın 1 milyar TL'yi aştığını ifade eden Altepe, "Gökdere ve Hacivat deresinin ardından şimdi de Alman Kanalı'nda ıslah ve

rekreasyon çalışmalarını başlatıyoruz. Bu kanal 1925-1926 yıllarında, henüz barajlar kurulmadan önce ovada yaşanan sel baskınlarının önlenmesi amacıyla yapılmış. İki yıl süren çalışmalarda Almanya'dan getirilen ekskavatörler kullanıldığı için Nilüfer Çayı'nın bu koluna 'Alman Kanalı' de-

nilmiş. O yıllarda Bursa'nın ve ovanın sigortası olan bu kanalı şimdi de hem daha sağlıklı hem de yaşanabilir bir alan olması için yeniden düzenliyoruz. Sadece ıslah ve düzenleme için 10 milyon TL, bağlantı yolları ile birlikte de toplamda 20 milyon TL'lik bir yatırımı bölgeye kazandırıyoruz" diye konuştu.

Bütün dereler ıslah ediliyor...

Düzenli olarak devam eden 25 derenin ıslahı için bugüne kadar 41 milyon TL'lik harcama yapıldığına dikkat çeken Altepe, bu tür büyük bütçeli yatırımların ancak Büyükşehir Belediyeleri kanalıyla yapılabileceğini, yeni yasanın yürürlüğe girmesinin ardından İznik ve Uluabat Gölü ile Gemlik Körfezi'nin de yeniden hayat bulacağını sözlerine ekledi.

“Yılın her günü engellilerimiz için çalışmalar yapıyoruz”

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Kadir Topbaş, sadece '3 Kasım Dünya Engelliler Günü'nde değil, yılın 365 günü, İstanbul'u engelliler için de daha yaşanabilir bir kent haline getirmek için çalıştıklarını söyledi. Topbaş, “Yönetim olarak her gün; tüm bireylerimizin kent içindeki yaşamını kolaylaştırmak anlamında adımlar atıyoruz. ‘Erişilebilir bir İstanbul’ adı altında oluşturduğumuz birim ile bütün projelerimizde engellilerin ve bütün dezavantajlı grupların onayını almadan hiçbir projeyi hayata geçirmiyoruz” dedi.

Görme engellilere ulaşım haritası...

Başkan Topbaş, görme engellilerin rahatlıkla tespit edebileceği ve anlayabileceği bir ulaşım haritası hazırladıklarını da söyledi. Söz konusu

haritalarda; ilçelerin tespit edilebildiğini, ana arterlerin ve raylı sistemlerin belirlenebildiğini kaydeden Topbaş, “Bu haritalarımız ile görme engelli vatandaşlarımız hangi hattın nereye

kadar gittiğini, hangi durakta ineceğini belirleyebilir. Ayrıca başka bir çalışmamız daha var. Cep telefonu yardımıyla hangi durağa gidilmesi gerektiği, otobüsün ne zaman geleceği ve hangi durakta aktarma alınacağı da öğrenilebiliyor” diye konuştu.

Başkan Topbaş’tan tüm belediyelere çağrı...

İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nce yapılan çalışmaların Dünya Sağlık Örgütü tarafından rol model olarak alındığını söyleyen Başkan Kadir Topbaş’ın, tüm belediyelere bir de çağrısı var: “Engelli standartlarına uyumayan projeleri onaylamayın. İhalelerini yapmayın, hayata geçirmeyin. Yerel yönetimlerin, merkezi yönetime uzak olan belediyelerin bu hassasiyeti özellikle göstermelerini rica ediyorum.

İstanbul ‘akıllı otobüs’ dönemini başlattı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Beylikdüzü’nde hizmet verecek olan 100 modern İETT otobüsünü hizmete aldı. Başkan Kadir Topbaş, “Her alanda en gelişmiş teknolojiyi kullanıyoruz. Klima, TV, iç-dış kameralardan sonra şimdi de otobüslerimize ücretsiz interneti getirdik. Telefonları çok hızlı şarj edecek cihazlar yerleştirdik” dedi.

İstanbul’da “Akıllı Otobüs” dönemini başlattıklarını söyleyen Topbaş, yeni otobüslerin 10 tanesinde wireless internet hizmeti verilmeye başlandığını, seyahat halinde her türlü bilgiye ve sosyal medyaya ulaşma imkanını sunduklarını kaydetti.

Ulaştırma Bakanlığı’nın projesini yaptığı Bakırköy-Beylikdüzü Metrosu’nun 2019 yılında hizmete gireceğini, böylece metrobüsün yoğunluğunun azalacağını anlatan Topbaş, kentin her noktasına raylı sistem götürmek için çalışmalar yaptıklarını da altını çizdi.

Topbaş, “2019 yılına gelindiğinde şehrimiz 400 kilometreyi aşan ve çoğu metro olan bir raylı sistem ağına kavuşacak. 2004 yılında 400 bin olan raylı sistemlerin günlük yolcu taşıma kapasitesini yaptığımız yeni yatırımlarla 2 milyonun üzerine çıkardık. Bu rakam 2016’da 7 milyona, 2019’da 11 milyona ulaşacak” diye konuştu.

İzmirliilerin denizle ilişkisi güçleniyor

İzmir, iki büyük projeye yeniden "deniz kenti" kimliğine kavuşuyor. Körfez'i yüzülebilecek kadar temiz hale getirmek için başlatılan "Büyük Körfez Projesi" ile yine Körfez'i kıyılarıyla birlikte ele alıp bir bütün olarak tasarlamayı hedefleyen "İzmirdeniz Projesi" eş zamanlı olarak ilerliyor.

"İzmirliilerin Denizle İlişisini Güçlendirme Projesi" olarak hazırlanan ve bundan böyle "İzmirdeniz" olarak anılan projeye; kentin en önemli kamusal alanlarından olan kıyı şeridi yenilikçi bir anlayışla tasarlanacak, İzmirliilerin yaşam kalitesi korunarak artırılacak ve kentin Akdeniz kentleri arasında tasarım temasıyla yeniden öne çıkması sağlanacak.

Kıyı Tasarım Projesi...

"İzmirdeniz Projesi" kapsamında hazırlanan Kıyı Tasarım Projeleri üç ayrı düzeyde kurgulandı. Birinci düzey; İç Körfez'in kullanımını dönüştüren ve bir gösteri mekanı olarak kullanılmasını sağlayacak düzenlemelerini, İkinci düzey; Körfez'in tanımlanan dört kıyı bölgesinin yer olarak anlam kazanmasını ve çevre kalitesinin niteliğini artırmayı amaçlayan tasarım projelerini, Üçüncü düzey ise; kentlilerin kıyıya inmeden denizle görsel olarak ilişki kurmasını geliştirecek kent terasları ya da balkonları oluşturmayı sağlayacak tasarım projeleri olarak belirlendi.

Bir gösteri mekanı olarak Körfez'in düzenlenmesi...

"Gösteri ve Etkinlikler Grubu" konut dışı yaşamın niteliğinin artırarak geliştirilmesi, Körfez'in bir gösteri mekanı olarak tasarlanıp kullanılması, kıyı şeridinin herkes için rahat ve kullanışlı, geniş bir kamusal alana dönüştürülmesi için projeler hazırlandı. Halkın izleyici değil, ortamın ve

yapılanların parçası olduğu bir şenlik anlayışı ile kurgulanan ve yıla yayılan etkinlikler arasında Hıdrellez ve İzmir Akdeniz Festivali yer alıyor.

Pasaport'ta yeni dönem...

İzmir Büyükşehir Belediyesi, İzmirliilerin denizle bağının güçlendirilmesi için Mavişehir'den İnciraltı'na uzanan 40 kilometrelik kıyı şeridinin

yeniden tasarlanmasını hedefleyen "Kıyı Tasarım Projesi" çerçevesinde ilk imalata Pasaport'tan başladı. Cumhuriyet Meydanı ile Konak Pier arasındaki bölüme 90 gün içinde tamamlanması planlanan çalışmalar sırasında işletmelerin faaliyetlerinin engellenmemesi için tüm önlemler alındı. Pasaport, yapılacak olan düzenlemelerle yepyeni bir görünüme kavuşuracak.

Karşıyaka Belediye Başkanı Cevat Durak;

“Sağlıklı şehirleşmeyi de her zaman göz önünde bulundurduk”

Sanayisi ve tarımı olmayan Karşıyaka için, 'kültür, sanat ve turizm kenti' vizyonu çizen Belediye Başkanı Cevat Durak, hayata geçirdiği projelerle bu hedefe emin adımlarla ilerliyor. “Sağlıklı şehirleşmeyi de her zaman göz önünde bulundurduk” diyen Durak, dokuz yıldır Karşıyaka'ya nefes aldran projelere imza attıklarının altını çizdi.

“Son yüz gülene kadar hizmete devam” sloganıyla iki dönemdir Karşıyaka'nın Belediye Başkanlığı görevini yürüten Cevat Durak, aradan geçen zamanda hayata geçirdiği projelerle halkın sevgisini ve güvenini kazanmış... “Sağlıklı kent” vizyonu çizen Durak, ile Sağlıklı Kentler Birliği'ne üyeliği, Karşıyaka için yaptıklarını ve önümüzdeki dönem hedeflerini konuştuk...

■ Öncelikle, Karşıyaka'ya hizmetinizin nasıl başladığını anlatır mısınız?

Karşıyaka'ya 1972 yılında, Ege Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Fakültesi'nde üniversite eğitimi almak için geldim. Okulu bitirince memleketime dönmedim, burada kaldım ve evlendim. Çocuklar, torunlar derken baktım 40 yıldır buraya hizmet veriyorum. Siyasi kariyerime ilk olarak ilçe başkanlığı ile başladım. Yöneticilik döneminin ardından, 2004 seçimlerinde belediye başkanlığı için aday oldum ve yüzde 49 oyla göreve geldim. Son seçimlerde oy oranımı yüzde 64.7'ye

çıkardım. Yeniden aday gösterilsem, bu dönem de en az yüzde 70-75 oy oranı bekliyorum.

■ Önümüzdeki süreçte öncelikli hedefleriniz nelerdir?

Öncelikli hedeflerimiz; sağlıklı bir kentte yaşamaya yönelik... Dünya Sağlık Örgütü'nün 6. Faz'a geçiş, geçiş ile ilgili yapılanlar ve bundan sonra yapılacak olanlarla ilgili görevlerimiz var. Sağlıklı Kentler Birliği'nin Muğla toplantısında, havadaki karbon gazı salınımının azaltılmasıyla ilgili 2020'ye kadar olan vaatlerimizi dile getirmiştik. Havadaki karbon gazı salınımını, yüzde 35 oranına çekme taahhüdümüz var. Avrupalı belediye başkanlarından oluşan Covenant of Mayors üyeliğimizle, bu taahhüdümüzü imza altına aldık. Bu doğrultuda, karbon salınımı envanterimizi oluştururken, Sürdürülebilir Enerji Eylem Planımızı da hazırladık. Temiz enerji çok önemli. Biz buna yönelik çalışmalar yaptık. Önümüzdeki süreçte bu çalışmalarımızı daha da iyileştireceğiz.

"Beton yığınları arasına sıkışıp kalmış kentimizi yeşille buluşturma noktasında önemli bir başarı sağladığımıza inanıyorum. Zira 2004 yılında 600 bin metrekare olan yeşil alan miktarımız bugün 1 milyon 200 bin metrekareye ulaştı."

■ Karşıyaka'da doğal yaşamın korunmasına yönelik yaptığınız çalışmalardan bahsedebilir misiniz?

Bisiklet projemiz 'KARBİS' başarıyla devam ediyor. İlk yıl için hedeflediğimiz 2 bin 500 üye sayısına üç ayda ulaştık. Uygulamanın altıncı ayında ise, sisteme kayıtlı üye sayımız 7 bini geçti. KARBİS'in başarısında; Türkiye'nin en uzun bisiklet yollarından birine sahip olmamızın da etkisi var.

Karşıyaka, İzmir'de doğalgazı ilk kullanan ilçe olma özelliğini taşıyor. Eylem planımız içindeki 'Güneş Tarlası'nın fizibilite çalışmaları devam ederken, İzmir Kalkınma Ajansı'ndan bu projemize hibe destek almaya hak kazandık. Ayrıca 'Hibrit Araç' projemiz de var. Bunlar, yürüyen projeler...

Öte yandan; 5 yıldızlı Sağlıklı Yaşam Köyü projemiz de önümüzdeki aylarda start alacak. Teleferik, mezarlığın oradan geçerek Yamanlar Gençlik Merkezi'ne kadar ulaşacak.

Buradaki sıkıntı şu: Bir belediye başkanı, bu projelerle aslında bir sınava girmiş oluyor. Açıkçası kendini bir yaptırımın içine sokuyor. Çünkü bu projeleri, yatırımları hayata geçirmek kolay değil. Zor olanı becerabiliyorsanız başarılısınız demektir.

■ İlçenizde yeşil alan miktarını artırmak için neler yapıyorsunuz?

Beton yığınları arasına sıkışıp kalmış kentimizi yeşille buluşturma noktasında önemli bir başarı sağladığımıza inanıyorum. Zira 2004 yılında 600 bin metrekare olan yeşil alan miktarımız bugün 1 milyon 200 bin metrekareye

ulaştı. 60'ın üzerinde semt sahası ve oyun alanına kavuşan Karşıyaka'da yeni yaşam alanları yaratma çabamız bunlarla da sınırlı kalmadı.

Atakent'te 50 dönümlük bir alanda; göletleri, oyun, yürüyüş ve dinlenme alanlarıyla yaratılan yeşil vaha, sadece o bölgenin değil tüm kentin cazibe merkezi haline geldi. Çocuklarımızı beton bloklar arasından çıkartıp, doğal yaşamla buluşturduğumuz 'Tay Park' da; at binme alanı, evcil hayvan bölümü ve sahiplendirme birimiyle fark yarattı. Burada iki yıldır uyguladığımız 'Otistik Çocuklara Atla Terapi' programımızda da olumlu sonuçlar aldık. Eski lunapark alanında, yapımı devam eden sosyal yaşam alanını da önümüzdeki günlerde hizmete açacağız. Bu alanda da yapılacak çok iş var.

■ Kentsel dönüşüm çalışmalarını da çok önemsiyorsunuz. Bu alanda ne gibi projeleriniz var?

Karşıyaka'da önceliklerimizden birisi de; kentsel yenileme... Bu konudaki kararlılığımızı, Türkiye'de kendi imkanlarıyla kentsel dönüşüm gerçekleştiren ilk ilçe belediyesi olarak gösterdik. Yalı Mahallesi'nde barakalarda yaşayan 462 aile bugün Zübeyde Hanım Mahallesi'nde yaptırdığımız modern konutlarda hayatını sürdürüyor. İnsanlarımız, mağdur olmadan yepyeni bir yaşama kavuştu.

Yine aynı şekilde; Cumhuriyet, İnönü, Latife Hanım, Örnekköy, Zübeyde Hanım ve Alaybey'de kentsel yenileme projeleri hazırladık. "Yerinde dönüşüm" ilkesi doğrultusunda hazırladığımız projelerimizden Örnekköy, gerekli onayları aldı, diğer projelerimizin de onay süreci devam ediyor.

■ Karşıyaka, Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'ne neden üye oldu?

Biz zaten kendi bölgemizde sağlıklı bir kent oluşturmak için gerekli çalışmalara başlamıştık. Böyle bir yola girdikten

sonra mutlaka bunun içinde olmalısınız. Birliğe üye olduktan sonra önümüz açılmaya başladı. Vatandaşımız sorguluyor, hatta takip edip bizi eleştiriyor. Yaptığınız işin ne kadar önemli olduğunu getirip önünüze koyuyor.

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı Recep Altepe'nin, Birliğe kalıcı bir bina tahsis etmesi bizleri mutlu etti. Bu işin yürüyeceğini ve bizi daha ileri noktalara götüreceğini gözler önüne serdi. Burada siyaset yok. Kim ki halka, insana yönelik çalışmalarda olumlu bir davranışta bulunup, bir çivi çıkarırsa onu başımızın üstünde gezdirmeliyiz. Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği de böyle yapıyor.

■ Sağlıklı Kentler Birliği'nin son buluşmasında 'Yamanlar Çevre Merkezi' ile ödüle layık görüldünüz... Neler hissettiniz ödülü alırken?

Elbette çok sevindik... Fakat şunu da belirtmek istiyorum... Dokuz yılda sekiz kez 'Yılın Belediye Başkanı' seçildim. Ancak artık kişiler değil projeler konuşulmaya, ön plana çıkmaya başladı. Öte yandan, geçtiğimiz haftalarda Semiha Berksoy sanat da-

lında çok özel bir ödül aldık. Opera binamızdan dolayı... Opera binamız mahalle arasında bir yer olmasına rağmen iki yıl içinde 70 bin seyirciye oynadı. Bunların hepsini bir araya koyunca "iyi şeyler yapmışız" diyoruz.

■ Karşıyaka Belediye Başkanı olarak nasıl bir yönetim anlayışınız var?

Karşıyaka'da bir karar alırken mutlaka halkımızın da görüşüne başvuruyoruz. Eğer bir projeye ilgili en az yüzde 60-65 çoğunluğu yakalarsak başlama kararı alıyoruz.

■ Son olarak Karşıyaka ile ilgili neler söylemek istersiniz?

Bizden önce Karşıyaka'ya "uyuyan kent" deniyordu. Şimdi böyle bir şey yok. Her vatandaşımız önce Karşıyakalı olsun istiyorum, aidiyet duygusu hissetsin... Dokuz yıl önce göreve geldiğimizde, yaptığım bu tespitler doğrultusunda bir çalışma planı çıkardık, vizyon oluşturduk. Sanayisi ve tarımı olmayan Karşıyaka için, 'Kültür-Sanat ve Turizm Kenti' vizyonunu çizdik. Bu konuda ciddi adımlar atarken sağlıklı şehirleşmeyi de göz ardı etmedik. Bisiklet ve engelli yollarımızı oluşturduk, kentimize yeni meydanlar kazandırdık. Parklar ve örneğine az rastlanacak rekreasyon alanlarıyla Karşıyaka'ya nefes alıracak projelere imza attık. Butik müzeler yaptık. 10 tane küçük çaplı telefon iletişim müzesi ve fotoğraf müzesi oluşturduk. Ayrıca milli mücadele müzesi veya açık havada sergilenen arkeoloji müzesi, bilim müzesi de yaptık. Bunlar hep önümüzdeki süreçte turizmin bir parçası olacak. Latife Hanım'ın mezarını düzenledik, Zübeyde Hanım'ın evini aldık ve restore ettik. İki buçuk yılda 600 binin üzerinde ziyaretçi aldı. İnsanlar önceden Selanik'e gidiyordu ziyaret için, biz artık insanları oraya göndermiyoruz.

Burdur'da Sağlıklı Adımlar Projesi

Burdur Belediyesi ve İl Sağlık Müdürlüğü işbirliğiyle hazırlanan 'Sağlıklı Adımlar Projesi' tüm hızıyla devam ediyor. Projeye destek veren Burdur Belediye Başkanı Sebahattin Akkaya, Halı Sarayı Hizmet Binası'nın giriş kapılarına, üzerinde sağlık temalı uyarıcı mesajların bulunduğu etiketlerden yapıştırdı.

Projeye ilgili bilgi veren Burdur İl Sağlık Müdürü Sırrı Şenbayram, "Müdürlüğümüzce yürütülen sağlığın geliştirilmesi çalışmaları çerçevesinde, Burdur Belediye Başkanlığı ile ortaklaşa; kentimizde dikkat çeken noktalara, caddelere, kaldırımlara, yürüyüş yollarına, Sağlık Bakanlığı'nın akılda kalıcı, uyarıcı ve bilgilendirici zemin stickerlarını yapıştırmıyoruz. Çalışmalarını geniş bir yelpazede sürdüren Müdürlüğümüz, sağlığın korunmasına-geliştirilmesine katkıda bulunan ve bilgilendirici sloganlar içeren bu stickerlarla halkımızın yaşam kalitesini de artırmayı hedefliyor" dedi.

En fazla atık pil toplayan din görevlilerine ödül

Burdur'da en fazla atık pil toplayan din görevlileri bilgisayarla ödüllendirildi.

Burdur Belediyesi ile İl Müftülüğü'nün ortaklaşa düzenlediği ve kent merkezindeki 56 camiyi kapsayan atık pil toplama kampanyası sona erdi. 56 camide 199 kilogram atık pil topladığını belirten Burdur Belediye Başkanı Sebahattin Akkaya, "En çok atık pili 20,5 kilogramla Pazar Camii top-

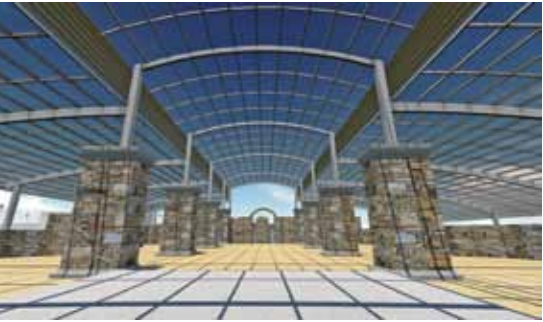
ladı. Gazi Camii 18,8 kilogram atık pil ile ikinci, Stad Camii ise 11 kilogram ile üçüncü oldu. Çevre duyarlılığı gösteren bütün din görevlilerimize ve halkımıza teşekkür ediyorum" dedi.

Başkan Akkaya, ilköğretim okullarında da çevre bilincinin geliştirilmesi amacıyla atık pil toplama yarışması düzenlediklerini hatırlatırken, İl Müftüsü Osman Artan ise, konuşmasında sağlıklı çevrenin önemine dikkat çekti.

Denizli Belediyesi'nin iki projesi GEKA'dan hibe kazandı

Denizli Belediyesi 'Zeytin Yaylası Turizme Kazandırılıyor' ve 'Dünya Mirası Laodikya Uyanıyor' projeleri için GEKA'dan yaklaşık 1.5 milyon liralık hibe destek almaya hak kazandı.

Güney Ege Kalkınma Ajansı'nın (GEKA) 'Turizm Altyapısı Mali Destek Programı' kapsamında Denizli Belediyesi Etüt Proje Müdürlüğü AB Proje Birimi tarafından hazırlanan ve Haziran 2013'te başvurusu yapılan "Zeytin Yaylası Turizme Kazandırılıyor" ve 'Dünya Mirası Laodikya

Uyanıyor' projeleri finansal destek almaya hak kazandı. Toplam bütçesi 4 milyon 186 bin lira olan projelerin 1 milyon 499 bin lirası GEKA tarafından desteklenecek.

Yaklaşık 3 milyon lira bütçeli 'Zeytin Yaylası Turizme Kazandırılıyor' projesi kapsamında Denizli şehir merkezine yakın olan Zeytin Yaylası'nda çadırli ve bungalovlu kamp ve günübirlik kullanım alanları, yöresel ürün sergi ve satış yerleri yapılacak. Proje ile hem yerli hem yabancı turistin bölgeye çekilmesiyle alternatif turizm türünün bütünleşmesi ve bölgenin doğal değerleriyle ilişkilendirilmesi sağlanacak.

Çalışmalar, proje alanının doğal yapısını korumak için orman örtüsüne en az zarar verilecek şekilde yürütülüyor. Proje süresi 12 ay... Çalışmalarına başlanan ve Mart 2014'te bitirilmesi öngörülen Teleferik ile Zeytin Yaylası'na 6 dakikada ulaşım da mümkün olacak.

GEKA'dan hibe alan bir başka proje ise; 'Dünya Mirası Laodikya Uyanıyor...' Bir milyon 189 bin lira bütçeli projenin 18 ayda bitirilmesi planlanıyor.

Denizli'de arkeolojik çalışmalar sonucu 2010 yılında ayağa kaldırılan Laodikya Kutsal Haç Kilisesi, inanç turizmi bakımından büyük önem taşıyor. Proje kapsamında; Laodikya Kutsal Haç Kilisesi'nin güneyinde bulunan piskopos evi, kilise arşivi ve kiliseye ulaşımı sağlayan doğu-batı-kuzey sokaklarının restorasyonu ile kilise içindeki gezinti alanları, yollar ve kilise üst örtüsü yapılacak. Bu sayede kilise; iklim koşulları ve dış etkenlerden korunarak sürekli ziyarete açık hale getirilecek.

Dolayısıyla proje tamamlandığında Laodikya'ya sadece ziyaret için değil ibadet amaçlı da turist çekilecek ve tanıtım faaliyetleriyle Denizli ve bölgenin tanınırlığı artırılarak, turizmin gelişmesinde önemli bir yol kat edilecek

Denizli'de tıbbi atıklara en modern bertaraf tesisi

Denizli Belediyesi Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi, sadece kentin değil Muğla ve Aydın'ın da tıbbi atık problemini çözüyor. Tesiste ayda ortalama 150 ton atık çevreye zarar vermeden yok ediliyor.

Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi'nin; Denizli Belediyesi'nin çok özel bir çevre politikası olduğunu söyleyen Başkan Osman Zolan, örnek gösterilen çevre projeleri nedeniyle, "Türkiye'nin En Çevreci Belediyesi" ve "Türkiye'nin En Temiz Kenti" unvanlarını taşıdıklarını vurguladı.

Gelecek nesillere daha iyi bir dünya bırakmalıyız

Evsel atıkların bertarafında gösterilen hassasiyetin çok daha fazlasını, tıbbi atıkların çevreye zarar vermeden yok edilmesinde gösterdiklerini dile getiren Zolan, "Dünyada ekonomik krizler, siyasi

krizler olabilir. Bu krizler mutlaka bir gün sonlandırılır, bertaraf edilir. Ama çevresel krizler olduğunda o krizi sonlandırmak ve geriye dönüş sağlamak

mümkün olamayabilir. Bu hassasiyeti bilen bizler, Denizli'de çok önemli çevresel politikalar uyguluyoruz. Bu dünya bize emanet... Bu emaneti aldığımızdan daha güzel ve daha iyi bırakma zorunluluğumuz var. İşte bu sebepten dolayı çevresel yatırımlar bizim önceliğimiz" diye konuştu.

Sistem nasıl çalışıyor?

Denizli Belediyesi; hastaneler, poliklinikler, diyaliz merkezleri, kan bankaları ve aylık 20 kilogramdan fazla atık üreten kuruluşlar ile orta ve küçük ölçekli atığı bulunan sağlık kuruluşlarından tıbbi atıkları, modern taşıma yöntemleri ve lisanslı araçlarla topluyor. Yüksek basınçlı buharla maruz bırakılarak steril edilen atıkların parçalanarak hacmi küçültülüyor ve böylece "evsel atık" niteliği kazanarak düzenli depolama sahasında bertaraf ediliyor.

‘Yeşil Bant’ Kırşehir’in prestiji olacak

Kırşehir Belediyesi’nin prestij projelerinden olan “Yeşil Bant” kapsamında çalışmalar tüm hızıyla devam ediyor. 4.4 km. uzunluğunda ve yaklaşık 31 bin 500 metrekarelik alanda, Ankara-Kayseri Çevre Yolu’nun sağında ve solunda devam eden Yeşil Bant projesi; Kervansaray, Kindam, Aşıkpasha, Medrese ve Ahi Evran Mahallelerine hitap ediyor. Proje kapsamında; parklar, spor alanları, bisiklet ve yürüyüş yolları gibi çeşitli aktivite olanakları sunan rekreasyon alanları planlanıyor.

Proje kapsamında olan İmaret Vadisi’ndeki şelalenin ve Ustalar Camii’nin yanında bulunan parkın yapımına da başlandı. Yürüyüş ve bisiklet yolları ile dinlenme alanlarının yapım çalışmaları devam ederken, duvarlardaki ferforje montajları da hız kesmeden sürüyor.

Yeni rekreasyon bölgeleri oluşturuluyor

“Yeşil Bant” projesinin Kırşehir’in prestiji açısından oldukça önemli ol-

duğunu söyleyen Belediye Başkanı Yaşar Bahçeci, “Çeşitli idari-eğitim-sağlık birimleri ile mezarlık, konut ve ticaret gibi kullanımları barındıran karayolu çevresindeki yeşil alanlar, kullanım yoğunluğundan dolayı yetersiz kalmaya başlamıştı. Karayoluna paralel devam eden mevcut yeşil alan ve çevresinin, yaya ve bisiklet kullanımına yeterli nitelikte olmadığı da yapılan durum analizleri sonucunda saptandı. Genel anlamda Karayolu Peyzaj Planlaması; yol boyunca sürücü ve/veya yolculara doğal, kültürel ve tarihi güzellikleri bir perspektif içinde sunma olanağı sağlayan düzenleme ve yeşillendirme sisteminin uygulanmasıdır. Bu çalışmada, tespit edilen eksikliklerin giderilmesi, iyileştirilmesi ve yeni çözümlerin üretilmesi hedeflendi. Aynı zamanda yol ile birinci derecede ilişkili

mevcut rekreasyon alanlarının daha işlevsel hale getirilmesinin yanı sıra, yeni rekreasyon alanlarının oluşturulması da amaçlanıyor” dedi.

Proje kapsamında pek çok uygulama alanı bulunuyor

“Ankara-Kayseri Karayolu Yeşil Bant Projesi” kapsamında; yeşil alanlar, istinat ve sınır duvarları, bisiklet yolu, koşu yolu, cep parkları, fitness alanları, çocuk oyun alanları, açık ve gölge oturma alanları, otopark alanları, seyir terasları, su öğeleri yer alıyor. 4 km. uzunluğunda ve 62 bin 100 metrekarelik çalışma alanında; 3,7 km. uzunluğunda iki şeritli bisiklet yolu ve 2,4 km. uzunluğunda koşu yolu tasarlandı.

Yeni yapılan iki adet parkın toplam alanı 4 bin 428 metrekare olup, içinde 184 metrekare fitness alanı, 224 metrekare çocuk oyun alanı, 8 adet gazebo, 2 adet pergola ve 1 adet kafeterya bulunuyor. Ayrıca Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü yanında bulunan ve “İmaret Vadisi” olarak bilinen 4 bin 613 metrekare dere yatağı alana 960 metrekare ahşap platform ve yapay şelale planlandı. Ayrıca çalışma alanında bulunan 8 bin 400 metrekare mevcut park alanı da revize edildi.

Derince’ye modern kent meydanı

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi; Gebze, İzmit ve Dilovası kent meydanı projelerinden sonra Derince’ye de modern bir meydan kazandırmak için çalışmalarına başladı. Sırrı Paşa Mahallesi, Nato Caddesi’nde yer alan 22 dönümlük alan üzerine kurulacak yeni hizmet binası ve kent mey-

danı ilçenin “cazibe merkezi” olacak. Belediye hizmet binasında; meclis salonu, KO-MEK ve Bilgi Evi bölümleri bulunacak. Bodrum, zemin ve 3 kattan oluşacak yapı çevresinde 7 bin metrekarelik peyzaj alanı yer alacak. Proje kapsamında; 500 kişilik anfi, 750 metrekarelik performans alanı, 110 metrekarelik ahşap sahne

ile süs havuzları, merdivenler ve rampalar yapılacak. Binanın zemin katı; KO-MEK, Bilgi Evi Sergi Salonu, fuaye ve belediye hizmet birimleri ile 620 metrekare meclis bölümüne ait sergi salonundan oluşacak. 1, 2 ve 3 katlarda da belediye hizmet birimleri, KO-MEK ve Bilgi Evi sınıfları yer alacak.

Derince EYDEM ile öncülük yaptı

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği tarafından düzenlenen ‘Sağlıklı Şehirler 2011 En İyi Uygulama Yarışması’nda ‘Engelli Birey ve Ailelerine Destek’ projesiyle ‘Sosyal Sorumluluk’ alanında birincilik ödülüne layık görülen Derince Belediyesi

Engelsiz Yaşama Destek Merkezi (EYDEM), yeni eğitim-öğretim döneminde de adından söz ettiriyor.

Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı İbrahim Karaosmanoğlu da, Derince Belediyesi’nin Türkiye’ye örnek olan

“Engelsiz Yaşama Destek Merkezi”nde incelemelerde bulundu. Karaosmanoğlu, Derince’nin söz konusu projeye sosyal belediyeciliğe öncülük ettiğini söyledi.

Engelli birey ve ailelerine destek olmak amacıyla hayata geçirilen EYDEM’de; basketboldan masa tenisine, resimden takı-tasarıma kadar birçok alanda eğitim verilirken, kurs gören engelli bireylerin anneleri için de çeşitli el sanatı kursları düzenleniyor.

Zaman zaman Bilim ve Teknoloji Kulübü ile kentteki diğer kurumlarla da işbirliği içinde olan EYDEM bünyesinde kurulan kuaförlük birimiyle hem merkezdeki engelli bireylerin kişisel bakımı yapılıyor, hem de ilçedeki yaşlı vatandaşların ayağına kadar hizmet götürülüyor.

Gebze'ye Bilim ve Sanat Merkezi

Kültürel kalkınma hamlesi mahallelerde sürecektir...

Kent Meydanı ile birlikte hizmete açılan Gebze Kültür Merkezi'nin, ilçenin önemli bir ihtiyacına cevap verdiğini belirten Başkan Köşker, "Şimdi sıra mahallelerimizde... Beylikbağı'ndan sonra İstasyon Mahallemizde de semt meydanı ile Bilim ve Sanat Merkezi'nin startını veriyoruz. Toplam beş dönümlük alanda inşa edilecek projeyle İstasyon Mahallemiz, güzel bir meydana ve kültür merkezine kavuşacak" dedi. İhaleyi alan müteahhit firmaya altı ay süre verdiklerini ifade eden Köşker, proje kapsamında semt meydanı ile birlikte GESMEK kurs merkezi, muhtarlık, sağlık ocağı, kütüphane ve 300 kişilik toplantı salonunun da yer alacağını kaydetti.

Gebze Belediyesi tarafından İstasyon Mahallesi'nde semt meydanı ile birlikte inşa edilecek Bilim ve Sanat Merkezi'nde çalışmalar başladı. İnşaat alanında bulunan sağlık ocağı ile muhtarlık binasının söküm-yıkım işlemlerinin

tamamlanmasının ardından projeye ilk kazma vurulacak. Bölgede incelemeler yapan Gebze Belediye Başkanı Adnan Köşker, Marmaray ile birlikte Bilim ve Sanat Merkezi'nin de tamamlanmasıyla İstasyon Mahallesi'nde hızlı bir değişim yaşanacağını söyledi.

Gebze'de taksi durakları yenileniyor

Gebze'ye estetik görünümlü yeni taksi durakları kazandırılıyor. Gebze Belediye Başkanı Adnan Köşker'in talimatıyla başlatılan çalışmalar kapsamında, ilçenin farklı noktalarında bulunan taksi durakları, yenileriyle değiştiriliyor.

İlk etapta, merkezi noktalarda bulunan 12 taksi durağının monte işlemleri tamamlandı. Kent estetiği ve mimarisi gözetilerek hazırlanan taksi duraklarında esnafın her türlü ihtiyacının düşünüldüğünü belirten Gebze Belediye Başkanı Adnan Köşker, "Seçim beyannamemizde yer alan modern taksi duraklarını kentimize kazandırmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Eskiden birkaç metreka-

relik alanlarda ve sağlıksız koşullarda hizmet veren taksici esnafımıza modern bir ortam sağlayacak olan duraklarımızda her türlü konfor düşünüldü. 15 metrekaare kapalı alanda tasarlanan modern taksi duraklarında;

LCD televizyon, mini mutfak, ocak, koltuk ve oturma düzeneği yer alıyor. Modern kentimize yakışır şıklıkta tasarlanan duraklarımız sayesinde görüntü kirliliğini de ortadan kaldırıyoruz" dedi.

Kadıköy'de karbon salınımı 2020'de yüzde 20 azaltılacak

Kadıköy Belediyesi, 5 bin 100 üyesi bulunan ve iklim değişikliği ile enerji verimliliği konularında çalışmalar yapan, Avrupa Birliği üyesi belediye başkanlarının kurduğu Covenant of Mayors'un (Belediye Başkanları Sözleşmesi) 'Sürdürülebilir Enerji Verimliliği' toplantısı ile 'Üst Düzey Belediye Başkanları Forumu'na ev sahipliği yaptı.

Sözleşme'ye İstanbul'dan tek üye; Kadıköy

Kendi bölgesinde, atmosfere salınan karbondioksit emisyonunu azaltma koşuluyla 2020 yılına kadar Sözleşme'ye İstanbul'dan üye tek yerel yönetim olan Kadıköy Belediyesi'nin Başkanı Selami Öztürk, dünyanın birçok yerinden gelen yerel yöneticilerle enerji verimliliği konusunda fikir alışverişinde bulunduklarını söyledi.

"Çözümleri birlikte bulmak zorundayız"

Kozyatağı Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen etkinliğe ev sahipliği yapan Kadıköy Belediye Başkanı Öztürk, Gerard Magnin'in moderatörlüğünde; Avrupa Komisyonu Komşuluk Direktörü Michael A. Köhler, Fas Sale Belediye Başkanı Nouridine Lazrek, Moldova

Kişinev Belediye Başkanı Dorin Chirtoaca, Akdeniz İçin Birlik Enerji Genel Sekreter Yardımcısı Teresa Ribeiro ile birlikte değerlendirmelerde bulundu.

Yüksek enerji kullanımının, tüm dünyada ortak sorun olduğunu belirten Kadıköy Belediye Başkanı Selami Öztürk, "Gerekli adımları atarsak, enerji bağımlılığımızı mümkün olduğunca azaltır ya da ortadan kaldırırız. Bu konuda ne kadar hevesliyseniz, adımlar atıyorsanız, o kadar ulusal bazda çözümler aramak zorundasınız. Sorunlarımız ortak ancak çözümleri yine birlikte bulmalıyız" dedi.

Enerji verimliliğiyle ilgili sadece Kadıköy'de atılacak adımların İstanbul için yetersiz kalacağını dile getiren Öztürk, atık ayrıştırmayı yapan ilk belediye olduklarını da hatırlatarak, yine bu farklılıkların genele yayılması gerektiğinin altını çizdi. Öztürk, "Dolayısıyla İstanbul Büyükşehir Belediyesi de dahil olmak üzere tüm belediyelerin mutlaka AB Belediye Başkanları Sözleşmesi'ne üye olması gerekiyor" diye konuştu.

Türkiye yenilenebilir enerjileri kullanmak zorunda

AB Belediye Başkanları Sözleşmesi gereği, 2020 yılına kadar kendi bölgelerindeki gaz salınımını yüzde 20 azaltacaklarını ifade eden Kadıköy Belediye Başkanı Selami Öztürk, Türkiye'nin fosil yakıtlardan çok yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmesi gerektiğine de dikkat çekti.

Adalar Belediye Başkanı Dr. Mustafa Farsakoğlu;

“Adalar sadece sayfiye yeri değil”

Adalar Belediye Başkanı Dr. Mustafa Farsakoğlu, ilçenin sadece sayfiye yeri olmadığını göstermek ve turizmle kalkındırmak için önemli projeler yürütüyor.

Kaymakamlık yaptığı Adalar’a 2009 yılında Belediye Başkanı seçilen Dr. Mustafa Farsakoğlu, kültürel ve çevresel korumaya çok önem veriyor. Döneminde birçok ilk’e imza atan, sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte Adalar’ı daha yaşanabilir hale getirmek için projeler üreten Farsakoğlu, ilçede turizmi geliştirmeyi amaçlıyor.

■ **Öncelikle, kaymakamlık yaptığınız Adalar’da Belediye Başkanlığı görevine seçilmenin nasıl bir duygu olduğunu anlatır mısınız?**

1996-2001 yılları arasında Adalar’da kaymakamlık yaptım. Hukukçuyum... İstanbul Üniversitesi

mezunuyum. Sonrasında Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalında yüksek lisans ve doktora yaptım. Emekli olduktan sonra üniversiteye geçtim. Adalar’da ikamet ediyordum. Dostlarımla ısrarı sonucu belediye başkanlığı süreci başladı. 2009 seçimlerine girdim ve başarılı oldum. Devletin atanmış mülki amiri olduktan sonra aynı yerde belediye başkanı olmak istisnai bir durum... Türkiye’de başka örneği yok.

■ **Bize Adalar’ı nasıl anlatırsınız?**

Adalar ilginç bir yer, Türkiye’de benzersiz... İstanbul gibi bir dünya kentine yakın 9 adadan oluşan adalar birliği... Buna rağmen Türkiye’de yerel yönetim uygulamalarında ilklerden... İs-

tanbul şehir emaneti kurulunca önce Galata, şu andaki Beyoğlu 6., Adalar da 7. olmuş. Eyalet sisteminden il sistemine geçildikten sonra ilk ilçelerden... Bizans döneminden beri yerleşim olan bir yer. “Prens Adaları” diye biliniyormuş, balıkçı köyleri varmış. İktidardan düşen krallar, imparatorlar, prensler, patrikler, üst düzey yöneticiler buraya sürgüne gönderilmiş. O yüzden “Prens Adaları” diye geçiyor. Milat’tan öncesine ilişkin yerleşim olduğuna dair buluntular da var. Adalar’da İstanbul’un ilk kent müzesini kurduk. Biraz önce bahsettiğim konuları, bu müze çalışmaları sırasında keşfettik. Adalar’da Tanzimat Dönemi’nden sonra, 1846 yılında vapur seferleri ve sonrasında yapılaşma başlıyor. Tarifeli vapur seferlerinden sonra yerleşim artıyor. 19. yüzyıldan 20. yüzyılın başlarına kadar rakam artıyor. İstanbul’un zenginleri, üst düzey yöneticiler burada köşkler yaptırmış. Sayfiye yeri olarak kullanılmış. Şu anda kış nüfusu 14 bin civarında... Fakat genelde yazlık olarak kullanılan bir yer...

■ **Adalar’ın en önemli özelliği nedir?**

Adalar’ı asıl ilginç kılan; hem Osmanlı hem de Cumhuriyet döneminde birçok sanatçı, yazar, bilim insanı ve ünlü siyasetçinin yaşamış olması... Reşat Nuri Güntekin’den, Melih Cevdet Anday’a, Ahmet Rasim’den Sait Faik Abasıyanık’a kadar... Bazılarının evlerini müze olarak değerlendiriyoruz. İsmet İnönü gibi siyasetçilere ev sahipliği yapan Adalar, farklı kültürdeki insanların uzun süre dostluk ve kardeşlik olgusu içinde yaşamayı

başardığı bir yer. Burada kimse kimsenin inancını sorgulamaz. Birisinin cenazesi olduğu zaman, sinagog, cem evi, camii, kilise fark etmez, herkes gider acısını paylaşır, yardım eder... Aynı şekilde bayramlar da hep birlikte kutlanır.

■ **Böylesine bir zenginliğe sahip olan Adalar’da yaşayanların statüsü nedir?**

Son yıllarda tersine göçün başladığını görüyoruz. Adalar’daki zengin ve entelektüel kesimin özellikle 1980’li yıllardan sonra daha çok ana kente gittiklerini, onun yerine akrabalık ilişkilerinin de etkisiyle hizmet sektöründen insanların buraya geldiğini görüyoruz. Tabi burada turizm dışında ekonomi olmadığı için bu kesimler sıkıntı içinde...

■ **Adalar’daki yapı stoku hakkında neler söylemek istersiniz?**

Göreve geldiğimizde 600’den fazla yapı ile ilgili yıkım kararı olduğunu görünce çok şaşırдық. Adalar’da yarıntılar ve kaçak yapılaşma vardı. Şu anda bin 700 civarında tescilli, 200 dolayında da tescilsiz önerilmiş eser var. Bu, bina stokunun dörtte üçü demek. Adalar’da görev yaparken tarihi, kentsel ve kültürel korumacılık algısının yüksek olması gerekiyor. Yerel yönetimin yanı sıra merkezi yönetim de, kamu çalışanları da böyle davranmalı. Biz bu çerçevede öncelikle 5000’lik planın hızla hazırlanmasına katkıda bulunduk, Kurul’da da görüşüldü, Büyükşehir Belediyesi’nde de... Kasım 2011’de yürürlüğe girdi. Sonrasında 1/1000 ölçekli koruma

amaçlı uygulama imar planını İller Bankası ile yaptık. 2012 yılında onun çalışmaları başladı ve bu yıl sonuna kadar tamamlanması gündemde... Tamamlandıktan sonra Adalar’daki çirkin görüntü ortadan kalkacak. Doğasının ve tarihinin korunması, ayrıca taşınmazlarının değerinin artması için Adalar’da fırsat yarattık.

■ **Tamamladığınız ve devam eden projelerinizle ilgili bilgi verir misiniz?**

Farklılıkları zenginlik olarak değerlendirdiğimiz için, birçok ilki başardık. Sivil toplum kuruluşu olan Adalar Vakfı ile birlikte Kent Müzesi’ni kurduk. Bu bir ilk... Binlerce kişi ziyaret ediyor. Arkeolojik bulgular ve tarihi eserlerin olduğu bir yapı... Adalar’ın kültürünü, geçmişini, edebiyatını, ulaşımını, eğitimini her şeyi görebiliyorsunuz. Uluslararası Kent Müzeleri Komitesi’nin Türkiye’den ilk ve tek üyesiyiz.

Ayrıca sürekli sergiler düzenliyor, bunları kitap haline getiriyoruz. Adalar Turizmini Geliştirme adında bir projemiz var. İstanbul Kalkınma Ajansı’ndan 450 bin lira hibe destek aldık. Bu projenin birinci amacı; turizme katkı sağlamak... Yeme-içme yerleri olsun, konaklama alanları olsun, buralarda çalışan insanları eğitmek suretiyle hizmet kalitesini artırmak. İkincisi de; Adalar’ı doğru bir şekilde tanıtmak... Adalar’ın sadece sayfiye yeri olmadığını göstermek istiyoruz. Yanı sıra, entelektüel ve daha çok para harcayacak Batılı turistlerin buraya gelmesini sağlamak istiyoruz. Projemiz yakın zamanda tamamlanmış olacak. Bu bağlamda web sitesi hazırladık, broşürler dağıtıyoruz.

"Adalar'ı ulusal ve uluslararası ölçekte tanıtmak için sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte hareket ediyoruz."

■ **Adalar Vakfı dışında ortaklık yaptığınız başka kurum-kuruluş ve sivil toplum örgütü var mı?**

Özellikle sivil toplum kuruluşlarıyla, Kent Müzesi'nde olduğu gibi birçok projeyi birlikte hayata geçiriyoruz. Yedi üniversiteyle işbirliği protokollerimiz, 10 meslek örgütüyle de işbirliklerimiz var. Uzmanlarla birlikte Adalar'a sahip çıkabilmek ve tarihi mirasının üzerine bir şeyler katarak gelecek kuşaklara aktarabilmek için çalışıyoruz.

■ **Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'ne üye olma sebebiniz nedir?**

Sağlıklı Kentler Birliği'ne üye olmamızın altında yatan nedenlerden birisi de; Adalar ile ilgili çalışmalarda deneyimlerden faydalanmak... Tarihi Kentler Birliği'ne üye olduk. Türkiye'de tamamı SİT alanı olan başka bir belediye yok. Bu kadar tarihi eser barındıran, bu kadar küçük yüzölçümüne sahip ilçe de yok, başka yerleşim yeri de... Doğal güzellikler açısından inanılmaz endemik bitki türlerimiz var. Akdeniz bitki örtüsü var. Narenciye, palmye, muz yetiştiriyor... Bütün bunlara sahip çıkılması gerekiyor.

■ **Adalar'ı sadece ulusalda değil uluslararası alanda da tanıtmak için neler yapıyorsunuz?**

Adalar'ı ulusal ve uluslararası ölçekte tanıtmak için sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte hareket ediyoruz. Bu korumayı birlikte yapmak durumundayız. Ulusal Ahşap Birliği'nin de üyesiyiz. Avrupa'da kültürel mirasın korunması adına Europe Nostra'ya üyeyiz... Türkiye'den Bodrum ve Adalar Belediyesi olarak kurucu üyeyiz.

Uluslararası ilişkiler çok önemli... Kırgızistan-Çolpon-Ata, Yunanistan-Paleo Faliro, Nepal-Pokhara, Kosta Rika-Santa Ana, İsveç-Stockolm Nacka ve Makedonya-Veles belediyeleriyle kardeşiz...

Veles'te Karşıyaka Belediyesi ile birlikte ortak bir çalışma yürütüyoruz. Orada Atatürk heykeli yaptık... Peyzaj düzenlemesini Karşıyaka Belediyesi ihale etti. Yıl sonuna kadar Atatürk Heykeli ve parkın açılışını yapacağız. Bu, Avrupa'daki ilk Atatürk heykeli olacak.

Kadirli gelişimini sürdürüyor

Kadirli Belediyesi'nin 12 dev projesinden biri olan Gençlik Merkezi, sinema gösterisiyle ilçe halkının hizmetine girdi. Kadirli Belediye Başkanı Ömer Tarhan, Dr. Hüseyin Kabasakal Parkı içinde yapılan Merkez'in, her kesime hitap edecek şekilde planlandığını söyledi.

Geleceğe yatırım yapmaktan büyük mutluluk duyduklarını ve her fırsatta gençler için çalışacaklarını belirten Tarhan, "560 metrekarelik alanda yapılan Gençlik Merkezi'mizin içinde iki adet 90 kişilik sinema, 140 metrekarelik sergi amaçlı salon ve 140 metrekarelik kafeterya bulunuyor.

Kadirli'nin geleceğine yön verecek bilgili ve başarılı gençliğin yetişmesine yönelik olarak çalışmalarımız artarak devam edecek. Her yaştan vatandaşımıza hizmet etmek bize mutluluk veriyor. Bu dev hizmetimiz de Kadirli halkına ve gençlerimize armağan olsun" dedi.

“Kaçak yapılaşmaya izin yok”

Nilüfer Belediye Başkanı Mustafa Bozbey, kaçak yapılaşmayla sonuna kadar mücadele etmeye kararlı olduklarını ve bu konuda asla taviz vermeyeceklerini söyledi.

Yaklaşan yerel seçimlere dikkat çeken ve ilçede yaşayan hiç kimsede “ilave kat yapabilirim” düşüncesi oluşmamasını isteyen Bozbey, “Kaçak yapılar taviz vermemiz söz konusu olamaz. İnsanlarımızda ‘seçim dönemine giriyoruz, ilave kat yapabilirim’ şeklinde bir kanı oluşabilir. Fakat Nilüfer Belediyesi olarak kaçak yapıya, kaçak yapılaşmaya asla izin veremeyeceğiz. Yapılanları da yıkacağız. Kim yaparsa yapsın yıkacağız. Biz Nilüfer’in kirlenmesini istemiyoruz. Bu konuda gereğinin yapılması için ilgili birimlerimize bir kez daha ta-

limat verdim. Ayrıca bazı çevreler, kaçak yapılaşma konusunda vatan-daşlarımızı yanıltabilir. Bu asılsız söz-lere de itibar edilmemeli” dedi.

Nilüfer’de çevre kirliliğiyle etkin mü-

cadelenin aralıksız sürdüğünü de kaydeden Başkan Bozbey, Nilüfer Belediyesi’nin çevre sağlığına yönelik en iyi çalışan kurumlardan birisi olduğunu söyledi.

Nilüfer’de cep telefonları güneş enerjisiyle şarj oluyor

Yenilenebilir enerji sistemlerini toplum geneline yaymayı hedefleyen Nilüfer Belediyesi, Filli Boya işbirliğinde, güneş enerjisiyle çalışan ücretsiz telefon şarj istasyo-

nunu İhsaniye Mahallesi’ndeki Nilüfer Agora Çarşı’da hizmete sundu.

Dışarıdan hiçbir elektrik bağlantısı olmadan sadece güneş enerjisiyle çalışan şarj istasyonunu tanıtan Nilüfer Belediye Başkanı Mustafa Bozbey, gelecek nesillere daha iyi bir dünya bırakmak istediklerini söyledi.

Türkiye’nin en önemli sorunlarından birisinin; “enerjide daralma” olduğunu vurgulayan Bozbey, “Son yıllarda tartışılan nükleer enerjinin yerine, yenilenebilir enerjilerin çevremiz için çok daha faydalı olacağı herkes tarafından kabul edilmesine rağmen bu konuda

ileri bir adım atılmış değil. Yenilenebilir enerji konusunda son derece duyarlı olan ve çevre sağlığını dikkate alan Belediyemiz, güneş ya da rüzgar enerjisiyle çalışan sistemlerin yayılmasını hedefliyor. Bu konudaki bilgi ve becerilerimizi de toplumun tüm kesimleriyle paylaşıyoruz” dedi.

Filli Boya Kamu İlişkileri ve Pazar Geliştirme Müdürü Seyhun Serdar Ayhan da, güneş enerjisiyle çalışan şarj istasyonu projesinin, fosil yakıt kullanımının azaltılması noktasında vatandaşları bilinçlendirmek amacıyla hayata geçirildiğini kaydetti.

Panorama Bursa 1326 Müzesi Bursa’ya artı değer katacak

Osmangazi Belediyesi’nin prestij projelerinden olan “Panorama Bursa 1326” müzesi için geri sayım başladı. Başkan Mustafa Dündar, “Sadece Bursa’ya değil, Türkiye’ye değer katacak örnek bir projeyi hayata geçiriyoruz. Bu projemizle Bursa turist akınına uğrayacak” dedi.

Bir Türkiye projesi

Göreve geldiği ilk günden itibaren Bursa’ya Panoramik Müze’yi kazandırmak için çalışma başlatan Osmangazi Belediye Başkanı Mustafa Dündar, müzenin, Tarihi Çarşı ve Hanlar Bölgesi’nin doğu kapısı olan Kamberler Parkı’na inşa edileceğini, bu sayede Bölge üzerinde yer alan tarihi aksının da hareketleneceğini ifade etti.

Dündar, “Panorama Bursa 1326, Osmanlı İmparatorluğu’nun; beylikten Cihan Devleti’ne giden yolculuğunu ve bu yolculuğun en önemli noktalarından biri olan Bursa’nın fetih anını etkileyici bir şekilde gösteren bir Türkiye projesi... Tarih şehri Bursa’nın hak ettiği değeri dünya standartla-

rında projelerle daha da artıracığına inandığımız için bu projeyi hazırladık” diye konuştu.

Projemiz Bursa’ya turist akını başlatacak

Dünyanın alanında ikinci eseri olacak Panorama Bursa 1326 müzesi ile kentin sahip olduğu değerlere ilişkin canlı bir hafıza oluşturmak istediklerini vurgulayan Dündar, “Projemiz; şehrimize tarihi ve kültürel açıdan

büyük zenginlik, ayrıca başta turizm olmak üzere Bursa’ya birçok noktada artılar katacak. Gerek mimarisi gerekse konusu ile şehre turist akını başlatacak bu özel projenin yerli ve yabancı tüm ziyaretçilere, Osmanlı’nın köklü tarihine yolculuk edebilme ve Bursa’nın fetih anını yaşama imkânı sunacağız. Hedefimiz; bu müzede yıllık 150 bin ziyaretçiyi ağırlamak” dedi.

Örnek ve lider bina konsepti

Söz konusu eserin; dünyanın tam panoramik ikinci müzesi olmanın yanı sıra “Yeşil Bina” konseptinde inşa edileceğini de dile getiren Dündar, “Yeşil Bina formu, aynı zamanda yaşanılabilir şehirlerin oluşmasında da örnek ve lider bina modeli olarak biliniyor. Panorama Bursa 1326; yeni yapılacak bir yapı olmasına rağmen, tarihi eser titizliğiyle korunacak ve sivil mimarlık örneği bir formda olacak” diye konuştu.

Kirazlı'ya modern hizmet binası ve meydan

eski yerleşim yerlerinden olan Kirazlı mahallemizde, meydan ile birlikte bir de pazar alanı ve otopark inşa edeceğiz. 380 metrekarelik bir alanı kapsayan pazar yeri ve otoparkın dışında ayrıca hizmet binası da olacak” dedi.

Hizmet üretmeye devam ediyoruz...

Pazar yeri, meydan, otopark ve hizmet binasından oluşan projeyi, mevsim koşullarının uygunluğuna göre 6 ay içinde tamamlamayı planladıklarını belirten Dünder, “Durmuyoruz, çalışıp hizmet üretmeye devam ediyoruz. Osmangazi’nin en ücra köşelerine kadar hizmet götürüyoruz. Her gün bir mahallemizde ya temel atıyor, ya da bir hizmetin açılışını gerçekleştiriyoruz. Osmangazi Belediyesi tarihinin en büyük, en hacimli projelerini bu dönemde hayata geçirdik. Sadece Osmangazi’nin değil, Bursa’nın adını dünyaya duyuracak, Bursa’nın tarihi geçmişini gözler önüne serecek, dünyanın ikinci tam panoramik müzesi Panorama 1326 ve Hisar Arkeopark gibi çok önemli projelerimiz de sırada bekliyor” diye konuştu.

Proje, Kirazlı’nın dokusuna uygun inşa edilecek

Toplam bin 886 metrekarelik alanda uygulanacak projenin, Kirazlı’nın dokusuna uygun şekilde inşa edileceğini ifade eden Dünder, “Projemizin bin 400 metrekaresini meydan oluşturuyor. Uludağ yamaçlarındaki en

Osmangazi Belediyesi’nin; her mahalleye bir meydan, hizmet binası ve sosyal donatı alanları kazandırma çalışmaları kapsamında, Kirazlı’da yapımı planlanan çoklu projenin temeli atıldı.

Ovaakça, Demirtaş, Emek gibi belde belediyelikleri sona eren ve Osmangazi Belediyesi’ne bağlanan mahallelerden Kirazlı’da da ihtiyaç duyulan yatırımları yapan Belediye; yerleşimin çehresini değiştirecek yepyeni bir projeyi daha hayata geçiriyor.

Meydan, otopark, hizmet binası ve pazar alanından oluşan çoklu projenin temel atma töreninde konuşan Osmangazi Belediye Başkanı Mustafa Dünder, Kirazlı’nın ihtiyacı olan birçok hizmetin aynı anda hayata geçirileceğini söyledi.

Pendik’te okullar geleceğe hayat veriyor

Pendik Belediyesi’nin; İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı, Taşınabilir Pil Üreticileri-Ihracatçıları Birliği ve Şallılar Kâğıt ile birlikte gerçekleştirdiği, “Okullar Geleceğimize Hayat Veriyor, Geri Dönüşümü Destekliyor” projesi; ilçede geri dönüştürülebilir atıkların toplama şeklini daha sağlıklı, ekonomik ve sürdürülebilir bir zemine taşıdı.

Geri dönüştürülebilir atıkların kaynağında toplanarak ekonomiye kazandırılmasının amaçlandığı proje kap-

samında, çocuklarda çevre bilincinin artırılması için okullar geri dönüşüm toplama noktası olarak seçildi. Pilot okul olarak belirlenen Kaynarca Mahallesi’ndeki Yıldırım Beyazıt İlk ve Ortaöğretim Okulu’ndan alınan sonuçlar gelecek için umut verdi.

Projeye başlamadan önce ilçe genelinde toplanan atık miktarı 670.000 kg/ay iken projeye tek bir okulda toplanan atık miktarı 15.000 kg/ay’a ulaştı. Uygulamanın kademeli olarak ilçe geneline yayılmasıyla birlikte top-

lanacak atık miktarının önümüzdeki 5 yıl içinde 970.000 kg/ay’a çıkarılması öngörülüyor.

Çocukları geri dönüşüm konusunda daha fazla teşvik etmek için Dünya Çevre Günü’nde Yıldırım Beyazıt İlk ve Orta Öğretim Okulu öğrencilerinin de katılımıyla etkinlikler düzenlendiğini, en çok atık getiren öğrencilere hediyeler verildiğini belirten Pendik Belediyesi yetkilileri, “Çevre eğitimi, sürdürülebilir kalkınmanın önemli bir aracı” dediler.

Kimsesiz çocuklara ev ortamı

manevi tüm gereksinimleri karşılanıyor. Korunmaya muhtaç küçük çocukların sıcak bir ortamda yetişmesi amacıyla yürütülen proje kapsamında ev sayısının yakında üçe çıkacağını belirten Pendik Belediyesi yetkilileri, bakımını üstlendikleri çocuk sayısının da 15’e yükseleceğini anlattılar.

Gönüllü ailelerle buluşması sağlanan çocukların, emin ellerde ahlaki ve manevi değerlere uygun bir şekilde yetiştirildiğinin altını çizen yetkililer, “Çocuklarımız; toplumsal olumsuzlukları yaşamadan geleceğe güvenle bakabilecek ve kendi ayakları üstünde durmayı başarabilecek” dediler.

Çocukların barındığı evde 3 personel vardiyalı olarak 24 saat çalışıyor, bir pedagog da rehabilitasyon hizmeti veriyor. Gönülver Derneği de; çocukların kreş, sağlık, eğitim ve spor etkinlik faaliyetlerini üstlenerek sosyal ve manevi gelişimlerini takip ediyor.

Odunpazarı Belediye Başkanı Burhan Sakallı;

“Odunpazarı’nda yaşam kalitesini hızla artırıyoruz”

Modern bir kent için toplu konut projelerine önem verdiklerini, engelliler için oluşturdukları park, cami ve ‘hissedilebilir yüzey’ uygulamalarıyla fark yarattıklarını söyleyen Odunpazarı Belediye Başkanı Burhan Sakallı, ilçede geri dönüşüm bilincini de en üst seviyeye çıkardıklarını vurguladı.

Odunpazarı Belediye Başkanı Burhan Sakallı, 10 yıllık görev süresi içinde hayata geçirdikleri projeleri ve hedeflerini Kentli’ye anlattı. Eski ve yeni Odunpazarı’nı ‘harmanlayarak’ hem tarihi hem de modern bir kent yaratmayı amaçladıklarını söyleyen Sakallı, Türkiye’de örnek olan projelere de imza attıklarının altını çizdi.

■ Öncelikle, Kentli dergisi okurları için kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

1962 yılında Eskişehir’in Mihalicçık ilçesine bağlı Dinek Köyü’nde doğdum. İlk ve orta öğreni-

mimi bitirdikten sonra Eskişehir Atatürk Endüstri Meslek Lisesi’ne devam ettim. 1984’te Selçuk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden mezun oldum. 2008’de Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans eğitimini tamamladım.

1985 yılında Atatürk Barajı derivasyon tünelleri uygulama projesinde, 1987’de Sır Barajı betonarme gergi uygulamasında çalıştım. 1988’den itibaren Gaziantep, Adana, Mersin ve Konya’da çeşitli özel öğretim kurumlarında kurucu, yönetici, işletmeci ve öğretmen olarak görev aldım.

Birçok sivil toplum kuruluşunda danışman olarak çalıştım. Çok sayıda yazı, deneme ve makalem; gazete ve dergilerin yanı sıra internet portallarında yayınlandı.

■ Kaç dönemdir Odunpazarı Belediye Başkanlığı görevini yürütüyorsunuz?

28 Mart 2004 yerel seçimlerinde Odunpazarı Belediye Başkanı oldum ve yaklaşık 10 yıldır aynı görevi yürütüyorum. Geçen süre zarfında; Eskişehir ve bölgemizde yaşayan hemşerilerimizin, yaşamaktan büyük keyif aldığı, modern ve çağdaş bir kent oluşturmak için uğraştık. Bu kapsamda çok önemli proje ve çalışmalara imza attık.

■ Odunpazarı hakkında genel hatlarıyla bilgi verir misiniz?

Odunpazarı; farklı sosyo-kültürel bileşenlerden oluşan, fakat özünde eğitimli insanların yer aldığı bir demografik yapıya sahip... Aynı zamanda Eskişehir’in ilk oluşum merkezi olan tarihi Odunpazarı bölgesini de kapsayan, nüfusu 400 binlere yaklaşan büyük bir merkez ilçeyiz. Hal böyle olunca tarih, kültür, sağlık ve teknolojiyi içinde barındıran, insan odaklı ve vatandaşlarımızın yaşam kalitesini yükselten projeleri hayata geçiriyoruz.

■ Odunpazarı’nda nasıl bir yönetim anlayışınız var?

Özel sektörde ve kamuda yöneticilik yapmış, ekonomi, yönetim ve sivil toplumla uğraşmış birisi olarak, her şeyden önce yönetime değil yönetim sistemine inandığımızı söyledik. Yaptığımız ve yapmayı düşündü-

“Artık çocuklarımız atık pilleri, doğada çözünemeyen maddeleri gelişi güzel çöpe atmıyor. Atık toplama araçlarımız bile doğaya karbonmonoksit yaymıyor, elektrikle çalışıyor. Bizler; geri dönüşümün de tıpkı madenlerimiz ve toprağımız gibi milli servet olduğunu düşünüyoruz...”

ğümüz her projeyi, bir yönetim sistemi içinde planlayıp, projelendirip hayata geçirdik. Başarımızın en önemli etkenlerinden olan “ortak akıl” harekete geçirdik. Dolayısıyla Odunpazarı’ndaki her proje, Eskişehir’in ve yaşayanların ortak projesi oldu. Son 10 yıldır “Katılımcı Belediyecilik” uygulamalarının en güzel örneklerini sergiledik.

■ Döneminizde, Odunpazarı’nın daha sağlıklı bir yaşam merkezi olabilmesi adına hangi projeleri hayata geçirdiniz?

Toplu konut projelerine çok önem veriyoruz. İki bin 118 konutluk ‘İhlamurkent’ ve 2 bin 500 konutluk ‘Vadişehir’ projelerini tamamladık, bin 536 konutluk ‘Karpınar Vadisi’ projemiz

ise sürüyor. Bu projelerle; ülkemizdeki birçok il ve ilçeden daha büyük sosyal donatıları olan, modern, çağdaş, yaşanabilir ve depreme dayanıklı, ortalama 15 bin nüfuslu mahalleler kurmuş oluyoruz. Hedefimiz; bundan sonra da modern yaşam merkezleri kurmak. Şunu net bir biçimde ifade etmek istiyorum: Son hemşerimiz de ev sahibi oluncaya kadar Odunpazarı Belediyesi’nin konut projeleri devam edecek...

Bölgemizde kişi başına düşen yeşil alan miktarını dünya ölçeğinin de üzerine çıkarmayı hedefledik. Yine semt pazarlarını; modern, çağdaş, hem pazar esnafı, hem de vatandaşlarımız için daha keyifli alışveriş yapılabilecek bir yapıya dönüştürmeye gayret ediyoruz.

Kültür Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Eskişehir Valiliği ile işbirliği içinde Odunpazarı Evleri Yaşatma Projesi'ni sürdürüyoruz. Bu, bir medeniyet projesi... Sivil Türk mimarisinin dünyadaki en iyi örneklerini Odunpazarı'ndan yansıtmayı hedefliyoruz. Bugün gelinen noktada Odunpazarı'ndaki tarihi doku; inanç turizmiyle, felsefesiyle, mimarının en iyi örneklerini barındırması ve somut olmayan kültür mirasın korunmasıyla birlikte sadece Eskişehir için değil, Türkiye için de bir şans... Bir başka özelliği de; sadece sosyal ve mimari dokunun iyileştirildiği, evlerin-sokakların restore edildiği bir proje değil, istihdamı da amaçlayan bir proje olması... Biz o bölgede tarihi dokunun yanı sıra mimari ve sosyal-kültürel dokuyu da restore ediyoruz. Projemiz, bölgeyi çöküntü halinden çıkarıp güncel hayat bölgesine dönüştürdü. Eskişehir'e özgü geleneksel el sanatlarının yeniden icra edilmesine de neden olan projemiz kapsamındaki Atlıhan, Türkiye'nin ilk ve tek geleneksel el sanatları çarşısıdır... Tarihi doku içerisinde bu yapıya uyumlu bölgesel çarşılar, 'Arastalar' inşa ettik. Turizm yeniden canlandı. Bu sayede lületaşı, gümüş işçiliği, cam ve seramik gibi geleneksel el sanatları yeniden hayat buldu. Kesinlikle belirtmeliyim ki; Odunpazarı, dünyanın sayılı cam sanatı merkezlerinden biri olmaya aday...

Ayrıca tüm vatandaşlarımızın her yönüyle hizmet ve eğitim aldığı yaşam merkezleri açıyoruz. Bu kapsamda; 2008 yılından itibaren başta Büyükdere, Gökmeydan, Emek ve 71 Evler olmak üzere pek çok mahallemize 'Sosyal Yaşam Merkezi' açtık. Dolayısıyla bu projeleri anlatırken, sağlık kriterlerine uygun olarak düşünüldüğünde, tek amacımız olan 'yaşanabilir çevreler oluşturma' felsefemizi hayata geçirdiğimizi söyleyebilirim.

Öte yandan, 2013 yılının son büyük eseri; yeni bitirdiğimiz ve içinde 70

bin tür bitki barındıran Türkiye'nin dördüncü büyük botanik parkı... 'Odunpazarı Botanik Parkı'nın çok yakında hizmete gireceğini buradan müjdelemek istiyorum...

■ Engellilere yönelik ne gibi projeleriniz var?

'Engelsiz Odunpazarı' projesi kapsamında 'Engelsiz Parkı'nın yanı sıra şehrin ana noktalarında özel malzemelerden oluşturduğumuz 'Hissedilebilir Yüzey' uygulamasını da yaygınlaştırıyoruz. Türkiye'nin kesintisiz en uzun hissedilebilir yüzey uygulamalarına sahibiz. Engelli olmanın bir özür, bir engel olmadığını iyi biliyor, bunu halkımıza da anlatıyoruz.

Öte yandan, yine engelli vatandaşlarımızın ibadetini rahatça yapabilmesi için Türkiye'nin ilk 'engelsiz camisi' olan 'Hacı Hasan Cami'sini de ibadete açtık. Tüm projelerimize, kültürel faaliyetlerimize ilk önce engelli vatandaşlarımızı dahil ediyor ve yaşamı onlarla paylaşıyoruz.

■ Geri dönüşüm ve katık atıkların bertarafı konusunda hangi projeleri devreye aldınız?

Bütün etaplarıyla örnek olan 'Odunpazarı Geri Dönüşüm' projemiz gelişerek sürüyor. En önemlisi de halkımızı bu konuda bilinçlendirmeye yönelik çalışmalarımız... Geri dönüşüm konusunda uzman olan arkadaşlarımız yıllardır hiç aksatmadan programlı biçimde halkımıza eğitim seminerleri düzenliyor, tüm okullarımıza ulaşarak bilgi veriyor, farkındalık yaratıyorlar. Artık çocuklarımız atık pilleri, doğada çözünemeyen katı atıkları gelişi güzel çöpe atmıyor. Geri kazanım tesislerimiz de profesyonel bir anlayışla ve her türlü hava koşulunda çalışmaya devam ediyor. Atık toplama araçlarımız bile, karbonmonoksit gazı ve azot oksitleri doğaya yaymıyor, elektrikle çalışıyor. Bu

başlamda, geri dönüşümün de tıpkı madenlerimiz ve toprağımız gibi milli servet olduğunu düşünüyoruz.

■ Sağlıklı Kentler Birliği'ne üye olmanızın amacını da anlatır mısınız?

Sağlıklı Kentler Birliği, yönetsel açıdan yerel yönetimlere, yani bizlere yol gösteren bir oluşum... Böyle bir birlikteliğin içinde olma fikri, kurumumuza ve bireysel anlamda personelimize güdüleyici olacaktı. Yerel yönetim hizmet standartlarımızı yükseltmek ve bunu yaparken sağlık-çevre değerlerini gözetiyor olmak, Birlik çatısı altında bulunmak, Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin öncülüğünde bize çok cazip geldi. Bu öncü oluşumda Recep Altepe Başkanımızın da rolü ve katkısı, ülkemiz adına büyük oldu. Yani, şehrimizde sağlık parametrelerini oluşturmak ve insanlarımıza, refahını yükseltecek hizmetlerle katkı sağlamak fikri Birliğe girmemizde çok büyük etken oldu.

■ Birlik'ten şu ana kadar nasıl bir fayda elde ettiniz?

Sağlıklı Kentler Birliği; sağlık, çevre ve insan odaklı yaklaşım konularındaki projelerimizde bize yol gösterici oldu. Dünya Sağlık Örgütü ve diğer yerel yönetimlerle iletişim halinde olmamız ve onların çalışmalarını takip edebilmemiz de Birliğin bize sağladığı katkılardan...

Bizler de bu süreçte yaratıcı fikirler geliştirdik. Örneğin QR Kod içeren 'Akıllı Kaldırım' projemizle SKB'nin 2013 Jüri Teşvik Ödülü'ne layık görüldük. Bu durum, beni ve personelimi daha çok çalışmaya itti. Hedeflerimizi yüksek tutmamız, kurumsal yaratıcılığımızı da geliştiriyor.

Özetle şunu ifade etmek istiyorum: Geleceğin kentleri; sağlık, ekolojik denge ve teknolojinin birlikte harmonlanıp kodlanmasıyla oluşacak. Tabii ki; yeşili koruduğumuz sürece...

Tepebaşı Sağlıklı Kent Gelişim Planı tanıtıldı

Tepebaşı Belediyesi, Sağlıklı Kent Konseyi Yürütme Kurulu ve Sağlıklı Kent Hareketi Koordinatörlüğü tarafından hazırlanan "Eskişehir-Tepebaşı Kent Profili ve Sağlıklı Kent Gelişim Planı'nın tanıtımı yapıldı.

Bir kentin sağlıklı yapıya kavuşmasının; kamu kaynaklarının tüm alanlarda adil olarak kullanılmasıyla mümkün olduğunu belirten Tepebaşı Belediye Başkanı Ahmet Ataç, "Bu yapının oluşması için; katılımcı yerel yönetim modeli içinde sivil toplum kuruluşları, üniversite ve kamu işbirliğiyle Tepebaşı'nın kentsel gelişimine ait önerilerin hazırlandığı bir plan sunduk. Bu paylaşım ve dayanışma;

Eskişehir'in 'dünyanın en sağlıklı kentleri' arasında yer alması için büyük bir adım" dedi.

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Başkanlığı adına Şehir Plancısı Murat

Ar da, tanıtım kapsamında yaptığı sunumda, Sağlıklı Kent Hareketi'nin önemine değindi ve bu konuda Türkiye'de gerçekleştirilen çalışmaları anlattı.

Tepebaşı-Adalar'da atık yağ denetimi

Tepebaşı Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü ekipleri; yetki sahalarında bulunan lokantalar, sanayi mutfakları, oteller ve yemekhaneler ile hazır yemek üretimi yapan firmalara yönelik atık yağ denetimleri gerçekleştirdi. İlk denetimlerin adresi; söz konusu işletmelerin yoğun olarak faaliyet gösterdiği Adalar mevki oldu. Genel atık su kirliliğinin yüzde 25'ini oluşturan bitkisel yağlar, çevre için büyük bir tehdit oluşturuyor. Bu nedenle, tüm yerel yönetimler için atık yağ denetimleri büyük önem kazanıyor. Çevre uzmanları; "bir litre" bitkisel atık yağın "bir milyon" litre içme suyunu kirlitebildiğine dikkat çekiyor. Bu nedenle daha yaşanabilir bir çevre için bitkisel atık yağların, üretimden bertarafına kadar, çevreye zarar verecek şekilde kullanımının önlenmesini amaçlıyor.

İnsan Odaklı Kentsel Tasarım Yaklaşımları

Sağlıklı şehirlerde tüm planların merkezine insanı yerleştirmek, projeleri hazırlarken ve uygularken insan odaklı olmasına önem vermek kent sakinlerini mutlu ediyor.

Mark Reigelman tarafından 2007 yılında Brooklyn Borough Hall merdivenleri için tasarlanan küçük mavi masalar; insanların kamuya açık alanlarda dinlenmeleri, yeme ve okumaları için mükemmel ve şık bir çözüm sunuyor.

Yürüyen merdiven ya da merdiven seçimi verildiğinde, çoğu insan yürüyen merdiveni tercih eder. Ama Stockholm'un Odenplan Metro İstasyonu'nda adım attıkça müzik yapabilen özel piyano merdivenleri konulduğunda, normalden yüzde 66 daha fazla kişi piyano merdivenleri seçmiş. Tabii ki burada amaç rutinin içine eğlence katarak, sağlıklı yaşam, egzersiz, çevre bilinci ve dünyayı daha iyi bir yer yapma hedefinde kent sakinlerine eğlenceli seçenekler de sunmak.

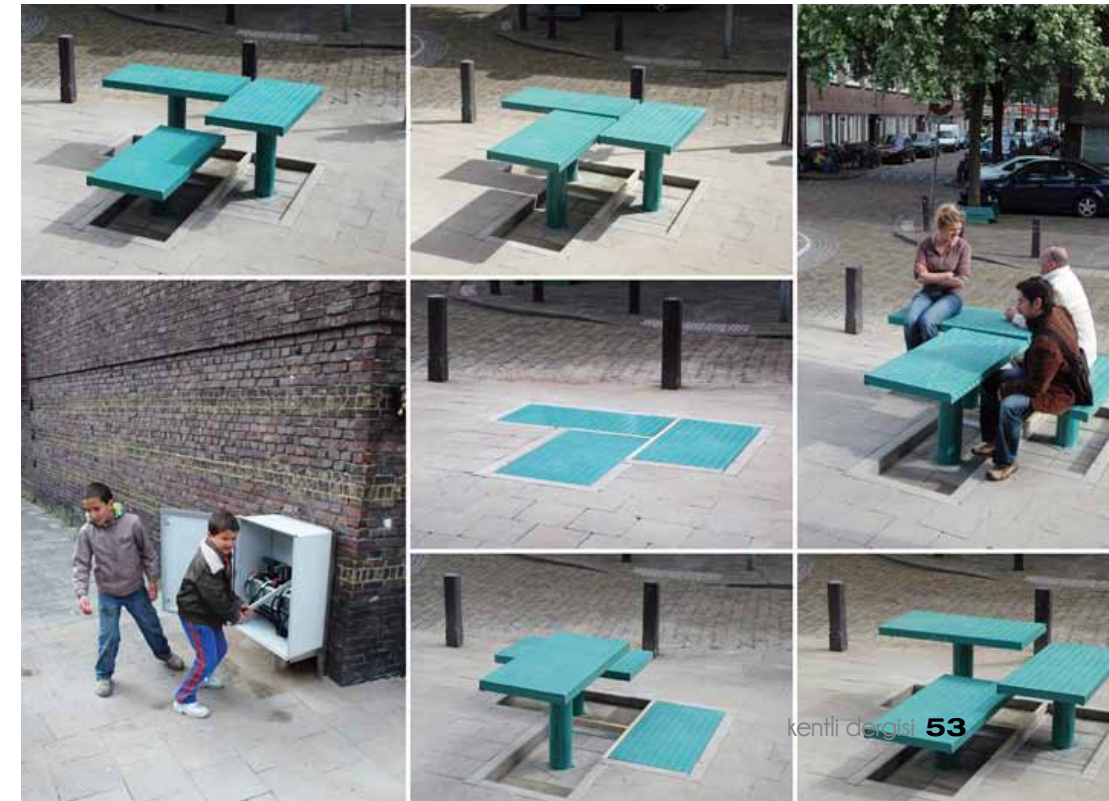

İspanya'nın Córdoba şehri 128 bin metrekare kamusal alanı gökkuşağı şemsiyeleri ile donatarak hem yerel halk, hem de turistler için önemli bir cazibe merkezi haline getirmiş. Yüksekliği, çapı ve renkleri birbirinden farklı olan şemsiyeler altında kurulan pazar keyifli bir alışveriş deneyimi sunarken, gece aydınlatması da herkes için erişilebilir dinamik bir kent merkezi haline dönüştürmüştür.

Londra'nın güney kıyısındaki Hayward Gallery'nin bahçesinde 2009 yılında sergilenen ve sanki dev bir şezlongda beraber uzanma hissi yaratan minyatür UFO görünümlü ortak oturma grubu, Peter Newman tarafından tasarlandı. Gökyüzü istasyonu "skystation" ismi verilen çalışma halkın şehri farklı bir bakış açısıyla görmesini sağlamanın yanı sıra, geleceğin şehirlerine atıfta bulunması yönüyle de hayli ilginç.

Hollanda Utrecht kentinde Carmela Bogman ve Rogier Martens bir işbirliği ile tasarlanan hidrolik akıllı oturma grubu kullanıldıktan sonra sadece kolu çekilerek kaldırımın içine yerleşiyor. Üstelik hangi şekilde ve yükseklikte kullanmak istenildiği, tamamen kent sakinlerinin kararına bağlı.

Prof. Dr. Handan TÜRKOĞLU

İTÜ Mimarlık Fakültesi:
Şehir ve Bölge Planlaması
Bölüm Başkanı
SKB Danışma Kurulu Üyesi

Şehirlerde yaya odaklı yaklaşımlar

Yaya ve taşıt ilişkilerinin düzenlenmesi Avrupa'da şehir merkezlerinde yoğun otomobil kullanımının yarattığı sorunları çözmek ve geleneksel şehirlerde tarihi çevre koruma hareketleri çerçevesinde insan ölçeğinde bir çevre yaratmak ve çevre kirliliğini kontrol altına almak gibi amaçlarla ele alınırken, Amerikan şehirlerinde genellikle şehir merkezlerinin ekonomik yenilenmesinin bir parçası olmuştur.

İkinci Dünya Savaşı sonrası planlama kavramında en önemli kriter olarak kabul edilen 'ulaşım ve erişilebilirlik' şehirlerde daha çok otomobile kolaylık sağlayan, yayaalara daha az önem veren çözümler benimsenmesine neden olmuştur. Ekonominin sanayiden hizmetlere geçişi, ulaşım ve haberleşme olanaklarının artması, şehir dışındaki arazi fiyatlarının ucuzluğu gibi nedenlerle konut alanları şehir dışında gelişmiş ve boşalan şehir merkezlerinde sosyal yaşantısı zayıflamış, çirkin, kullanılmayan ya da kötü kullanılan alanlar oluşmuş, yaya alanları şehir merkezlerin yeniden canlandırılması ve şehrin sosyal yaşantısının yeniden canlandırılması için araç olarak kullanılmıştır. Kentleşme sürecinde şehir merkezinden geçirilen otoyollar pek çok yıkıma neden olmuş, yollarla şehir dokusu arasında inanılmaz uyumsuzluklar oluşmuş ve otomobile bağımlılığın artması ile daha önce oluşturulmuş yaya aksları yok olmuştur. Böylece sokaklar çok amaçlı kullanımlarını yitirmiş ve otomobile öncelik veren tasarımlar şehrsel hayattaki çeşitliliği

ve zenginliği tehlikeye düşürmüştür.
(Trancık, 1986)

20. yüzyılda şehir merkezlerinin yeniden canlandırılması sürecinde otomobil kullanımındaki artışa karşı çözüm olarak geliştirilen yayalaştırma fikri, yaların otomobillerden arındırılmış mekanlarda rahatça do-laşımını hedeflemektedir. Kuramsal olarak araçlar kadar yayalar da göz önüne alınması gerekirken özellikle ABD'deki uygulamalarda yayalaştırma araçların lehine olacak şekilde ger-çekleştirilmiştir. (Whyte, 1988). Kent merkezlerin yenilenmesi sırasında birbirinden bağımsız meydanlar ve yüksek yapılar ortaya çıktı, merkezde alan talebini artıran ekonomik geliş-meler sonucu düzeyde gelişme ön-celik kazandı ve yapıların

imajı her şeyden önemli oldu. Sonuçta şehirlerde ilişkisiz mimari üsluplarla bütünlük bozuldu ve şehirsiz açık alanların binaların ve yolların ilişkisi koptu. Oysa geçmişte sokaklar, caddeler, meydanlar, parklar ve diğer kamu alanları bütünlük sağlayacak şekilde planlanırdı. Geleneksel şehirlerde bina içi yaşam ve şehirsiz açık alanlardaki etkinliklerin ilişkisi önemli bir kavramken, teknolojik gelişmeler sonucunda ortaya çıkan modern şehir dokusunda bu konu önemsenmedi. 20. yüzyılın başından itibaren yapılar çevreleri ile bütünlük kurulmadan tasarlandılar ve bina tasarımı çevre ile ilişki kurulmadan yapılan bağımsız bir obje olarak görüldüler.

Oysa binalar arasındaki yaşamı şehirdeki en cazip ve anlamlı aktiviteleri kapsar. Bu aktiviteler yok olduğunda insanlararası iletişim de yok olmaktadır. Binalar arasındaki yaşam rahatlamak için fırsatlar yaratır ve zengin kamu ve bireysel yaşam deneyimi oluşturur. (Gehl, 1986). 20. yüzyılda şehirler ya yüksek katlı binalar, katlı otoparklar, yoğun taşıt trafiği, evler ve çalışma alanları arasında uzun mesafeler (ABD ve Avrupa'nın banliyöleri) ya da makul katlı birbirine yakın binaların oluşturduğu, yaya dostluğuna uygun, açık alanları cazip ve kaliteli, sokakları canlı konut, çalışma ve kamu alanları ilişkili şehirler olarak planlanmışlardır. (Gehl, 1986).

Birinci yaklaşımın ortaya çıktığı şehirlerdeki sorunlar ve memnuniyetsizlikler ortaya çıktıkça kentler yeni çözümleri benimsemektedir. Bu yaklaşımlardan biri Transit-oriented development (TOD) yaklaşımıdır. TOD karma kullanımdaki (konut ve ticaret) bir alanın kamu ulaşımı ile maksimum düzeyde desteklenmesi olarak tanımlanabilir. TOD yaşam çevresi bir transit istasyonun (tren, metro istasyonu, raylı sistem veya otobüs istasyonu) çevresinde yer alan göreceli olarak yüksek yoğunluklu merkezden dışarıya doğru azalan yoğunluklu yayalar için uygun kabul edilen 400-800 m. mesafede olarak gelişmektedir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Japonya, İsveç, Fransa'da uygulanan

Bir başka yaklaşım, araçlara ayrılan alanların daraltılması, yaya-
lara ve bisikletlere ayrılan alanların
genişletilmesidir.

Bir diğer yaklaşım, yayalar için oluşturulmuş küçük alanlardır (Parklet).

Genelde otoparklardan çalınarak yaya için çeşitli amaçlarla kullanılan alanları kapsar. Parklet; şehirs el alanlarda otomobiller tarafından işgal edilmiş alanların yayalar lehine geri alınması olarak da yorumlanabilir. Kimi zaman kalıcı çözümlerle tasarlanabilir, kimi zaman ise geçici olarak yaya kullanımına tahsis edilen alanlardır. İlk Parklet, 2005 yılında San Francisco'da Rebar Art and Design Studio tarafından tasarlanmış ve bir program çerçevesinde 2011'de 50 uygulamaya ulaşmıştır.

Şehirlerimizin sokak seviyesindeki açık mekanlarıyla ve bu mekanlardaki etkinlikleriyle tanımlandığını unutmamak ve sağlıklı ve yaşanabilir bir kente sahip olmak için açık alanların kent bütünü düşünülerek planlanması ve tasarlanmasını sağlamak gereklidir.

KAYNAKLAR

1. Cervero R. *Transit Oriented Development in America: Experiences, Challenges, and Prospects*. Washington, D.C.: Transit Cooperative Research Program, Report, 102, 2004; with G. Arrington, J. Smith-Heimer, R. Dunphy, and others.
2. Gehl J. (1986) *Life Between Buildings*, NY: Van Nostrand Reinhold.
3. Trancik R. 1986 *Finding Lost Space* Van Nostrand Reinhold New York
4. Whyte W.H. 1988 *City: Rediscovering the city center* New York: Double Day

Erdem SAKER

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği
Danışma Kurulu Üyesi

Sağlıklı Kentlerin Planlanmasında “Küresel Isınma” Faktörü

Sağlıklı kentlerin oluşumu, sadece içinde yaşayan kentlilere sağlıklı yaşam ortamları sunmakla bitmiyor, o kentler içindeki yaşanabilme koşullarının, insanlık var oldukça sürdürülebilir olması gerekiyor. Bugün insanlığın geleceğini tehdit eden küresel ısınma ve iklim değişikliği, bu sürdürülebilirliği de tehlikeye sokuyor. İşte bu nedenle yerkürenin nasıl bir felaketle karşı karşıya kalacağını farkına varan ülkelerde, başta bilim adamları olmak üzere, sivil toplum kuruluşları, duyarlı kent yöneticileri ve de kentliler, bu acı gerçeği kabullenme ve çare arama, belki durdurma değil ama yavaşlatma yolunda büyük çaba sarf ediyorlar.

Bu çabaların eyleme dönüşü, kentlilerin kent içindeki yaşam tarzlarında, ulaşım sistemlerinde, enerji üretimi ve tüketimlerinde uyguladıkları değişimlerle küresel ısınmanın temel tetikleyicisi olan sera gazı salınımlarını en aza indirme yolunda attıkları adımlarla öne çıkıyor.

Tabii bu eylemlerin yapıldığı ortamların, yani kentlerin hedefe uygun planlanması ve tasarımı büyük önem taşıyor, isterseniz 2000’li yılların başlarında yapılan, dev bir dünya kenti olan New York’un yeniden planlan-

masına, ulaşılması hedeflenecek bir kent planlaması ve tasarımı örneği olarak göz atalım;

Bilindiği gibi New York kentinde 9 milyonun, eyalette de 19 milyonun üzerinde insan yaşıyor ve her sabah işyerlerinde çalışmak için, sabit nüfusu 1,6 milyon olan Manhattan adasına neredeyse 2 milyon insan daha geliyor, akşamları da ada dışındaki evlerine dönüyorlar. Sabah/akşam süregelen böylesine büyük çaplı ulaşım hareketinin önemli bir bölümü CO2 salınlı araçlarla yapılıyordu. Yerkürenin karşı karşıya olduğu küresel ısınma felaketinin farkına varan kent yöneticileri, bilim adamları, sivil toplum kuruluşları, felaketin hızını kesmek yolunda çareler üzerinde çalışırken, New York’un yeniden planlanmasını masaya yatırıyorlar. Bu planlama, Manhattan’da yeni yerleşim alanları oluşturarak her gün işleri için gelip-dönen nüfusun bir bölümünü adada yaşar konuma dönüştürmeyi ve yeni metro hatları ile de CO2 salınlı araçların adedini azaltmayı hedef alıyor. Ayrıca Manhattan içinde ve bağlantı yollarında bisiklet ve yaya trafik yolu ağı yerleştirilerek, gerek adaya geliş gidişlerde, gerekse gün içinde adada ulaşımın

bisiklet ve yaya ağırlıklı olmasını teşvik ediyor. Bu planın oluşum ve onay süreci, New Yorkluların plan çalışmalarına katılımıyla sürdürülmüştür ve çok önemli bir yerel demokrasi örneği oluşturmuştur. Plan çalışmasının her safhası New York’un beş bölgesinde iki yıl boyunca kentlilerle tartışılmış ve nihai oluşum da kent meclisine gönderilmeden kendilerine anlatılmıştır. Gene bu süreç içinde verilen, ünlü Times meydanının yayalaştırılması kararı da, sağlıklı kent tasarımı için altı çizilecek değerde bir örnektir. Ve sonuçta, bugün New Yorklular işlerine ağırlıklı olarak raylı sistemlerle gelip-dönüyorlar, bol bol bisiklet kullanıyorlar, bol bol yürüyorlar...

Bir başka kentsel planlama ve tasarım örneğini, Bursa/Nilüfer ilçesinden vereceğim, 1994-1999 döneminde Bursa Büyükşehir Belediyesi’nce hazırlanan ve yeni bir yerleşim alanı olarak uygulamaya sokulan Ertuğrulkent Planı ve Tasarımı da “Küresel Isınma” faktörünü göz önünde tutan bir çalışma olmuştur. Binalar geniş yeşil alanlarıyla beraber tasarlanmış, yerleşim alanı içindeki bireysel ulaşımın ağırlıklı olarak bisiklet ağı ve yaya yollarıyla karşılanması düşünülmüş, bu bölgeye yerleşecek insan-

ların kent merkezine ulaşımında raylı sisteme ağırlık verilmiştir.

Ayrıca, gerek görüldüğünde yapılabilecek kentin yeni stadyumuna ve de büyük bir golf sahasına bölgenin tasarımında yer verilmiştir.

Bugün bu bölgeye baktığınızda, binalarla beraber oluşan yeşil alanlar ve raylı sistem ulaşım bağlantısı dışında diğer tasarım elemanlarını ne yazık ki görmek mümkün değil, Bursa’da bisiklet ulaşımına en uygun bir bölge olmasına rağmen, kaldırımların içine kopuk kopuk yerleştirilen bisiklet izlerinin kullanımı zaten beklenemez, oysa BursaRay istasyonları ile yerleşimlerin, yerleşimlerle okulların, çarşıların birbirlerine trafik işaretli bisiklet ağı ile bağlanması, bisikleti bölge içinde kentlilerin temel ulaşım aracı yapabilirdi ve Ertuğrulkent sera gazı salınımlarını indirmiş örnek yerleşim alanı olurdu, aslında bu anlamda kollar sıvansa hala da olabilir...

Bu örnek, sağlıklı bir kent oluşumunda sadece planlama ve tasarımın doğru yapılmasının yetmediğini gösteriyor, planlama ve tasarım sürecinde kentlilerin de yer alması, uygulamada da aktif olmaları gerekiyor.

Ünlü Times meydanının yayalaştırılması kararı da, sağlıklı kent tasarımı için altı çizilecek değerde bir örnektir. Ve sonuçta, bugün New Yorklular işlerine ağırlıklı olarak raylı sistemlerle gelip-dönüyorlar, bol bol bisiklet kullanıyorlar, bol bol yürüyorlar...

Doç. Dr. Tülin VURAL ARSLAN

Uludağ Üniversitesi Mimarlık Fakültesi
Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi

Geleneksel çarşı bölgelerinin yaşatılması için bir model önerisi

Tarihsel süreklilik içinde, Anadolu toprakları birçok ticaret yolunun kesişim noktasında bulunmuştur. Bunun bir sonucu olarak, Anadolu kentlerinin büyük bir çoğunluğu önemli ticaret merkezleri olmuştur. Bugün bu kentlerimizin/ilçelerimizin büyük bir kısmında geleneksel çarşı bölgeleri hala daha canlı bir şekilde varlıklarını sürdürmektedirler. Çarşılarımız yalnızca kentlerimizdeki ekonomik hayatın can damarları olmanın ötesinde, gündelik hayata ev sahipliği yapan, sosyal ilişkilerimizi canlı tutan kentlerimize kimliklerini veren önemli unsurlardır. Ancak, 1980'lerden sonra tüketim kültürünün ve alt kentlerde yaşam pratiklerinin yükselişine paralel olarak tüketim alışkanlıklarının değişmesi, kent merkezindeki çarşı bölgelerimizin ekonomik ve sosyal önemini büyük ölçüde azaltmıştır. Bu duruma karşılık olarak, yerel yönetimler çarşı bölgelerinin rehabilitasyonu konusunda çeşitli stratejiler geliştirme yoluna gitmişlerdir. Bu stratejiler, yalnızca fiziksel dokunun iyileştirilmesini değil; aynı zamanda bu alanların aktif ekonomik ve sosyal kullanımını da içerecek nitelikte olarak yürütülmektedir. Ancak, tarihi ticaret bölgelerinde farklı kurumlar tarafından yürütülmekte olan çok sayıdaki proje, bütüncül bir anlayışla ele alınmadığı için bazı durumlarda tekrarlara, bazı durumlarda ise birbirleriyle çelişen süreçlere sebep olmaktadır. Bu durumun en önemli sebeplerinden biri,

bu bölgelerin sağlıklı bir şekilde gelişebilmesi için ulusal ölçekte bütüncül bir planlama politikasının henüz ülkemizde geliştirilmemiş olması ve bunun sonucu olarak da bu bölgelere ilişkin sağlıklılık göstergelerinin ortaya konulmamış olmasıdır.

Dünyadaki uygulamalara bakıldığında ise, kent merkezlerindeki ticaret bölgelerine hem yerel ekonominin geliştirilmesi, hem de turizm potansiyelinin artırılması açısından özel bir önem verildiği görülmektedir. Bu bağlamda birçok ülkede, kent merkezlerindeki ticaret bölgelerinin sağlıklı bir şekilde gelişebilmesi "yaşanabilirlik ve yaşayabilirliklerinin" sağlanabilmesi açısından öncelikli hedeflerin oluşturulduğu görülmektedir. Bu hedeflerin gerçekleştirilebilmesi için İngiltere ve İskoçya gibi ülkeler başta olmak üzere birçok ülkede özellikli planlama politikaları ortaya konulmuştur. Ayrıca, bunun dışında pek çok ülkede bu bölgelerin sürdürülebilir gelişmelerinin sağlanabilmesi için özel programlar oluşturulmuştur.. Bu programların temel amacı, kent merkezlerindeki ticaret alanlarının ekonomik, sosyal ve fiziksel olarak yeniden canlandırılmasını katılımcı bir anlayışla sağlamayı içeren çok boyutlu bir stratejik plan oluşturmak, uygulamayla ilgili eylem planını kurgulamak ve bu kurgulanan planı denetlemektir. Bu programlar kapsamında belirlenen temel sağlıklılık göstergelerine ilişkin veriler periyodik olarak toplanmakta ve değerlendirilmektedir.

Çalışma kapsamında, yukarıda sözü dünyadaki kent merkezlerindeki ticaret bölgelerine ilişkin çeşitli programlar değerlendirilerek, Türkiye'deki kent merkezlerindeki tarihi ticaret bölgelerinin sürdürülebilir gelecekleri ilişkin bir planlama yaklaşımının gerekliliği ortaya konulacaktır. Bu bağlamda, Bursa Büyükşehir Belediyesi ve Uludağ Üniversitesi tarafından ortaklaşa desteklenen, yürütücülüğü tarafımda yapılan bir araştırma projesi kapsamında, Bursa'daki tarihi ticaret bölgesi için geliştirilmiş olan bir planlama yaklaşımı model olarak tanıtılacaktır.

Dünyada ve Türkiye'de kent merkezi ticaret bölgelerinin yaşatılmasına ilişkin yaklaşımlar

Kent merkezlerindeki tarihi ticaret bölgeleri, kentlerin kültürel belleklerinde, ekonomik ve sosyal yaşantılarında önemli yer tutan bölgelerdir. Bu bölgelerin korunup, yaşatılması ve değerlendirilmesiyle ilgili olarak dünyada bu bölgelerin sürdürülebilir gelişmesine ilişkin olarak özel planlama politikaları oluşturulmuştur. Bu politikalar arasında, "Planning Policy Statement 6: Planning for Town Centres" (Office of the Deputy Prime Minister ,2003), "Scottish Planning Policy, SPP 8:Town Centres and Retailing" (Scotland executive Departmentı, 1999, 2006) "Ireland Retail Planning: Guidelines for Planning Authorities" en bilinenlerinden birkaçıdır. Ayrıca, bu politikaların sağlıklı bir şekilde uygulanabilmesi amacıyla da, kent merkezlerindeki ticaret bölgelerinin korunup değerlendirilmesine ilişkin çeşitli yönetim planı programları oluşturulmuştur. Amerika'daki Main Street Program (Kemp, 2000;Silverman, et. al, 2008), Busi-

ness Improvement District program (Rothrock, 2008), İngiltere'deki Town Center Management Schemes (Page &Hardyman, 1994; Reeve, 2004), Portekiz'deki URBCOM (Balsas, 2007; Riberio, 2008) bu programların en önemlileridir.

Resim 1: URBCOM programının uygulandığı Lisbon'da bir alışveriş sokağı (Balsas, 2007)

Resim 2 : Main Street Programının uygulandığı Santa Monica'da bir alışveriş sokağı

Bu programların temel amacı, kent merkezlerindeki ticaret alanlarının yeniden canlandırılmasıyla ilgili olarak ekonomik, sosyal ve fiziksel yeniden canlandırmayı katılımcı bir anlayışla sağlamayı içeren çok boyutlu bir stratejik plan anlayışı oluşturmak, uygulamayla ilgili eylem planını kurgulamak ve bu kurgulanan planı denetlemektir.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın hazırladığı ve 4 Kasım 2010 tarih ve 27749 sayılı resmi gazetede KENTGES (KENTGES Kentsel Gelişme Strateji Belgesi) raporunu yayınlanmıştır. Bu rapor yerleşme ve yapılaşma konularında kentleşme ve imar için merkezde düzenleyici ve denetleyici tek

bir koordinasyon birimini, yerelde ise daha güçlü ve donanımlı kimliğiyle icracı yerel yönetimleri ve onların hizmetlerini geliştirmeyi hedef almaktadır. Bu bağlamda, yerel yönetimlere hizmet noktasında yol gösteren, onlara rehberler hazırlayan, mevzuat çıkaran, uygulamaları yönlendiren bir Bakanlık yapılanmasını, ayrıca hızlı ve esnek hareket kabiliyeti olan yeni bir planlama anlayışını önermektedir. Bu raporun "Yerleşmelerin mekân ve yaşam kalitesinin artırılması" bölümünde kent merkezlerindeki ticaret bölgelerinin sürdürülebilir gelecekleri ile ilgili hedef-strateji ve eylemler şöyle belirlenmiştir:

"HEDEF 4: Merkezi iş alanlarının, alt merkezlerin ve mahalle merkezlerinin sürdürülebilir politikalarla geliştirilmesini ve canlandırılmasını sağlamak

STRATEJİ 4.1: Kentlerdeki merkezlerin yaşam ve mekân kalitesini yükselten düzenlemelerin yapılması ve uygulamaların denetlenmesi sağlanacaktır.

EYLEM 4.1.1: Kent merkezleri, alt merkezler ve mahalle merkezleri için yerel sahiplenmeye dayalı yaklaşımlar geliştirilecek, merkezleri canlandırmaya yönelik kılavuzlar hazırlanacak ve hizmet standartları belirlenecektir" (KENTGES, 2013).

Eylemin gerçekleştirilmesi ile ilgili yöntem olarak ise "Kent merkezleri, alt merkezler ve mahalle merkezleri için ayrıntılı planlar ve kentsel tasarım projelerinin yapılmasına ve bakım/işletme, finansman, katılım ve yönetim yaklaşımlarının geliştirilmesine yönelik (araştırma, kılavuz, standart belirleme, vb. olarak belirlenmiştir. Ancak, ne yazık ki, bu sürecin nasıl kurgulanacağına ilişkin olarak özelleştirilmiş bir yöntem ortaya konulmamıştır.

Ülkemizdeki geleneksel çarşı bölgelerine ilişkin yerel yönetimlerimiz çok sayıda çalışmayürütmektedirler. Bursa Tarihi Çarşı ve Hanlar Bölgesi, Kadıköy Çarşı Bölgesi, Gaziantep Bakırcılar Çarşısı, Urfa Çarşısı, Mardin Çarşısı vb. gibi alanlarda yeniden canlandırmayı sağlamak amacıyla çok sayıda başarılı düzenleme yapılmıştır. Geleneksel çarşı bölgelerimizin dışında Bandırma Çarşı Bölgesi, Trabzon Kunduracılar Caddesi gibi bölgelerde yapılan düzenlemeler de hem ekonomik hayatı canlandırmış; hem de bu bölgelerin canlılıklarını arttırmıştır. Bu düzenlemeler değerlendirildiğinde genellikle çatı/zemin kaplaması yenilemeleri, restorasyonlar, kent mobilyaları ile ilgili iyileştirmeler, ulaşım ile ilgili düzenlemeler ve yayalaştırma çalışmaları gibi fiziksel iyileştirmelere ağırlık verildiği görülmektedir. Uzun vadeli bir canlılığın sağlanabilmesi için, fiziksel iyileştirmelerin yanı sıra sosyal ve ekonomik alanları da içine alacak şekilde kurgulanmış bir stratejinin oluşturulması gerekmektedir.

Resim 3: Gaziantep Bakırcılar Çarşısı

Resim 4: Bursa Kozahan

	Bilgi toplama-	Tasarlama	Uygulama	Kullanım
Amaç	Önem Ve Özgünlüğün Belirlenmesi	Ortak Akıl Eşgüdüm Sağlanarak Oluşturulması	Eylem Planlarının Oluşturulması	Başarının Denetlenmesi (Performans Göstergelerinin Geliştirilmesi)
Hedef	Bölgenin kendi özgün niteliklerinin belirlenmesi	Bütüncül bir senaryonun katılımcı bir anlayışla oluşturulması Senaryonun gerçekleştirilebilmesi için gereken tasarım kriterlerinin ilgili mevzuat ve yetkili kurumlarla ortaklaşa oluşturulması	Belirlenen strateji ve hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik projelerin üretilmesi	Projelerin katkısının ölçülebilmesi için bölgeye özgü performans göstergelerinin belirlenmesi

Tablo1: Araştırma projesinin çalışma etaplarını gösteren tablo

Bursa Tarihi Çarşı ve Hanlar Bölgesi'nin yeniden canlandırılması için bir model önerisi

Kent merkezlerinde yer alan tarihi ticaret bölgelerinin fiziksel, ekonomik ve sosyal olarak bütüncül yeniden canlandırılmasının sağlanabilmesi için dünyadaki ve Türkiye'deki başarılı planlama örnekleri incelenerek, her bir bölgenin kendine özgün nitelikleri bağlamında bir yaklaşımın oluşturulması gerekmektedir. Bu şekilde bir yaklaşımın oluşturulması ve bir örnek bölge üzerinden çalışmanın yürütülebilmesi için 2011-2013 yılları arasında Bursa Tarihi Çarşı ve Hanlar Bölgesi Alan Yönetim Planı için bir model önerisi isimli araştırma projesi Doç. Dr. Tülin VURAL ARSLAN yürütücülüğünde hazırlanmıştır. Araştırma projesi, Bursa Büyükşehir Belediyesi ve Uludağ Üniversitesi tarafından ortaklaşa desteklenmiştir.

Araştırma projemizin amacı, Tarihi Çarşı Bölgesi'nde ekonomik, sosyal ve fiziksel yeniden canlandırmayı katılımcı bir anlayışla sağlamayı içeren çok boyutlu bir stratejik plan anlayışı oluşturmak; uygulamayla ilgili eylem planını kurgulamak ve bu kurgulanan eylem planlarına ilişkin başarı gös-

tergelerini belirlemektir. Bu stratejik yaklaşımın belirlenmesinde 4 temel aşama izlenmiştir(Vural Arslan, 2013). Bu aşamaların temel hedeflerini açıklayan tablo aşağıda görülmektedir.

Bu temel hedeflere ulaşmakla ilgili olarak çalışmanın her bir etabında özelleşmiş yöntemler izlenmiştir. İlk etapta, tarihi çarşı bölgesinin kendine özgü niteliklerini tespit edebilmek için doğal,yapılı, ekonomik, sosyal çevre ve yönetsel yapı ile ilgili çok sayıda tespiti içeren analiz alanları belirlenmiştir. Daha sonra, bu analiz alanlarına ilişkin olarak bölgedeki yapı stoğunun niteliğinden, bina yüksekliklerine; faaliyet gösteren sektörlerden, bu sektörlerle ait ticarethane ve çalışan sayılarına kadar birçok alanda elde edilen veriler ortaya koyulmuştur. Bu süreçte bölgenin en önemli 6 Han ve çarşısında esnaf envanteri çalışması yürütülmüştür. Böylelikle tarihsel süreç içindeki değişime yönelik önemli bulgular elde edilmiştir.

Çalışmanın ikinci etabında, Tarihi Çarşı ve Hanlar Bölgesi içindeki 5 Han ve Çarşı esnafı ile birlikte her bir han ve Çarşıda ayrı ayrı toplantılar organize edilmiştir. Bu toplantılarda, her bir bölgenin kendine özgü sorunları,

Resim 5: Araştırma projesinin 2 yıllık çalışma periyodu süresince farklı tarihlerde düzenlenen toplantılardan bazılarının ilişkin resimler

potansiyellerini hesaba alarak GZFT analizi yapılmıştır. Bu analizden elde edilen veriler ışığında çözüm önerileri konusundaki yaklaşımları tespit edilmiştir. Esnafla düzenlenen toplantılara ek olarak çarşı bölgesindeki 2000 müşteriye anket çalışması uygulanmıştır. Bu anket çalışmasında, çarşı kullanıcıları için bu bölgenin çekiciliğinin belirlenmesi ve sorunlarının tespit edilmesi hedeflenmiştir. Bu çalışmaların paralelinde yerel yönetim kuruluşları yetkilileri ve sivil toplu örgütleri yetkilileri ile toplantılar düzenlenmiştir.

Çalışmanın üçüncü etabında, ortak akıl oluşturmaya yönelik olarak düzenlenen toplantılardan elde edilen veriler, araştırma projesi ekibimizde yer alan istatistik uzmanının (Prof. Dr. Erkan Işığışık) katkısıyla özel bir yöntemle derlenerek, bölgenin sürdürülebilir geleceği için temel hedef ve stratejiler belirlenmiştir. Bu süreçte, yerel yöneticiler ile tekrar toplantılar gerçekleştirilerek, bu bölgeye ilişkin yürütülmekte olan ya da öneri aşamasındaki projeler hakkında bilgi alınmıştır. Mevcut (öneri ya da uygulanmakta olan) projeler değerlendirildikten sonra, çalışma kapsamında eylem planları oluşturulmuştur.

Çalışmanın dördüncü etabında ise, bölgede uygulanacak eylem planlarının bölgeye katkısının ölçülebilmesi için geliştirilmesi gereken başarı göstergeleri üzerinde durulmuştur.

Sonuç

Yukarıda tanıtılan araştırma projesinin temel amacı; Bursa örneğinden yola çıkarak Türkiye'de köhneme ile karşı karşıya kalmış bulunan tarihi ticaret bölgelerinin korunup, değerlendirilmesi ve sürdürülebilir gelişmelerinin sağlanabilmesiyle ilgili bir yaklaşımın ortaya konulmasıdır. Bu yaklaşımın hazırlanmasında temel olarak; ülkemizdeki ulusal mevzuat ve dünyanın farklı coğrafyalarında kent merkezlerindeki tarihi ticaret bölgelerinin yeniden canlandırılmasına yönelik olarak uygulanan yeniden canlandırma programlarının yaklaşımlarından yararlanılmıştır.

Bu çalışma sonrasında araştırma ekibimizin bir bölümü ile birlikte Türkiye'deki geleneksel çarşı bölgesine sahip diğer kentlerde de benzer bir çalışma gerçekleştirmeyi hedeflemekteyiz. Tarihi Çarşı Bölgelerinin yeniden canlandırılmasında izlenecek yol haritasında bir dil birliği olması, yöntemin netleştirilmesi, ülkemizde çarşı bölgelerinin iyileştirilmesiyle ilgili olarak yapılacak hataları da en aza indirecektir. Buna ek olarak, dünyanın birçok ülkesinde kent merkezi ticaret bölgeleri için uygulanan planlama politikalarının ve yeniden canlandırma programlarının bir benzerinin ülkemiz için de kurgulanması bu bölgelerin gelecekleri için önemli bir adım olacaktır.

Kaynaklar

1. ASSOCIATION OF TOWN CENTRE MANAGEMENT, *The Effectiveness of Town Centre Management*, Association of Town Centre Management, Londra, (1994).
2. BALSAS, C.. *City Centre Revitalization in Portugal: A Study of Lisbon and Porto*. *Journal of Urban Design*, 12(2), 231-259(2007)
3. DoE (1997) *Town Centre Partnerships* Londra(1994)
4. KEMP, R.L. *Main street renewal*, McFarland & Company Publishers, Jefferson, NC (2000)
5. MEDWAY, D. Warnaby, G. Bennison, D. Alexander, A. *Reasons for retailers' involvement in town centre management*, *International Journal of Retail & Distribution Management* 8368 – 378 (2000).
6. OFFICE OF THE DEPUTY PRIME MINISTER *Consultation on Draft Planning Policy Statement 6: Planning for Town Centres*,(2003) (http://odpm.gov.uk/stellnet/groups/odpm_planning/documents/page/odpm_plan026232).
7. PAGE, S. and Hardyman, R. *Place marketing and town centre management: A new tool for urban revitalization*, *Cities*, 13(3), 153–164 (1996).
8. REEVE, A (2004) *Town centre management: developing a research agenda in an emerging field*. *Urban Design International* 9(3), 133–150 (2004).
9. RIBEIRO, F.L. *Urban Regeneration Economics: The Case of Lisbon's Old Downtown*, *International Journal of Strategic Property Management* 12 (3)203-213, (2008).
10. SCOTLAND, *Town Centre and Retailing Methodologies Working Paper 1 Literature Review*(2007) (<http://www.scotland.gov.uk/Publications/2007/12/20105342/0>)
11. SCOTTISH EXECUTIVE DEVELOPMENT DEPARTMENT, *Scottish Planning Policy 8 TownCentres and Retailing* (2006).
12. SILVERMAN, R. M. Taylor, H.L. Crawford, C. *The role of citizen participation and action research principles in Main Street revitalization*, *Action Research*, 1, 69-93(2008).
13. T.C. BAYINDIRLIK BAKANLIĞI, *KENTGES-Kentsel Gelişim Stratejileri Raporu*, Ankara(2013).
14. T.C. BAYINDIRLIK BAKANLIĞI, *Kentleşme Şurası-2009, Kentsel miras, mekân kalitesi ve kentsel tasarım komisyonu raporu*, Ankara(2009).
15. VURAL ARSLAN, T., IŞIĞIŞIK, E., CAHANTİMUR, A, DURAK S. BOZTAS, F. YENEN, Z. (2013) *Bursa Tarihi Çarşı ve Hanlar Bölgesi Alan Yönetim Planı için bir Model Önerisi*, *Araştırma Projesi*, Uludağ Üniversitesi, Bursa.

Doç. Dr. Arzu ÇAHANTİMUR

Uludağ Üniversitesi Mimarlık Fakültesi
Mimarlık Bölümü Öğretim Görevlisi

Burcu HEMİTLİ ERKAN

Uludağ Üniversitesi Mimarlık Fakültesi
(Yüksek Lisans Öğrencisi)

Sağlıklı ve kaliteli tarihi kentsel mekânlar için kentsel tasarımın önemi: Bursa örneği

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülke nüfuslarının yaklaşık üçte ikisi gibi bir çoğunluğunun yaşamakta olduğu kentsel alanlar ne yazık ki topluma sağlıksız çevreler sunmaktadır. Çoğunlukla yoğun trafik, kirlilik, gürültü, şiddet ve sosyal izolasyon ile karakterize olan kentler sağlıklı ve kaliteli kamusal mekânlar içermemektedirler. Ancak son yıllarda yerel yönetim yetkilileri kent halkının yaşam kalitesini yükselterek, sağlıklı çevreler sunarak sürdürülebilir gelişme sürecini başlatabileceklerinin farkına varmış bulunmaktadır. Özellikle Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Kentler Birliği üyesi kentlerin yöneticileri kent planlama ve kentsel tasarım aktivitelerinin temelinde “sağlık” ve “sağlıklı kent” kavramlarının bulunması gerektiğini kabul ederek eylemlerini bu doğrultuda devam ettirmektedirler. (Statement of the WHO Healthy Cities Network, 2005)

Sağlıklı kent göstergeleri arasında önemli bir yeri olan kentlerin kaliteli, çekici kentsel açık alanlara sahip olmaları ve her kentlinin kaliteli kentsel aktivitelere erişebilme imkânının olması bu bildiride ele alınan konunun temelini oluşturmaktadır. Son yıllarda konuyla ilgili farkındalığın artması ile özellikle tarihi kentlerdeki yaşam kalitesi üzerinde yoğunlaşan çalışmalar ve yeni yaklaşımların irdeleneceği çalışmada konu, temel hedefi sağlıklı kentsel mekân ihtiyacını karşılamak olan “kentsel tasarım” disiplini ölçeğinde ele alınacaktır. Özellikle tarihi çevreleri olumsuz etkileyen sağlıksız yapılaşma, barınma, altyapı sorunlarının kentsel tasarım ölçeğinde ele alınması yerine koruma çalışmalarının tek yapı ve özellikle anıtsal yapılar ölçeğinde kalmış olması yapılan çalışmaların kentlinin sağlıklı kentsel

mekân ihtiyacını karşılamadaki yetersizliğine neden olmuştur.

Diğer yandan, sürekli değişim ve gelişim halinde olan toplum ilişkileri, kentsel dokunun da yeniden tanımlanmasına, üretilmesine neden olur. Tarihi kentsel dokuyu oluşturan kullanımlar bulundukları dönemin sosyal, ekonomik gereksinimlerini karşılamak üzere geliştirilmişlerdir. Değişen yaşam biçimleri, yönetim yapısı, artan kapital gücü, nüfus artışı ve göçler farklı istemler doğururken farklı yaşam mekânlarının oluşmasına neden olmuştur. Bu değişim ve gelişim sürecinde, tarihi kentsel çevrelerin de günümüz çağdaş yaşam gereksinimlerini karşılaması ve çöküntü alanları haline dönüşmemesi için çevre ve yaşam kalitelerinin artırılması gerekmektedir. Bu amaçla geçmişle gelecek arasında köprü kuran, tarihi kentlerin özgün kimliklerini koruyan, koruma – geliştirme dengesini gözetken çözüm önerileri üretilmesi zorunluluk haline gelmiştir. Bu öneriler de konu kentsel tasarım ölçeğinde ele alındığı takdirde başarıya ulaşabilir. Tarihi ve kültürel mirasa sahip kentsel çevrelerin canlandırılmasında, kent bütünüyle ilişkisini koparmadan sürdürülebilirliğini sağlayacak ölçütlerin araştırılmasında kentsel tasarım eylemini çevre sistemlerinin bütünü içinde değerlendirmek gerekmektedir. Böylelikle tarihi kentsel çevrelerin daha kaliteli daha sağlıklı yaşanabilen ve gelecek kuşakların da gereksinimlerini karşılayabilmelerine olanak tanıyan alanlar olmaları sağlanabilir.

Bu bağlamda çalışma kapsamında tarihi ve kültürel mirasa sahip kentsel alanların bulundukları kentin sürdürülebilir gelişme dinamikleri içindeki yerlerini

sağlıklı ve kaliteli yaşam alanları sunarak alabilmelerinin yolları irdelenecektir. Konuyla ilgili teorik ve uygulamalı çalışmaların incelendiği literatür analizini içeren ilk bölümden sonra değerlendirilmelerin yapılacağı örnek alanın tanıtımını ve seçilme nedenlerini içeren ikinci bölüm gelmektedir. Değerli bir tarihi ve kültürel mirasa sahip Bursa ilinin tarihi kent merkezini oluşturan konut alanı “Hisar Bölgesi” ile ticaret alanı “Tarihi Çarşı ve Hanlar Bölgesi” arasında kalan kamusal açık alanlar çalışmanın alan çalışmasının gerçekleştirilmesi için belirlenmiştir. Üçüncü bölümde bu kentsel mekânlar kentsel tasarım disiplini bakış açısında incelenerek; taşıdıkları önemli özellikler tespit edilerek, alanların potansiyelleri ve sorunları belirlenmiştir. Bildiri bölgenin sağlıklı ve kaliteli kentsel alanlar sunabilmesi amaçlı uygulama süreci üzerine görüş ve öneriler ile sonuçlanmaktadır.

1. Kentsel tasarım kavramı ve sağlıklı kentler için önemi

Bir kenti bir başkasından ayırt eden şey çevresi ve tarihidir. Tarihi çevre insanların zamanla oluşturduğu fiziki bir üründür ve yapıldıkları zamanın bir kimliğini geleceğin kentlerine aktararak kentlerin kültürel kimliklerinin temellerini oluştururlar. 21.yy da insanlar kentlere göç etmeye, şehirler büyümeye başlamıştır. Kentler büyüdükçe sağlıksız yapılaşma, barınma ve altyapı sorunları özellikle tarihi çevreleri olumsuz etkilemiş tarihi miras alanlarında koruma çalışmaları tek yapı ve anıtsal yapılar ölçeğinde kalmıştır. Nüfus artışı ve göç sağlıksız ve kalitesiz yapılaşmış çevre ve mekânların hızla artmasına sebep olmuştur. Günümüz kentlerinin en önemli sorunlarından birisi kentlerin yaşamında ve sürekliliğinde önemli bir rolü olan tarihi çevrelerin içinde veya yakın çevresinde oluşan sağlıksız yapılaşmalar sonucunda bu çevrelerin bütünlüğünün, belirginliğinin ve taşıdıkları değerlerin azalmasıdır. ¹

Türkiye’de tarihi kent merkezlerinde yapılan ilk çalışmalarda sadece anıtsal mimari eserler özelinde daha ileriki çalışmalarda ise sadece belirli odak noktalarında uygulanmaya çalışılan projelerin “tek yapı ölçeğinde” değerlendirilmeleri

tarihi kentsel mekânlar için tehdit oluşturmaktadır. Kentsel mekânların çevresiyle ilişkisi bağlamında değil açık alan tasarımı bağlamında ele alınması kent bütünüyle ilişkisinin koparılmasına ve sağlıksız kentsel mekânların artmasına sebep olabilmektedir.

Tarihi kentsel mekânların sağlığı ve kalitesi gerçekleştirilmesi gereken temel amaç olmalıdır. Özellikle Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Kentler Birliği üyesi kentlerin yöneticileri kent planlama ve kentsel tasarım aktivitelerinin temelinde “sağlık” ve “sağlıklı kent” kavramlarının bulunması gerektiğini kabul ederek eylemlerini bu doğrultuda devam ettirmektedirler. Birlik üyeleri koruyan ve destekleyen çevreler yaratmak temel amacıyla; sağlıklı yaşamayı, huzurlu ve güvenli bir şekilde dinlenmeyi, sosyal etkileşimi, erişilebilirlik ve hareketliliği mümkün kılan ve destekleyen fiziksel ve yapısal çevreler sunmayı görev edinmiştir. ² Sağlıklı Kentler Birliği çalışmalarının 5. Fazını oluşturan 2009-2013 yılları arasındaki çalışmalar, sağlıklı kent bileşenlerinin kentsel tasarım süreci ve projelerine entegre edilmesi ve uygulamalarda başarıya ulaşabilmek için gerekli kapasite arttırma çalışmalarına özel önem verilmesi açısından dikkat çekicidir. ³

Konu tarihi kent merkezlerindeki kentsel mekânların sağlıklı ve kaliteli bir çevre oluşturması amaçlı çalışmalar bağlamında ele alındığında farklı yöntemlere ihtiyaç duyulmaktadır. Tarihi ve kültürel miras alanlarının özgün değerlerinin bozulmadan gelecek kuşaklara aktarılması, kent bütünüyle ilişkisini koparmadan sürdürülebilirliğinin sağlanması için üst ölçeklerde alınacak ana karar ve stratejilerin her aşamada etkin olarak kullanılması sağlanmalıdır. Ele alınan tüm çalışma alanlarında sürdürülebilir kentsel gelişme kriterleri, bu alanların kent bütünü ile ilişkileri bağlamında değerlendirilmeli ve sağlama yönünde çalışmalar gerçekleştirilmelidir. ⁴

Sürdürülebilir ve sağlıklı kentler yaratma sürecinde ön plana çıkan Kentsel Tasarım kavramı; yapılanmış çevrede, kentsel mekânların yetersizliği ve yenilenme gereksinimi yanı sıra mimarlık ve şehircilik disiplinlerinin tarihsel mirasın

korunması ve zenginleştirilmesi çalışmalarında yetersiz kalması sonucu ortaya çıkmıştır. Toplumun kentsel mekân ihtiyacını karşılayabilmek için kentsel tasarım disiplini önem arz etmektedir. ⁵

Kentsel tasarım’daki kentsel kelimesi ‘kentle ilgili’ (TDK) olarak tanımlanmaktadır.[Tasarım kelimesi ise “ Bir sanat eserinin, yapının veya teknik ürünün ilk taslağı, tasar çizim, dizayn”], [Bir araştırma sürecinin çeşitli dönemlerinde izlenecek yol ve işlemleri tasarlayan çerçeve, tasar çizim, dizayn (TDK) olarak tanımlanmaktadır]. Kentsel tasarımdaki kentsel sözcüğünün kentsel mekân ve kentli arasındaki ilişki sonucunda ortaya çıkan ürün, tasarımın ise bir süreç olduğu düşünülebilir.

Kentsel tasarımın kapsamını belirleyebilmek için, temelini oluşturan özelliklerinin ne olduğu, ne olması gerektiği, neyin/nerenin kentsel tasarımın çalışma alanı olduğunu (ölçeği) ve bu süreçte kimlerin katılması gerektiği anlaşılmalıdır. Tarihi kentsel çevrenin sağlığı ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için önemli olan kentsel mekânlar tasarlanırken tüm toplumun ve tüm disiplinlerin katılımcı olduğu bir süreç yürütülmelidir. Kentsel alanlar binaların dışında kalan boşluklardır. Herkese açıktırlar ve ölçek kavramı çok geniştir. Mimari binaların ölçeği ve sahibi bellidir. Tek bir kişi ve bina düşünülerek çevresi ve kentteki önemi düşünülmeden gelişen koruma çalışmaları tarihi değere sahip kentsel alanlarda yetersiz kalmaktadır ⁶. Sağlıklı kent olabilme kriterleri arasında dikkat çeken kentsel hizmetlerin ve kamusal alanların tüm kentlilere hizmet edebilmesi maddesi ile de örtüşmeyen bu tutum disiplinler arası bir disiplin olan kentsel tasarımın önemini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Yüksek Planlama Kurulu’nun 25.10.2010 tarih ve 2010/34 sayılı kararı ile kabul edilen, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan KENTGES Bütünleşik Kentsel Gelişme Stratejisi ve Eylem Planı’ndaki Şurada kentsel tasarımın ülke planlama hiyerarşisi içinde bir yerinin olduğu saptanmıştır. Bu nedenle mekân kalitesinin yükseltilmesinde, planlama ile mimarlığı bütünleştiren “Kentsel Tasarım”ın ülke planlama sisteminde yerini alması gerekmektedir. ⁷

Bursa Büyükşehir Belediyesi 2010-2014 Stratejik Planı kapsamındaki Stratejik Amaç 3.1, 11.1 ve 11.2 maddelerinde de sağlıklı ve kaliteli tarihi kentsel mekânlarda kentsel tasarımın ne kadar önemli ve yol gösterici olması gerektiği açıklanmıştır:

Odak Alan 3: Tarihi ve Kültürel Mirasın Korunması

Stratejik Amaç 3.1: Bir tarih kenti olan Bursa'nın tarihsel kimliğinin algılanabilirliğini arttırmak, kentin sahip olduğu tarihi ve kültürel mirası çağdaş yaşamla buluşturularak gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak (sf.51).

Odak Alan 11: İmar ve Planlama

Stratejik Amaç 11.1: Sürdürülebilir çevre koşullarına uygun, tarihi ve doğal çevreye uyumlu, planlı, sağlıklı ve güvenli bir kent oluşturmak.

Stratejik Amaç 11.2: Çöküntü ya da çarpık yapılaşmış alanların, Nazım Plan Eylem planlarıyla uyumlu rehabilitasyonunun sağlanması, sürdürülebilir çevre, ekolojik yerleşmeler, ihtisas kentleri, koridor rehabilitasyonları ve özellikli kentsel mekânların sosyo-ekonomik yapılarının da dikkate alınarak yapılandırılması, metropoliten alan prestij omurgalarının tesisi, güvenli ve sürdürülebilir yaşanılır mekânlar oluşturulması (sf.62).

2011 yılında Avustralya Kentleri için hazırlanan Kentsel Tasarım Protokolü kaliteli bir kentsel tasarımın gelişen ve büyüyen kentleri için önemini vurgulamaktadır. Protokol tasarımcılara rehber teşkil edebilecek kentsel tasarımın temelleri ve prensiplerini oluşturmuştur. Bu protokole göre; kaliteli bir kentsel tasarım kentli için üretken, sürdürülebilir ve yaşanabilir mekânlar ise yöneticilik ve tasarımda mükemmelliğin birleşmesiyle olabilir. ⁸

Kentsel tasarım sağlıklı ve kaliteli bir kentsel mekânın sağlanması ve sürdürülebilmesi için ortaya çıkmış bir disiplindir ve kentlinin yaşam hakkıdır. Kentsel tasarım kavramının ortaya çıkmasından günümüze kadar yapılan tartışmalar kentsel tasarım ve kaliteli bir kentsel mekânın ilkelerinin nasıl oluşturulması ve geliştirilmesi gerektiğine iliskindir.

2. Çalışma Alanı Tanıtımı; Bursa - Hisar Bölgesi

Bursa İli Osmangazi İlçesi sınırları içerisindeki Hisar Bölgesi Bursa'nın ilk kurulduğu ve yerleşim alanlarının geliştiği bölgede olduğu için tarihi ve kültürel miras niteliğindeki birçok anıtsal ve sivil mimarlık eserine sahiptir. Hisar Bölgesi; Bitinyalılar döneminde yapılmaya başlanan surlarla çevriliydi ve Osmanlılar Bursa'yı fethedene kadar kent, Hisar içerisinden ibaret bir kale şehir olarak varlığını sürdürmüştür. Osmanlı Devleti zamanında 1402 yılına kadar devletin başkentliğini yaparak bir yönetim merkezi haline gelmiştir. ⁹ Hisar Bölgesi kurulduğu dönemden günümüze kadar geçen süre içerisinde kentin önemli şahıslarının, idarecilerinin ikamet ettiği bir yerleşme alanı olma özelliğini kaybetmemiştir. Günümüzde ise Bursa için önemli ancak tamamı gereken verimlilikte kullanılamayan bir konut stoğu içermektedir. ¹⁰

Şekil 1: Suphi Bey Haritası'nda Hisar Bölgesi

Şekil 2: Hisar Bölgesi'nin kent içindeki yerini ifade (BBB arşivi) eden tarihi bir kartpostal

Sahip olduğu tarihi ve kültürel miras sebebiyle Hisar ve tarihi çarşı ve Hanlar Bölgesi arasında kalan bölge çalışma alanı olarak belirlenmiştir.

Şekil 3: Çalışma Alanı Sınırları

Bursa tarihi kent merkezi için büyük önem taşıyan bu iki bölge arasındaki kentsel alanlar kentsel tasarım disiplininin bakış açısında incelenerek; mevcut tarihi ve kültürel mirasa sahip kentsel mekânların taşıdığı önemli özellikler tespit edilmiş, bu alanların taşıdığı potansiyeller ve sorunlar belirlenmiştir. Bu çalışma kapsamında büyük bir değere sahip olan kentsel mekânlar kentsel tasarım kavramı açısından değerlendirilerek yeni katılımlara, kentsel anlam ve gelişmelere açık kentlinin yaşamına katkıda bulunan kentsel kültür mirasının sürekliliğini sağlayacak sağlıklı ve kaliteli mekânların oluşmasına katkı sağlaması hedeflenmiştir.

Kentsel tasarımın kapsamını belirleyebilmek için öncelikle söz konusu tarihi çevredeki çalışma alanında kentsel tasarım disiplini açısından ele alınabilecek olan alanın sınırları netleştirilmiştir. Bu alanı oluşturan fiziksel, mekânsal ve sosyo-kültürel özellikler belirlenmiş ve bu özelliklerin nasıl olması gerektiği ortaya koyulmuştur. Diğer yandan, alanın kaliteli ve sağlıklı bir kentsel yaşam alanı olarak nitelendirilebilmesi çalışmaları sürecine kimlerin katılması gerektiği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bildiride önerilen kentsel tasarım projesinde alanın üst ölçeklerde alınacak ana karar ve stratejilerinin her ölçekte etkin olarak kullanılması sağlanmalıdır. Amaç proje alanının taşıdığı önem ve değer korunarak geliştirilmesi ile birlikte bu alanın, Bursa ve Hisar'da yaşayan her kentlinin sağlıklı ve kaliteli kentsel ak-

tivitelere erişebildikleri mekânlar içermesini sağlamaktır.

3. Hisar Bölgesi Kentsel Tasarım Proje Önerisi

Bu bildiri kapsamında, tarihi alanlarda gerçekleştirilecek kentsel tasarım projelerine ışık tutacak bir yol haritası oluşturmaya yönelik geliştirilen yöntem temel özellikleri ile aktarılmaktadır. Bursa İli, Osmangazi Merkez İlçesi, Hisar Bölgesi'nde belirlenen çalışma alanı örneğinde ele alınan yöntem üç aşamalıdır. İlk aşamada kentsel tasarım projesi hazırlanacak alanın genel ölçekten özel ölçeğe kadar etkilendiği alanlar ve çalışma disiplinleri Şekil 4'te geliştirilen tabloda görülmektedir. Kentsel ölçekte belirlenen noktalarda kentsel mekânlar yaratmak kolaydır ancak parçalardan oluşan bütünün tüm kent için kullanılabilir ve modern koşullara uygun olabilmesi kentsel tasarım ile gerçekleştirilebilir. Ölçek olarak en küçük ölçekte kentsel mekân tasarlanırken dahi kentin tümünün nasıl etkileyeceği, tam tersi olarak da büyük ölçekte kentsel mekânlar tasarlanırken de en küçük ölçekte etkileyeceği mekânlar ve insanlar göz ardı edilmemelidir. ¹¹

Önerilen yöntemin ikinci aşaması, bu kentsel mekânların kentsel tasarım disiplini bakış açısında incelenmesini kapsamaktadır. Bu kapsamda yapılacak mekânsal ve sosyal içerikli analiz çalışmalarıyla alanların sahip oldukları önemli özellikler tespit edilerek, alanların potansiyelleri ve sorunları belirlenmektedir.

Üçüncü aşamada ise kaliteli ve sağlıklı kamusal alanlar üretmeye yönelik kentsel tasarım özellikleri bağlamında değerlendirmeler yapılmaktadır. Değerlendirmeler sonucunda elde edilen veriler ışığında çalışma alanlarının kentsel tasarım projeleri geliştirilmesine yönelik öneriler geliştirilmektedir.

Seçilen çalışma alanında yapılmış olan mevcut durum analizleri sonucunda alanın sağlıklı ve kaliteli ortak yaşam mekânları sunabilmesi için sahip olması gereken özellikler bağlamındaki durumu tespit edilmiştir. Yapılmış olan gözlem, katılımlı gözlem, fiziksel çevre analizi, arşiv analizi çalışmaları sonucunda elde edilen veriler

üretken, sürdürülebilir, yaşanabilir özellikler bağlamında aşağıdaki gibi yorumlanabilir;

Çalışma alanının çevresindeki nitelsiz ve bakımsız yapılar, yetersiz açık/kapalı kamusal alanlar, burada yaşayanlar, çalışanlar, turistler ve transit geçiş yapanların ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte değildir. Bölge güvensiz alanlardan dolayı etkin olarak kullanılmakta bu güvensizlik tarihi ve kültürel mirasa sahip öğeler için de bir tehdit oluşturmaktadır. Alanın güvenliği sağlanmalı, çevrenin tarihi ve kültürel özelliklerine yönelik faaliyetler düzenlenmelidir. Böylelikle çalışma alanında ikamet eden insanlar ve kentli için fırsatlar yaratıcı, yerel ekonomi, çevre ve toplumsal değerleri geliştirici kentsel mekânlar ortaya çıkar.

Çalışma alanındaki kentsel mekânların fiziksel ve sosyal bir bağlamı bulunmamaktadır. Trafik sıkışık, kaldırımlar yetersiz ve bakımsız, otopark sorunları ciddi boyutlardadır. Algısal ve işlevsel olarak anlaşılır bir ulaşım sistemi ile desteklenmeyen çevrede kullanıcılar çoğu zaman nerede olduğunu ve nereye gittiğini algılayamamaktadırlar. Alanın geçmişi ve toplumsal, kültürel birikimi ile bir bağı ne yazık ki kalmamıştır. Alanın tarihi miras belleği canlı tutulmalı, gelecek kuşaklara aktarımını sağlayacak kentsel mekânlar oluşturulmalıdır. Doğal ve tarihi çevre ile ilişkili ve herkes tarafından rahatça kullanılabilen bir erişilebilirlik planı yapılmalıdır.

Çalışma alanı kentsel mekânda çeşitlilik bağlamında yeterli sosyal/kamusal alanlara sahip değildir. Farklı insanların ihtiyaçlarını karşılayan çeşitlilik sağlanmalıdır. Bu kentsel mekânlar çeşitliliklerine rağmen uyumlu farklı deneyimlerin yaşandığı güzergâhlar oluşturmaktadır. Çalışma alanı kentliler ve turistler tarafından yeteri kadar bilinmemekte, etkin olarak kullanılmamaktadır. Alanın sahip olduğu tarihi ve kültürel miras gereken ilgiyi görememektedir. Bu durum tarihi ve kültürel mirasa sahip alanları yok olma tehdidi ile karşı karşıya bırakmaktadır. Alanın tarihsel kimliğinin algılanabilirliğini arttıran ve kentlinin gündelik ihtiyaçlarını karşılayan kentsel mekânların devamlılığı sağlanarak gelecek kuşaklara aktarılması yönünde

çalışmalar yapılmalıdır.

Çalışma alanındaki kentsel mekânlar yerel halk, esnaf ve turistler için yaşanılabilirlik özelliklerine yeteri kadar sahip değildir. Konforlu, kentlinin kendini özgür ve bir parçası olarak hissettiği, yürüyüp rahatlayabildiği açık/kapalı kamusal mekânlar yok denecek kadar azdır. Bu niteliklere sahip olmasalar da bulunan açık mekânlar insanlar tarafından tercih edilmeyen alanlardır. Bu alanlar ulaşılabilirlik, güvenilirlik, canlılık ve sağlık öğelerine sahip olmadıkları için kentli tarafından yaşanılabilir mekânlar olarak düşünülmemektedir. Yapılmış olan bu tespitler Şekil 5'te özetlenmiştir.

Yapılmış olan arşiv analizi, gözlem, katılımlı gözlem ve fiziksel tespit çalışmalarından elde edilen sonuçlar "Bursa Osmangazi İlçesi/Hisar Bölgesi Yönetim Planı" bilimsel araştırma projesi kapsamında, alan ile ilgili tüm aktörlerin katılımı ile gerçekleştirilmiş olan Strateji Arama Toplantısı sonuçları ile de desteklenmektedir. ¹²

Sonuç

Yapılan tespit çalışmaları sonucunda, tarihi ticaret alanı Hanlar Bölgesi ve tarihi konut alanı Hisar Bölgesi arasında kalan çalışma alanının sahip olduğu tarihi ve kültürel mirasın kentli ve turistlerce yeteri kadar bilinmediği, gereken ilgiyi görmediği ortaya çıkmıştır. Alanın tarihi miras belleğini canlı tutacak üretken ve sürdürülebilir niteliklere sahip kentsel mekânlar geliştirilir ve alandaki problemlerin ortadan kalkması sağlınırsa tüm kullanıcıların Hisar Bölgesi'nde vakit geçirmek istediği görülmüştür. Çalışma alanındaki kentsel mekânlar tüm kullanıcılar için çevre ve toplumsal değerleri geliştirici, kentlinin toplumsal ve kültürel birikimi ile bağlı bulunan, tüm kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılayacak çeşitlilikte ve kentsel mekânların devamlılığını sağlayarak gelecek kuşaklara aktarılabilir olmalıdır. Bu özelliklere sahip kentsel mekânların sağlıklı olması, canlılığının artırılması, güvenliğinin ve ulaşılabilirliğinin sağlanması ile tarihi kent merkezinin kentli, esnaf ve turistler için yaşanılabilir olmasının önemli olduğu görülmüştür. Tarihi kültürel mirasa sahip alanın ka-

liteli ve sağlıklı olabilmesi ve kullanım düzeyinin artırılabilmesi için üretken ve sürdürülebilir niteliklere sahip yaşanılabilir kentsel mekânların geliştirilmesinin gerektiği görülmektedir (Şekil 5). Çalışma alanı özelinde yapılan değerlendirmeler sonucunda tarihi kent merkezlerindeki kentsel mekânların sağlıklı ve kaliteli bir çevre oluşturma amaçlı çalışmalar kapsamında ele alındığında farklı yön-temlere ihtiyaç duyulduğu görülmüştür. Günümüzde kentlerin içinde bulunduğu hızlı değişim ve gelişim sürecinde, tarihi kentsel dokuların da günümüz gereksinimlerini karşılaması ve çöküntü alanları haline dönüşmemesi için çevre ve yaşam kalitelerinin artırılması gerekmektedir. Bu amaçla geçmişle gelecek arasında bir köprü kurarak, kimlik olgusunu koruyan, koruma – geliştirme – yenileme amaçlı çözüm önerileri üretilmesi zorunludur. Sağlıksız kentsel mekânlar kentsel tasarım ile sağlıklı ve kaliteli mekânlara dönü-

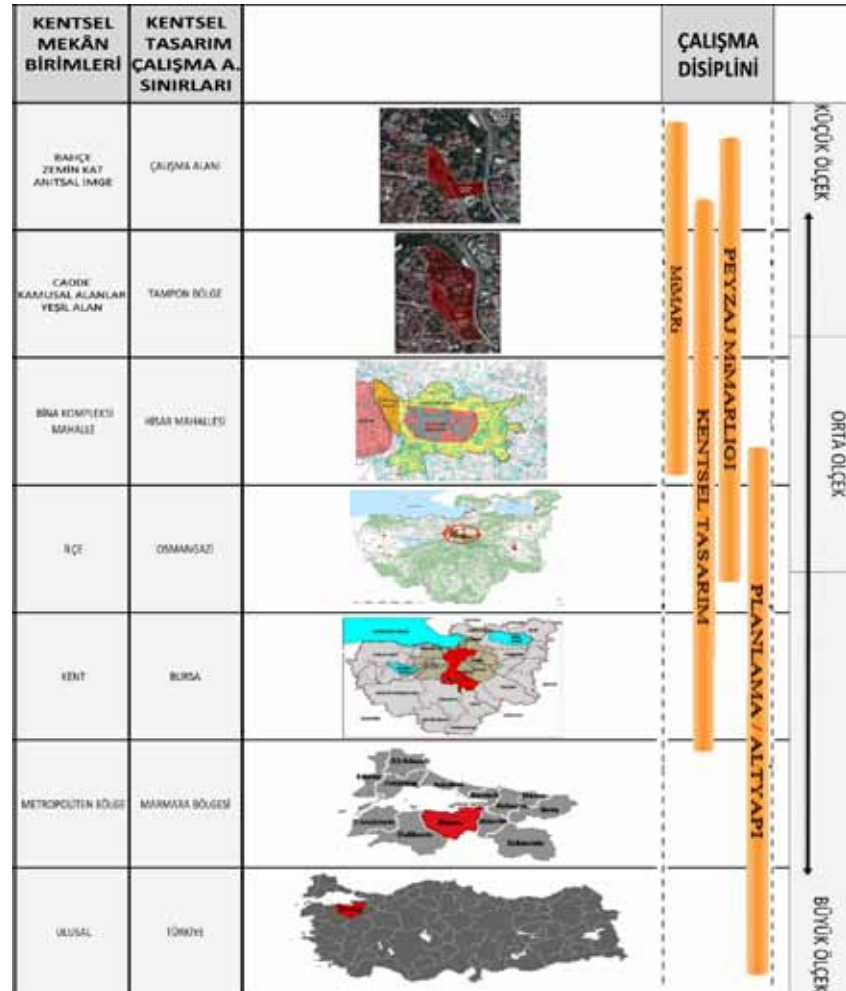
	GELİŞTİRİCİ	BAĞLAMSAI	ÇEŞİTLİLİK	DEVAMLILIK
KENTSEL MEKAN : ÜRETKEN + SÜRDÜRÜLEBİLİR	KENTLİ : Açık/kapalı kamusal alanlar kentlilerin ihtiyaçlarına cevap verici nitelikte değil. Kilitlerin geliştirilmesi için kamusal mekânlar ele alınmalıdır.	KENTLİ : Alanın geçmişi ve toplumsal kökenleri ile ilgili çok azdır. Alanın tarihi mirası bellegi, kenti kutucakı kentsel mekânlar ele alınmalıdır.	KENTLİ : Tarihi kentsel/kamusal alanlar yoktur. Farklı işlevlere sahip sosyal/kamusal alanlar ele alınmalıdır.	KENTLİ : Tarihi mirası koruma bellegi eksik, kentlilerin koruma bellegi ve niteliği geliştirilmelidir. Kentlilerin gündelik ihtiyaçlarına cevap veren kentsel mekânların ele alınmalıdır.
	ESNAF : Gönüllü alanlardan dolayı iş potansiyelleri geliştirilmelidir. Kamusal alanlar sağlamlık ve sosyal ekonomiyi geliştirilmelidir.	ESNAF : Uzman mesleklerinin yetenekleri ve alanın kültürel mirasını yerelce korumaması verilebilir. İş potansiyelleri geliştirilmelidir.	ESNAF : Turistik faaliyetlerde çeşitlik sağlanmayla iş potansiyeli artırılabilir.	ESNAF : Alanın tarihi ve kültürel mirasının kenti ve turiste hizmet vermesi için alanın sosyal ve kültürel mirasının geliştirilmesi sağlanmalıdır.
	TURİST : Açık/kapalı kamusal alanlar kentlilerin ihtiyaçlarına cevap verici nitelikte değil. Kentlilerin seyahatleri yeterli.	TURİST : Kilitlerin yetenekleri ve alanın kültürel mirasını yerelce korumaması verilebilir. İş potansiyelleri geliştirilmelidir.	TURİST : Alanın tarihi mirası koruma bellegi eksik, kentlilerin koruma bellegi ve niteliği geliştirilmelidir. Kentlilerin gündelik ihtiyaçlarına cevap veren kentsel mekânların ele alınmalıdır.	TURİST : Alanın tarihi mirası koruma bellegi eksik, kentlilerin koruma bellegi ve niteliği geliştirilmelidir. Kentlilerin gündelik ihtiyaçlarına cevap veren kentsel mekânların ele alınmalıdır.

Şekil 5: Çalışma Alanının Kullanıcısının Çevre Algısı Değerlendirmesi

bilir ve aynı zamanda korunabilir. Kentin içinde yapılan en ufak bir müdahale, insanın kentsel mekânla olan ilişkilerini ve birçok değeri etkiler. Kentsel tasarım; üretken, sürdürülebilir ve yaşanılabilir bir yaklaşımla, sağlıklı ve kaliteli kentsel mekânlarla sahip kentsel çevre ve tarihi miras değerlerini koruyan, kentli içinde en sağlıklı yaşam koşullarını karşılayabilen mekânlara yön verecektir.

Kaynaklar

1. Velioğlu, A., *Tarihi Çevre İçinde Mimari Tasarım ve Süreci Üzerine Bir Araştırma*, K.T.Ü, 1992
2. World Health Organization, *The World Health Report, 2005, Switzerland*
3. World Health Organization, *Phase V (2009–2013) of the WHO European Healthy Cities Network: goals and requirements*, 2009, Denmark
4. Çahantimur, A.I., Yıldız, H.T., *Sürdürülebilir Kentsel Gelişmeye Sosyo-kültürel Bir Yaklaşım: Bursa Örneği*, "İTÜ Dergisi, Cilt 7/2, 3-13 sf., 2008
5. Rodwell, D., *Conversation and sustainability in historic cities*, Blackwell Publishing, 2007
6. Tekeli, İ., *Tasarım, Mimarlık ve Mimarlar*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2011
7. T.C. Bayındırlık Bakanlığı, *KENTGES- Kentsel Gelişim Stratejiler Raporu*, 2009, Ankara
8. <http://www.urbandesign.gov.au>
9. Maydaer, S., *Osmanlı Klasik Döneminde Bursa'da Bir Semt Hisar*, Emin Yayınları, 2009
10. Çahantimur, A.I., *Bursa Hisar Bölgesinin Kentsel Gelişiminin Değerlendirilmesi*, Bursa'nın Kentsel ve Mimari Gelişimi Sempozyumu, 2007, Bursa
11. Doxiadis, C. A., *Ekistics: An Introduction to the Science of Human Settlements*, Oxford University Press, 1968
12. Çahantimur, A.I., *"Bursa Osmangazi İlçesi/Hisar Bölgesi Yönetim Planı" basılmamış bilimsel araştırma projesi raporu*, U.Ü. ve BBB protokolü kapsamında Doç. Dr. Arzu Ispalar Çahantimur yürütücülüğünde hazırlanmıştır, 2013

Şekil 4: Kentsel Tasarım proje alanı ölçeği ve kapsamı

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Üyeleri

	Abana Belediyesi / Kastamonu
Tel: 0366 564 11 65 Web: www.abana-bld.gov.tr	
	Adalar Belediyesi / İstanbul
Tel: 0216 382 78 50 Web: www.adalar.bel.tr	
	Akçay Belediyesi / Balıkesir
Tel: 0266 385 13 00 Web: www.akcay.bel.tr	
	Altınova Belediyesi / Yalova
Tel: 0226 461 29 40 Web: www.altinova.bel.tr	
	Amasra Belediyesi / Bartın
Tel: 0378 315 10 81 Web: www.amasra.bel.tr	
	Antakya Belediyesi / Hatay
Tel: 0326 214 91 95 Web: www.antakya.bel.tr	
	Antalya Büyükşehir Belediyesi
Tel: 0242 249 50 00 Web: www.antalya.bel.tr	
	Avanos Belediyesi / Nevşehir
Tel: 0384 511 40 64 Web: www.avanos.bel.tr	
	Aydın Belediyesi
Tel: 0256 226 63 52 Web: www.aydin-bld.gov.tr	
	Balçova Belediyesi / İzmir
Tel: 0232 455 20 00 Web: www.balcova.bel.tr	
	Bandırma Belediyesi / Balıkesir
Tel: 0266 711 11 11 Web: www.bandirma-bld.gov.tr	
	Buharkent Belediyesi / Aydın
Tel: 0256 391 30 05 Web: www.buharkent.bel.tr	
	Burdur Belediyesi
Tel: 0248 233 53 90 Web: www.burdur-bld.gov.tr	
	Bursa Büyükşehir Belediyesi
Tel: 0224 234 00 87 Web: www.bursa.bel.tr	
	Çankaya Belediyesi / Ankara
Tel: 0312 488 88 00 Web: www.cankaya.bel.tr	
	Denizli Belediyesi
Tel: 0258 265 21 37 Web: www.denizli.bel.tr	
	Derince Belediyesi / Kocaeli
Tel: 0262 239 40 15 Web: www.derince.bel.tr	

	Didim Belediyesi / Aydın
Tel: 0256 811 26 60 Web: www.didim.bel.tr	
	Gebze Belediyesi / Kocaeli
Tel: 0262 642 04 30 Web: www.gebze.bel.tr	
	Gölcük Belediyesi / Kocaeli
Tel: 0262 412 10 12 Web: www.golcuk.bel.tr	
	Isparta Belediyesi
Tel: 0246 211 61 61 Web: www.isparta.bel.tr	
	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
Tel: 0212 455 14 00 – 01 Web: www.ibb.gov.tr	
	İzmir Büyükşehir Belediyesi
Tel: 0232 482 11 70 Web: www.izmir.bel.tr	
	İzmit Belediyesi / Kocaeli
Tel: 0262 444 41 00 Web: www.izmit.bel.tr	
	Kadıköy Belediyesi / İstanbul
Tel: 0216 542 50 55 Web: www.kadikoy.bel.tr	
	Kadirli Belediyesi / Osmaniye
Tel: 0328 718 10 39 Web: www.kadirli.bel.tr	
	Kahramanmaraş Belediyesi
Tel: 0344 223 50 72 Web: www.kahramanmaras.bel.tr	
	Karşıyaka Belediyesi / İzmir
Tel: 0232 399 43 03 Web: www.karsiyaka.bel.tr	
	Kırıkkale Belediyesi
Tel: 0318 224 27 61 Web: www.kirikkale-bld.gov.tr	
	Kırşehir Belediyesi
Tel: 0386 213 44 85 Web: www.kirsehir.bel.tr	
	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
Tel: 0262 318 10 10 Web: www.kocaeli.bel.tr	
	Mardin Belediyesi
Tel: 0482 212 13 48 Web: www.mardin.bel.tr	
	Mudanya Belediyesi / Bursa
Tel: 0224 544 16 50 Web: www.mudanya.bel.tr	
	Muğla Belediyesi
Tel: 0252 214 18 46 Web: www.mugla.bel.tr	

	Nilüfer Belediyesi / Bursa
Tel: 0224 441 16 03 Web: www.nilufer.bel.tr	
	Odunpazarı Belediyesi / Eskişehir
Tel: 0222 217 30 30 Web: www.odunpazari.bel.tr	
	Ordu Belediyesi
Tel: 0452 225 01 04 Web: www.ordu.bel.tr	
	Osmancık Belediyesi / Çorum
Tel: 0364 611 43 23 Web: www.osmancik.bel.tr	
	Osmangazi Belediyesi / Bursa
Tel: 0224 270 70 70 Web: www.osmangazi.bel.tr	
	Pendik Belediyesi / İstanbul
Tel: 444 81 80 Web: www.pendik.bel.tr	
	Serdivan Belediyesi / Sakarya
Tel: 0264 211 1050 Web: www.serdivan.bel.tr	
	Sultanhisar Belediyesi / Aydın
Tel: 0256 213 30 72 Web: www.sultanhisar.bel.tr	
	Tarsus Belediyesi / Mersin
Tel: 0324 616 25 15 Web: www.tarsus.bel.tr	
	Tepebaşı Belediyesi / Eskişehir
Tel: 0222 320 54 54 Web: www.tepebasi.bel.tr	
	Trabzon Belediyesi
Tel: 0462 322 46 01 Web: www.trabzon.bel.tr	
	Urla Belediyesi / İzmir
Tel: 0232 754 10 88 Web: www.urla.bel.tr	
	Ürgüp Belediyesi / Nevşehir
Tel: 0384 341 70 76 Web: www.urgup.bel.tr	
	Yalova Belediyesi
Tel: 0226 813 98 46 Web: www.yalova.bel.tr	
	Yenipazar Belediyesi / Aydın
Tel: 0256 361 30 04 Web: www.yenipazar.bel.tr	

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği
Kent Sağlık Göstergeleri
Yerel Yönetimlere Işık Tutuyor

